

Лідія Ізовітова:
"Асоціація буде жорстко
реагувати на кожний факт
порушення прав адвокатів!"

с. 6

Лідія Ізовітова
Новий ЄРАУ:
актуальні
запитання
та відповіді

с. 52

Валентин Загарія
Огляд проваджень,
здійснених ВКДКА
протягом року:
статистика,
типові помилки

с. 57

Валентин Гвоздій
Актуальні
проблеми
оподаткування
адвокатської
діяльності

с. 59

Судова практика
Огляд окремих
рішень ВСУ
за листопад –
жовтень
2013 року

с. 63

Шановні адвокати та їх представники в органах адвокатського самоврядування!

Відповідно до статті 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» Рада адвокатів України визначила друкованим органом Національної асоціації адвокатів України «Вісник Національної асоціації адвокатів України», перший номер якого ми вам представляємо.

Ми зацікавлені у прозорій діяльності органів адвокатського самоврядування, оперативному інформуванні адвокатів про події, які відбуваються в адвокатурі, про прийняті органами адвокатського самоврядування рішення, про позицію Національної асоціації адвокатів України з актуальних питань, що стосуються адвокатської діяльності.

Все це ми і будемо забезпечувати тепер не лише через офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України, який також найближчим часом буде модернізовано, а і через нове періодичне видання для адвокатів — «Вісник Національної асоціації адвокатів України».

Крім того, ми плануємо зробити це видання інформаційно-аналітичною платформою Національної асоціації адвокатів України для обміну між адвокатами кращими практиками надання правової допомоги, здійснення захисту і представництва, для професійної полеміки.

«Вісник Національної асоціації адвокатів України» задуманий одночасно як видання адвокатів для адвокатів і як офіційний друкований орган Національної асоціації. Аби завжди бути на вістрі розвитку адвокатури і в авангарді провадження адвокатської діяльності, запрошуємо адвокатів стати читачами і дописувачами Вісника.

**Голова Національної асоціації адвокатів України,
головний редактор Вісника Лідія Ізовітова**

Шановні колеги!

Від імені Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та від себе особисто вітаю Вас із Днем адвокатури!

З моменту заснування органів адвокатського самоврядування ми запровадили високі стандарти для того, щоб забезпечити чесність, об'єктивність та неупередженість у щоденній роботі адвокатів. Ефективне функціонування часом стає вразливим через певні зовнішні перепони в реалізації адвокатської діяльності, але й ці процеси гартують нас і не дозволяють втратити почуття єдності адвокатської спільноти. Вже сьогодні професійна громада адвокатів вчиться відстоювати гарантії адвокатської діяльності, які передбачені оновленим законодавством.

Разом ми формуємо практику, яка сприятиме в роботі адвокатів нової генерації, які щодня приєднуються до спільноти колег. Я щиро вірю в те, що всі наші амбіції та цілі сформують освічене і високопрофесійне обличчя адвокатури та зміцнять статус адвоката.

Хочу побажати завжди демонструвати синергію професіоналізму та досвіду у Вашій щоденній діяльності та мати натхнення для подальшого вдосконалення українського адвокатського середовища.

**Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури
Валентин Загарія**

Шановні колеги!

Від імені Вищої ревізійної комісії адвокатури та від себе особисто щиро вітаю вас зі святом — Днем адвокатури. Бажаю вам і вашим родинам щастя, міцного здоров'я, добробуту та успіху.

Адвокат — одна з найдостойніших професій сучасного суспільства, оскільки саме юридичні знання гарантують кожному з нас впевненість. Це професія гідних людей, покликаних вірно служити справі, яку обрали за покликом серця.

Кожен з нас має своєю плідною працею сприяти підвищенню ролі інституту адвокатури в нашій державі та статусу адвоката в українському суспільстві. Нехай людська пошана та довіра стануть вірними орієнтирами у вашій щоденній роботі.

Переконана, що ваш професіоналізм, принципова громадянська позиція та бездоганна репутація є вагомим чинником у розбудові демократичної правової України.

Ваша відданість справі адвокатів і надалі сприятиме утвердженню принципу верховенства права, посиленню захисту прав і свобод громадян.

Мудрості вам, мужності й витримки у відстоюванні справедливості, неупередженості і непохитності, нових професійних звершень та творчої наснаги!

**Голова Вищої ревізійної комісії адвокатури
Ольга Дмитрієва**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ізовітова Л. П.

Голова Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України

Коваль К. П.

Заступник Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України

Гвозд'їй В. А.

Заступник Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України

Загарія В. М.

Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури України

Макаров О. А.

Заступник Голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

Беляєв О. А.

Заступник Голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

Дмитрієва О. Л.

Голова Вищої ревізійної комісії адвокатури

Офіційний бюлетень Національної асоціації адвокатів України

Реєстраційне свідоцтво серія КВ № 20370-10170 Р від 19.11.13 р.

Засновник

Національна асоціація адвокатів України

Адреса засновника:

Юридична адреса: 01021, м. Київ, Кловський узвіз, 7, Літ. А, офіс 6
Поштова адреса: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6, поверх 5

Секретаріат НААУ

(044) 392-73-71
факс: (044) 392-73-70
E-mail: info@unba.org.ua
www.unba.org.ua

ЗМІСТ

НОВИНИ

Щодо фактів порушень прав адвокатів України. 6

Про семінари НААУ з підвищення кваліфікації адвокатів України 6

Про видавничу діяльність НААУ 7

РІШЕННЯ ОРГАНІВ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Статут Національної асоціації адвокатів України. 8

Положення про Раду адвокатів України 23

Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України 29

Рішення Ради адвокатів України «Про затвердження Положення про встановлення розміру та порядку сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування» від 17.12.12 р. № 24. 37

Положення про щорічні внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування. 38

Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України. 42

ТОЧКА ЗОРУ

Л. Ізовітова

Новий ЄРАУ: актуальні запитання та відповіді. 52

Інформація про внесення даних адвокатів до ЄРАУ 55

АДВОКАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

В. Гвозд'їй

Актуальні проблеми оподаткування
адвокатської діяльності 57

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ АДВОКАТІВ

В. Загарія

Огляд проваджень, здійснених ВКДКА
протягом року: статистика, типові помилки 59

СУДОВА ПРАКТИКА

Огляд окремих рішень Верховного Суду України
у цивільних та кримінальних справах
за жовтень — листопад 2013 року 63

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

А. Вишневський

Система безоплатної правової допомоги:
перші результати та уроки 70

ЗРАЗКИ ДОКУМЕНТІВ

Клопотання про ознайомлення
з матеріалами досудового розслідування 76

Опис матеріалів кримінального провадження,
отриманих для ознайомлення 77

Клопотання про забезпечення участі захисника
у проведенні процесуальних дій 78

Клопотання про повернення
обвинувального акта 79

Головний редактор

Ізвіткова Л. П.

Шеф-редактор

Козіна В. В.

Редактор-аналітик

Лайкова М. С.

Загальний дизайн

Корчемака К. М.

Відповідальний випускаючий

Кеселева Л. Б.

Видавець

ТОВ «Видавничий будинок
«Фактор»

Адреса видавця та редакції:

вул. Сумська, 106а,
м. Харків, 61002, Україна

Редакція:

(057) 719-41-14, 714-37-28

Факс-автомат (цілодобово):

(057) 714-93-52
e-mail: v.kozina@id.factor.ua
<http://www.factor.ua>

Віддруковано

згідно з наданим
оригінал-макетом
у друкарні «Фактор-Друк»,
вул. Саратовська, 51,
м. Харків, 61030, Україна
тел.: (057) 717-53-55

Номер замовлення

9567

Загальний тираж видання

30000 екз.

Періодичність виходу

раз на два місяці

Дата виходу

14.12.2013 р.

© ТОВ «Видавничий будинок «Фактор»,
2013.

Усі права на публікації захищені.
Відтворення та поширення
(розповсюдження) у будь-який спосіб
творів (окремих частин творів),
розміщених у бюлетені «Вісник
Національної асоціації адвокатів
України», допускається лише
за дозволом Національної асоціації
адвокатів України. При відтворенні
матеріалів, що містяться у бюлетені
«Вісник Національної асоціації адвокатів
України», посилення на видання
і вказівка імені (псевдоніма) автора
твору обов'язкові.

ЩОДО ФАКТІВ ПОРУШЕНЬ ПРАВ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Останнім часом збільшилася кількість випадків, коли представники силових структур та органів прокуратури при реалізації покладених на них повноважень порушують права та законні інтереси адвокатів нашої держави.

У зв'язку з цим голова Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України Лідія Ізовітова 28.11.13 р. звернулася з відкритим листом до Генерального прокурора України Віктора Пшонки.

З повним текстом листа ви можете ознайомитися на офіційному сайті нашої Асоціації.

Під час свого виступу на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми застосування Кримінального процесуального кодексу України: до річниці вступу у силу», яка відбулася 29.11.13 р. у Палаці студентів Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» у м. Харкові, Лідія Ізовітова звернула увагу на актуальність і проблемність у питаннях захисту спеціальних суб'єктів — адвокатів, які за чинним КПК України мають виключне право на здійснення захисту, а також піддала гострій

критиці численні факти порушень прав адвокатів, які були виявлені протягом останніх місяців, наголосивши на неприпустимості подібних випадків у майбутньому. Голова Асоціації офіційно звернулася до Генерального прокурора України із наполегливим проханням вжити заходи щодо відновлення порушених прав адвокатів та недопущення подібних ситуацій у майбутньому.

Лідія Павлівна зазначила: «Адвокатська діяльність в Україні здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності. Національна асоціація адвокатів України створена з метою захисту професійних прав адвокатів та забезпечення гарантій адвокатської діяльності. А тому ми й надалі будемо жорстко реагувати на кожний випадок порушення прав адвокатів та вживатимемо усіх заходів для усунення цих порушень!».

Керівництво Асоціації та РАУ звертається до адвокатів України з проханням офіційно повідомляти Раду адвокатів України про кожний випадок порушення гарантій адвокатської діяльності та будь-яке втручання у незалежну адвокатську діяльність.

ПРО СЕМІНАРИ НААУ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Відповідно до п. 4 ч. 1 ст. 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» під час здійснення адвокатської діяльності адвокат зобов'язаний підвищувати свій професійний рівень. На реалізацію цього положення 16.02.13 р. рішенням Ради адвокатів України № 85 було ухвалено Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України, в якому, серед іншого, зазначено, що загальна організація процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється Національною асоціацією адвокатів України, Радою адвокатів України та реалізується, серед іншого, НААУ (п. 4 Порядку). Зокрема, Національна асоціація адвокатів України організує та проводить заходи з підвищення кваліфікації адвокатів; здійснює іншу діяльність, що пов'язана з організацією та проведенням заходів підвищення кваліфікації адвокатами; та видає методичні та інфор-

маційні посібники з питань підвищення кваліфікації адвокатів (п. 5 Порядку).

На виконання цих положень протягом вересня-листопада 2013 року НААУ організувала та провела одноденні семінари з підвищення кваліфікації адвокатів.

Так, 27 вересня було проведено семінар у Львові, 26 жовтня — у Луганську, 9 листопада — в Чернігові, 22 листопада — у Черкасах та 23 листопада — в Дніпропетровську. Семінар у Львові відвідало близько 230 адвокатів, у Луганську — більше 340, в Чернігові — близько 230, в Черкасах — близько 300 та у Дніпропетровську — більш ніж 800 адвокатів. На семінари з'їжджались не лише «місцеві» адвокати з регіону проведення заходу, а й близькі та не дуже близькі у географічному розумінні сусіди. Так, для прикладу, семінар у Дніпропетровську відвідали адвокати з Лу-

ганська, Запоріжжя, Харкова. Було кілька відвідувачів і з Донецька та Києва.

Усі адвокати, які взяли участь у наших семінарах, отримали сертифікати НААУ про підвищення кваліфікації, а також інформаційні та методичні матеріали.

Найближчим часом планується проведення подібних семінарів у Тернополі та Полтаві.

Основні теми семінарів були присвячені річниці набрання чинності Кримінальним процесуальним кодексом України. Однак під час семінарів розглядалися й інші актуальні питання, наприклад, практика Європейського суду з прав людини, питання адвокатської етики, обігу інформації тощо. В якості експертів-доповідачів на семінарах виступали провідні та найбільш досвідчені українські адвокати, адвокати-тренери/модератори обміну досвідом між адвокатами системи безоплатної правової допомоги, науковці, представники прокуратури, слідчі судді, судді апеляційних судів та Верховного Суду України.

Крім того, 30.09.13 р. в рамках реалізації в Україні спільного проекту між Європейським Союзом та Радою Європи «Посилення спроможностей адвокатів та правозахисників щодо реалізації на національному рівні положень Європейської конвенції з прав людини та Європейської соціальної хартії (переглянутої)» представництво Ради Європи в Україні у співробітництві з нашою Асоціацією провело у Києві семінар на тему: «Європейські механізми захисту прав і свобод людини: критерії прийнятності та загальні підходи Суду». Захід відвідали більше 60 практикуючих

адвокатів та правозахисників з усіх регіонів України. Семінар вели провідні національні та міжнародні експерти з питань Європейської конвенції з прав людини та практики її застосування. Цей семінар став першим з циклу семінарів, які будуть проведені Радою Європи та НААУ. До речі, саме наша Асоціація є ключовим національним партнером Ради Європи по реалізації цього проекту.

Також в рамках реалізації зазначеного проекту 1—4 листопада 2013 року Радою Європи та Національною асоціацією адвокатів України було проведено перший з трьох циклів тренінгів для тренерів, основна мета яких полягає у розгляді застосування європейських стандартів із заборони дискримінації в судових провадженнях в Україні. Відібрані 30 найбільш досвідчених адвокатів-учасників тренінгів, які успішно складуть тест на визначення здобутих знань, будуть залучені до проведення заходів з підвищення кваліфікації.

Наступного року Національна асоціація адвокатів України також планує організувати проведення низки семінарів з підвищення кваліфікації адвокатів у різних регіонах України.

Ви можете впливати на програми наших навчань! Якщо ви бажаєте прослухати інформацію на якісь конкретні теми — надсилайте свої побажання на електронну чи поштову адресу редакції чи секретаріату НААУ за реквізитами, визначеними у вихідних даних на перших сторінках Вісника. Теми, які будуть користуватися найбільшим попитом, будуть включені у програми навчань наступних періодів.

ПРО ВИДАВНИЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ НААУ

У 2013 році Національною асоціацією адвокатів України було започатковано Бібліотечку українського адвоката. Це серія брошур та книжок тематичного спрямування. Кожне видання містить аналіз норм права, судової практики, зразки документів та поради адвокатам, які практикують у різних сферах.

Так, протягом 2013 року було видано:

1) брошуру «Протестна діяльність адвоката в кримінальному провадженні (окремі питання правозастосування)», автор Олександра Яновська;

2) книгу «Особливості формування доказів та доказування в кримінальному судочинстві України. Методичні рекомендації», автор Василь Фаринник;

3) книгу «Методичні рекомендації з надання юридичної допомоги по справах, що витікають з дорожньо-транспортних пригод та інших правопорушень на транспорті», автори Олександр та Олександра Абрисімови;

4) книгу «Методичні рекомендації з надання правової допомоги суб'єктам господарювання під час податкових перевірок», яку створив авторський колектив юристів та адвокатів під керівництвом Валентина Гвоздія.

Усі перелічені книжки безкоштовно розповсюджуються серед адвокатів України під час проведення Національною асоціацією адвокатів України своїх заходів — семінарів, конференцій тощо.

Затверджено
рішенням Установчого з'їзду адвокатів України
від 17.11.2012 р.

СТАТУТ НЕДЕРЖАВНОЇ НЕКОМЕРЦІЙНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ»

Стаття 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Національна асоціація адвокатів України (далі — НААУ, або Організація) є всеукраїнською недержавною некомерційною неприбутковою професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування, створена на засадах професійної належності для сприяння розвитку та зміцнення інституту адвокатури в Україні, підвищення рівня правової допомоги, що надається адвокатами, ролі та авторитету адвокатури в суспільстві, захисту прав і законних інтересів членів Організації.

1.2. Організація утворюється та діє з всеукраїнським статусом. Діяльність НААУ поширюється на територію всієї України.

1.3. Найменування Національної асоціації адвокатів України:

Повне найменування:

українською мовою — Недержавна некомерційна професійна організація «Національна асоціація адвокатів України»;

англійською мовою — Non-state non-commercial professional organization «Ukrainian National Bar Association»;

російською мовою — Негосударственная некоммерческая профессиональная организация «Национальная ассоциация адвокатов Украины».

Скорочене найменування:

українською мовою — «Національна асоціація адвокатів України», або «НААУ»;

англійською мовою — «Ukrainian National Bar Association», або «UNBA»;

російською мовою — «Национальная ассоциация адвокатов Украины», або «НААУ».

1.4. Місцезнаходження Національної асоціації адвокатів України:

Кловський узвіз, 7 літ А офіс 6, м. Київ, Україна.

1.5. Установчим документом НААУ є цей Статут, який затверджується з'їздом адвокатів України.

1.6. Основними принципами діяльності НААУ є:

- верховенство права;
- пріоритет суспільних інтересів;
- аполітичність;
- законність;
- самоврядування;
- незалежність;
- демократичність;
- прозорість та відкритість;
- самостійність;
- професіоналізм;
- рівноправність;
- виборність та підзвітність органів адвокатського самоврядування;

- гласність та публічність;
- обов'язковість для виконання рішень органів адвокатського самоврядування;
- заборона втручання органів адвокатського самоврядування у професійну діяльність адвоката.

1.7. НААУ є вільною у виборі напрямів її діяльності у межах, передбачених чинним законодавством України та цим Статутом.

Стаття 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

2.1. Основною метою НААУ є об'єднання українських адвокатів для сприяння розвитку та зміцнення інституту адвокатури в Україні, підвищення рівня правової допомоги, що надається адвокатами, підвищення ролі та авторитету адвокатури в суспільстві, забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування, захисту прав та законних інтересів адвокатів.

2.2. Для досягнення своєї мети НААУ ставить перед собою наступні завдання:

2.2.1. Сприяння процесу формування правової держави в Україні.

2.2.2. Сприяння гармонізації українського законодавства із законодавством Європейського Союзу та його реформуванню з використанням досвіду розвинених демократичних країн.

2.2.3. Захист професійних прав адвокатів, забезпечення гарантій адвокатської діяльності.

2.2.4. Сприяння підвищенню ролі інституту адвокатури в українському суспільстві; сприяння підвищенню статусу професії адвоката в Україні.

2.2.5. Сприяння розвитку самоорганізації адвокатської спільноти.

2.2.6. Сприяння розвитку надання правової допомоги в Україні.

2.2.7. Сприяння професійному розвитку адвокатів та поширенню етичних стандартів професії.

2.2.8. Сприяння вдосконаленню системи підготовки та підвищенню кваліфікації адвокатів.

2.2.9. Реалізація завдань адвокатського самоврядування.

2.2.10. Забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності.

2.2.11. Підтримання високого професійного рівня адвокатів.

2.2.12. Створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності.

2.2.13. Сприяння розвитку адвокатського самоврядування в Україні, забезпечення гарантій його здійснення.

2.2.14. Забезпечення назалежної діяльності органів адвокатського самоврядування.

2.2.15. Сприяння розвитку та вдосконаленню правової допомоги в Україні.

2.2.16. Забезпечення відкритості інформації про адвокатуру України та адвокатську діяльність.

2.2.17. Забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України.

2.2.18. Участь у формуванні Вищої ради юстиції.

2.2.19. Представництво адвокатури в Україні та за її межами.

2.2.20. Інші завдання, що випливають зі змісту чинного законодавства України, цього Статуту, рішень органів адвокатського самоврядування (акти НААУ).

2.3. Для виконання поставлених завдань НААУ в порядку, встановленому чинним законодавством України:

2.3.1. Представляє адвокатуру України у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, організаціями, установами, підприємствами незалежно від форм власності, об'єднаннями громадян та міжнародними організаціями.

2.3.2. Забезпечує належне виконання адвокатурою її конституційних завдань.

2.3.3. Забезпечує високий професійний рівень адвокатів України, розробляє єдину методику професійної підготовки та перепідготовки адвокатів, помічників та стажерів адвокатів, поширює етичні стандарти професії.

2.3.4. Сприяє досягненню адвокатурою повної самостійності, незалежності та самоврядування.

2.3.5. Сприяє розвитку та зміцненню адвокатури, підвищенню ролі та авторитету адвокатури в суспільстві, підвищенню статусу професії адвоката в Україні.

- 2.3.6. Застосовує заходи щодо недопущення та припинення недобросовісної конкуренції в сфері адвокатської діяльності.
- 2.3.7. Сприяє вивченню історії адвокатури, традицій адвокатської діяльності.
- 2.3.8. Сприяє науковій розробці питань, пов'язаних із діяльністю адвокатури, усуненню недоліків у правозастосовній діяльності.
- 2.3.9. Сприяє залученню адвокатури до процесу законотворення та інших процесів, пов'язаних із будовою правової держави, впровадження правових реформ.
- 2.3.10. Організовує та проводить професійні експертизи проектів законів, програм, рішень та інших нормативно-правових актів і документів.
- 2.3.11. Забезпечує захист соціальних та професійних прав, законних інтересів адвокатів у органах влади, установах, організаціях, органах місцевого самоврядування, міжнародних організаціях і установах.
- 2.3.12. Сприяє організації та впровадженню заходів щодо вдосконалення юридичної освіти, розвитку юридичної професії та підвищення кваліфікації адвокатів.
- 2.3.13. Взаємодіє з національними та іноземними громадськими організаціями та міжнародними неурядовими організаціями.
- 2.3.14. Забезпечує доступ і відкритість інформації про адвокатуру України.
- 2.3.15. Бере участь у розробці нормативно-правових актів, організаціях та проведенні експертизи проектів законів, програм, рішень та інших документів і нормативних актів з питань адвокатури та адвокатської діяльності.
- 2.3.16. Вносить пропозиції щодо вдосконалення законодавства України та практики його застосування.
- 2.3.17. Поширює правову інформацію серед населення, адвокатів, правових громадських організацій в Україні та за кордоном.
- 2.3.18. Роз'яснює чинне законодавство України з питань адвокатури та адвокатської діяльності; сприяє зміцненню зв'язків між юридичною наукою, освітою і практикою; засновує видавництва (редакції), в тому числі інтернет-видання, видання газет, журналів, науково-популярної, довідкової та іншої літератури.
- 2.3.19. Здійснює розвиток міжнародних зв'язків, обмін професійним досвідом, співробітництво з міжнародними організаціями, всебічне сприяння імплементації міжнародних норм і стандартів адвокатської діяльності.
- 2.3.20. Підтримує зв'язки та здійснює обмін делегаціями із зарубіжними країнами, здійснює іншу міжнародну діяльність.
- 2.3.21. Здійснює організацію та забезпечення проведення самостійно або спільно з державними органами, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями, у тому числі міжнародних, конгресів, конференцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, оголошує конкурси тощо, бере участь у відповідних заходах за кордоном.
- 2.3.22. Засновує або вступає у міжнародні та всеукраїнські громадські організації, підтримує міжнародні зв'язки, укладає відповідні міжнародні угоди, а також бере участь у здійсненні інших міжнародних заходів.
- 2.3.23. Співпрацює та підтримує громадські об'єднання в Україні, діяльність яких пов'язана з юриспруденцією.
- 2.3.24. Розробляє та реалізує програми обміну досвідом і стажування адвокатів за кордоном.
- 2.3.25. Забезпечує дотримання етичних стандартів діяльності адвокатів.
- 2.3.26. Сприяє розширенню можливостей впливу адвокатури на забезпечення фахового захисту прав і свобод людини в Україні.
- 2.3.27. Здійснює організацію та координацію роботи органів адвокатського самоврядування.
- 2.3.28. Здійснює надання інформації та роз'яснень з питань, пов'язаних із діяльністю органів адвокатського самоврядування, а також стосовно прийнятих ними рішень.
- 2.3.29. Встановлює нагороди і заохочення адвокатів, вносить пропозиції стосовно представлення адво-

катів до державних нагород України та інших відзнак, які присвоюються державними органами та органами місцевого самоврядування.

2.3.30. Забезпечує доступ та відкритість інформації стосовно адвокатів України через Єдиний реєстр адвокатів України.

2.3.31. Сприяє забезпеченню виконання адвокатами захисту за призначенням та наданням безоплатної правової допомоги у випадках, передбачених законодавством України.

2.3.32. Здійснює виконання інших функцій, що впливають зі змісту чинного законодавства України, цього Статуту та актів НААУ.

Стаття 3. ЮРИДИЧНИЙ СТАТУС

3.1. Національна асоціація адвокатів України є юридичною особою з дня її державної реєстрації в установленому чинним законодавством порядку.

3.2. Національна асоціація адвокатів України створюється на невизначений термін і не може бути реорганізована. Ліквідація НААУ може бути здійснена лише на підставі закону.

3.3. Національна асоціація адвокатів України здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», чинного законодавства України, цього Статуту та актів НААУ.

3.4. НААУ має відокремлене майно, самостійний баланс, відкриває рахунки в банківських установах, у тому числі валютні, володіє майном, майновими та немайновими правами згідно з діючим законодавством України.

3.5. Національна асоціація адвокатів України має круглу печатку, штампи, символіку.

3.6. НААУ не несе відповідальності за майновими зобов'язаннями своїх членів, а члени не несуть відповідальності за майновими зобов'язаннями НААУ.

3.7. НААУ має право в межах, що не суперечать чинному законодавству:

3.7.1. Від власного імені виступати учасником цивільно-правових відносин, набувати майнових і немайнових прав та нести обов'язки, укладати угоди, необхідні для досягнення мети діяльності організації.

3.7.2. Бути позивачем та відповідачем у суді.

3.7.3. Наймати на роботу працівників на основі трудових чи цивільно-правових угод.

3.7.4. Представляти і захищати свої законні інтереси та законні інтереси адвокатів у державних та недержавних органах і організаціях.

3.7.5. Одержувати від органів державної влади і управління та органів місцевого самоврядування інформацію, необхідну для реалізації своєї мети і завдань.

3.7.6. Вносити пропозиції до органів державної влади і управління, брати участь у розробці рішень органів державної влади та місцевого самоврядування в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

3.7.7. Набувати та розпоряджатися майном та іншою власністю для здійснення своїх статутних завдань у порядку, визначеному чинним законодавством України.

3.7.8. Використовувати власне майно та майно, тимчасово передане їй у володіння або користування, якщо таке використання необхідне для досягнення мети діяльності організації.

3.7.9. Отримувати фінансування за рахунок джерел, не заборонених законом.

3.7.10. Засновувати або вступати в міжнародні, всеукраїнські громадські (неурядові) організації, підтримувати міжнародні контакти та зв'язки, укладати угоди, а також брати участь у здійсненні заходів, що не суперечать міжнародним зобов'язанням України та цьому Статуту.

3.7.11. Мати інші права, передбачені законами України.

3.8. НААУ не має права самостійно вести господарську діяльність, спрямовану на отримання прибутку. Майно та кошти, придбані в результаті господарської та іншої діяльності госпрозрахункових установ і організацій із статусом юридичної особи, підприємств, що створені Організацією, використовуються ви-

ключно на виконання статутних завдань Організації або на благодійні цілі і не можуть розподілятися між членами Організації.

Стаття 4. ЧЛЕНСТВО У НАЦІОНАЛЬНІЙ АСОЦІАЦІЇ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

4.1. Умови і порядок набуття членства у НААУ визначені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». З моменту державної реєстрації НААУ її членами стають усі особи, які мають свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Інші особи стають членами НААУ з моменту складення присяги адвоката України.

4.2. Членство в Національній асоціації адвокатів України припиняється у випадках:

4.2.1. Подання адвокатом заяви про припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

4.2.2. Визнання адвоката безвісно відсутнім або оголошення його померлим.

4.2.3. Смерті адвоката.

4.2.4. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю.

4.2.5. Прийняття рішення органом адвокатського самоврядування про припинення права на заняття адвокатською діяльністю внаслідок встановлення факту надання особою недостовірних відомостей для отримання свідоцтва про право зайняття адвокатською діяльністю та складення присяги адвоката України; неповідомлення даних, які унеможливили б отримання свідоцтва про право зайняття адвокатською діяльністю; також набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення злочину, за який призначено покарання у вигляді позбавлення волі.

4.3. Членство в Національній асоціації адвокатів України зупиняється у випадках:

4.3.1. Подання адвокатом заяв про зупинення адвокатської діяльності.

4.3.2. Набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно адвоката за вчинення злочину, крім випадків, передбачених п. 4.2.5.

4.3.3. Накладення на адвоката дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на зайняття адвокатською діяльністю.

4.3.4. Визнання адвоката за рішенням суду недієздатним або обмежено дієздатним.

4.3.5. Розмір та порядок сплати членами НААУ щорічних внесків на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування встановлюється Радою адвокатів України та затверджуваним нею Положенням про щорічні внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування.

Стаття 5. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АСОЦІАЦІЇ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

5.1. Члени Національної асоціації адвокатів України мають право:

5.1.1. Брати участь в управлінні НААУ у порядку, передбаченому Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та цим Статутом.

5.1.2. Обирати та бути обраними до органів НААУ у порядку, передбаченому Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та цим Статутом.

5.1.3. Брати участь у роботі структурних підрозділів НААУ, ініціювати створення таких підрозділів для виконання статутних завдань НААУ.

5.1.4. Голосувати при прийнятті рішень на З'їзді, загальних зборах, конференціях адвокатів.

5.1.5. Одержувати методичну та організаційну допомогу у професійній діяльності.

5.1.6. Вимагати розгляду на З'їзді будь-яких питань, що стосуються діяльності НААУ.

5.1.7. Обговорювати будь-які питання діяльності Організації, вносити на розгляд НААУ пропозиції щодо вдосконалення її діяльності.

5.1.8. Одержувати повну та достовірну інформацію про діяльність НААУ.

5.1.9. Публікувати свої наукові праці у виданнях Організації, на умовах, затверджених Радою адвокатів України.

5.1.10. Одержувати допомогу у захисті своїх професійних прав та законних інтересів.

5.2. Члени також можуть мати інші права, передбачені чинним законодавством України, а також рішеннями З'їзду адвокатів України.

5.3. Члени Національної асоціації адвокатів України зобов'язані:

5.3.1. Дотримуватись вимог Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цього Статуту, інших актів НААУ та виконувати рішення З'їзду, Ради адвокатів України, регіональних конференцій та регіональних рад адвокатів, які є обов'язковими для членів Організації та відповідають чинному законодавству України.

5.3.2. Своєчасно сплачувати членські внески у розмірі та порядку, встановленому Радою адвокатів України.

5.3.3. Не допускати дій, що дискредитують Організацію.

5.3.4. Інформувати органи Організації про відомі їм факти, які можуть вплинути на діяльність організації, а також про факти порушення цього Статуту.

5.3.5. Нести інші обов'язки, передбачені чинним законодавством України, цим Статутом та актами НААУ.

Стаття 6. СИСТЕМА АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

6.1. НААУ організує, координує та забезпечує діяльність органів адвокатського самоврядування.

6.2. Систему адвокатського самоврядування складають загальнодержавні та регіональні організаційні форми адвокатського самоврядування, визначені ст. 46 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», на які покладається виконання функцій органів НААУ відповідно на загальнодержавному та регіональному рівнях.

6.3. До загальнодержавних органів адвокатського самоврядування належать:

- З'їзд адвокатів України
- Рада адвокатів України
- Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури
- Вища ревізійна комісія адвокатури.

6.4. До регіональних органів адвокатського самоврядування належать:

- конференції адвокатів
- ради адвокатів
- кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури
- ревізійні комісії адвокатів.

6.5. Органи адвокатського самоврядування взаємодіють між собою для реалізації мети, завдань та виконання функцій, визначених чинним законодавством України, цим Статутом, а також актами НААУ.

6.6. Органи адвокатського самоврядування створюються та здійснюють свою діяльність, керуючись Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цим Статутом, а також актами НААУ.

6.7. Діяльність органів адвокатського самоврядування, направлена на реалізацію повноважень, визначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цим Статутом, є некомерційною та не передбачає отримання прибутку.

Стаття 7. КОНФЕРЕНЦІЯ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

7.1. Вищим органом адвокатського самоврядування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві, Севастополі є конференція адвокатів регіону, адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, містах Києві, Севастополі та відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України.

7.2. Квота представництва, порядок висування та обрання делегатів конференції адвокатів регіону затверджуються Радою адвокатів України.

7.3. Конференція адвокатів регіону скликається радою адвокатів регіону не рідше одного разу на рік. Конференцію може бути скликано також за пропозицією не менш як однієї десятої від загальної кількості адвокатів регіону, адреса робочого місця яких знаходиться у відповідному регіоні, або Ради адвокатів України.

У разі якщо рада адвокатів регіону не скликає конференцію протягом тридцяти днів з дня надходження пропозиції про її скликання, адвокати, які підписали таку пропозицію, або Рада адвокатів України приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання конференції адвокатів регіону. Рада адвокатів України визначає квоту представництва, порядок висунення та обрання делегатів конференції регіону. Організаційне бюро має права ради адвокатів регіону щодо скликання і забезпечення проведення конференції та визначає особу, яка головує на засіданні конференції.

7.4. Про день, час і місце початку роботи конференції адвокатів регіону та питання, що вносяться на її обговорення, адвокати повідомляються не пізніше як за п'ятнадцять днів до дня початку роботи конференції.

7.5. Конференція адвокатів регіону вважається повноважною, якщо в її роботі бере участь більше половини делегатів конференції.

7.6. До повноважень конференції адвокатів регіону належить:

— обрання шляхом таємного голосування голови та членів ради адвокатів регіону, дострокове відкликання їх з посад;

— обрання делегатів на З'їзд адвокатів України;

— обрання шляхом таємного голосування представника адвокатів регіону до складу Ради адвокатів України, представника адвокатів регіону до складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та їх дострокове відкликання з посад;

— визначення кількості членів кваліфікаційної і дисциплінарної палат кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, обрання шляхом таємного голосування голови та членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, дострокове відкликання їх з посад;

— обрання шляхом таємного голосування голови та членів ревізійної комісії адвокатів регіону та їх дострокове відкликання з посад;

— затвердження штатного розпису і кошторису ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;

— розгляд та затвердження звіту ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, висновків ревізійної комісії адвокатів регіону, представників адвокатів регіону у складі Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури і Ради адвокатів України;

— прийняття інших рішень відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

7.7. Конференція адвокатів регіону приймає рішення більшістю голосів делегатів конференції, які беруть участь у її роботі.

Стаття 8. РАДА АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

8.1. Рада адвокатів регіону у період між конференціями адвокатів регіону виконує функції органу адвокатського самоврядування.

8.2. Повноваження і порядок роботи ради адвокатів регіону визначаються Законом, цим Статутом та положенням про раду адвокатів регіону, яке затверджується Радою адвокатів України. Рада адвокатів регіону є юридичною особою.

8.3. Рада адвокатів регіону підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону та Раді адвокатів України.

8.4. Голова ради адвокатів регіону та члени ради адвокатів регіону обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Одна й та сама

особа не може бути головою або членом ради адвокатів регіону більше ніж два строки поспіль. Кількість членів ради адвокатів регіону визначається конференцією адвокатів регіону.

8.5. На першому засіданні члени ради адвокатів регіону за пропозицією голови ради обирають зі свого складу заступника (заступників) голови та секретаря ради.

Голова, заступник голови, секретар, член ради адвокатів регіону не можуть одночасно входити до складу кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

Голова, заступник голови, секретар, член ради адвокатів регіону можуть бути достроково відкликані з посад за рішенням органу адвокатського самоврядування, який їх обрав на посади.

8.6. Рада адвокатів регіону:

- представляє адвокатів регіону;
- складає порядок денний, скликає та забезпечує проведення конференції адвокатів регіону;
- забезпечує виконання рішень конференції адвокатів регіону, здійснює контроль за їх виконанням;
- здійснює інформаційно-методичне забезпечення адвокатів регіону, сприяє підвищенню їх кваліфікації;
- приймає присягу адвоката України;
- визначає представників адвокатури до складу конкурсної комісії з відбору адвокатів для надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів;
- розпоряджається коштами та майном відповідно до затвердженого кошторису;
- забезпечує в установленому порядку внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України;
- утворює комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;
- виконує інші функції відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цього Статуту, рішень конференції адвокатів регіону, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

8.7. Засідання ради адвокатів регіону є повноважним, якщо в його роботі бере участь більше половини її членів. Рада адвокатів регіону приймає рішення більшістю голосів від загальної кількості її членів.

8.8. Голова ради адвокатів регіону представляє раду в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, організаціях, установах, перед громадянами.

8.9. Голова ради адвокатів регіону:

- забезпечує скликання та проведення засідань ради адвокатів регіону;
- розподіляє обов'язки між своїми заступниками, секретарем та членами ради, дає їм доручення;
- організує та контролює діяльність апарату ради;
- організовує і забезпечує ведення діловодства ради адвокатів регіону, вчиняє інші дії, передбачені положенням про раду адвокатів регіону, рішеннями конференції адвокатів регіону, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, З'їзду адвокатів України;
- контролює виконання рішень ради адвокатів регіону.

8.10. Голова ради адвокатів регіону, заступник голови, секретар ради адвокатів регіону можуть одержувати винагороду за роботу у розмірі, встановленому конференцією адвокатів регіону.

Стаття 9. КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНА КОМІСІЯ АДВОКАТУРИ РЕГІОНУ

9.1. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури створюється з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які виявили намір отримати право на заняття адвокатською діяльністю, та вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону.

9.2. Голова та члени кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою або членом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури більше ніж два строки підряд.

Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури організовує і забезпечує ведення діловодства кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Голова, член кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути достроково відкликаний з посади за рішенням конференції адвокатів регіону, яка обрала його на посаду.

9.3. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури діє у складі кваліфікаційної та дисциплінарної палат. Кваліфікаційна палата утворюється у складі не більше дев'яти членів, дисциплінарна — не більше одинадцяти членів палати.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є повноважною за умови обрання не менше двох третин від кількісного складу кожної з її палат, затвердженого конференцією адвокатів регіону.

Кожна палата на своєму першому засіданні шляхом таємного голосування більшістю голосів від загальної кількості членів палати обирає з числа членів палати голову та секретаря палати. Голова палати за посадою є заступником голови кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Голова палати, секретар палати за рішенням відповідної палати може бути достроково відкликаний з посади.

9.4. Голова, заступник голови, секретар палати, член кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не можуть одночасно входити до складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

9.5. До повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури належить:

- організація та проведення кваліфікаційних іспитів;
- прийняття рішень про видачу свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту;
- прийняття рішень про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвокатів;
- вирішення інших питань, віднесених до повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, визначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цим Статутом, рішеннями конференції адвокатів регіону, Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури України, З'їзду адвокатів України.

У передбачених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» випадках повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону здійснює її кваліфікаційна або дисциплінарна палата.

9.6. Засідання кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше половини членів її палат. Засідання палати вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше половини членів палати.

9.7. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймається шляхом відкритого голосування більшістю голосів від загальної кількості членів її палат.

9.8. Рішення палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймається шляхом відкритого голосування більшістю голосів від загальної кількості її членів, крім випадків, передбачених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

9.9. Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вправі брати участь у засіданні будь-якої палати з правом вирішального голосу як члена палати, і його участь враховується при визначенні кворуму на засіданні.

9.10. Голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури уповноважений діяти від імені кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, організовує і забезпечує ведення діловодства кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

9.11. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

9.12. Голова, заступник (заступники) голови, секретар палати та члени кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури можуть отримувати винагороду за свою роботу, розмір та порядок виплати якої встановлюються конференцією адвокатів регіону.

9.13. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є юридичною особою і діє відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», інших законів України, цього Статуту та положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.

9.14. Установчим документом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури є положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, яке затверджується Радою адвокатів України.

Стаття 10. З'їзд АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

10.1. Вищим органом адвокатського самоврядування України є З'їзд адвокатів України.

10.2. До складу З'їзду адвокатів України входять делегати, які обираються конференціями адвокатів регіонів відносною більшістю голосів делегатів, які беруть участь у конференції.

10.3. Квота представництва, порядок висунання та обрання делегатів З'їзду адвокатів України, порядок проведення З'їзду адвокатів України встановлюються Радою адвокатів України.

10.4. З'їзд адвокатів України скликається Радою адвокатів України не рідше одного разу на три роки. З'їзд адвокатів України скликається у шістдесятиденний строк за ініціативою Ради адвокатів України або на вимогу не менш як однієї десятої від загальної кількості адвокатів, включених до Єдиного реєстру адвокатів України, або не менш як однієї третини рад адвокатів регіонів.

10.5. У разі якщо Рада адвокатів України не скликає З'їзд адвокатів України протягом шістдесяти днів з дня надходження пропозиції про скликання З'їзду, адвокати або представники рад адвокатів регіонів, які підписали таку пропозицію, приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання З'їзду адвокатів України. Організаційне бюро має право скликати та забезпечувати проведення З'їзду адвокатів України, визначати особу, що головує на засіданні З'їзду.

10.6. Про день, час і місце початку роботи З'їзду адвокатів України та питання, що вносяться на його обговорення, адвокати повідомляються не пізніше як за двадцять днів до дня початку роботи З'їзду.

10.7. З'їзд адвокатів України є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини обраних делегатів, які представляють більшість конференцій адвокатів регіонів.

10.8. З'їзд адвокатів України:

10.8.1. Обирає голову і заступників голови Ради адвокатів України, голову і заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, голову і членів Вищої ревізійної комісії адвокатури та достроково відкликає їх з посад.

10.8.2. Затверджує статут Національної асоціації адвокатів України та вносить до нього зміни.

10.8.3. Затверджує Правила адвокатської етики та вносить зміни до них.

10.8.4. Затверджує положення про Раду адвокатів України, положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури.

10.8.5. Розглядає та затверджує звіти Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, висновки Вищої ревізійної комісії адвокатури.

10.8.6. Призначає та відкликає трьох членів Вищої ради юстиції в порядку, визначеному законодавством.

10.8.7. Затверджує кошторис Ради адвокатів України, кошторис Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, звіт про їх виконання.

10.8.8. Може прийняти рішення про сплату щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, визначити напрями їх використання та відповідальність за несплату внесків.

10.8.9. Вирішує інші питання, пов'язані з організацією та діяльністю адвокатури.

10.9. Рішення З'їзду адвокатів України приймаються відкритим голосуванням, крім випадків, установлених законодавством України. Рішення з'їзду адвокатів України приймаються більшістю голосів делегатів, що беруть участь у з'їзді.

Стаття 11. РАДА АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

11.1. У період між з'їздами адвокатів України функції адвокатського самоврядування виконує Рада адвокатів України.

Повноваження і порядок роботи Ради адвокатів України визначаються Законом України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» та Положенням про Раду адвокатів України, яке затверджується З'їздом адвокатів України. Рада адвокатів України підконтрольна і підзвітна З'їзду адвокатів України.

11.2. Склад Ради адвокатів України формується з 30 членів: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, та голова і два заступники голови, які обираються шляхом голосування З'їздом адвокатів України.

11.3. Секретар Ради адвокатів України обирається Радою зі складу членів Ради адвокатів України. Рада адвокатів України може достроково відкликати секретаря Ради з посади.

Рада адвокатів України є повноважною за умови обрання не менше двох третин її складу.

11.4. Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Ради адвокатів України становить п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Ради адвокатів України більше ніж два строки підряд.

Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України можуть бути достроково відкликані з посад за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посади.

Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України не можуть одночасно входити до складу ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

11.5. Рада адвокатів України:

- складає порядок денний, забезпечує скликання та проведення З'їзду адвокатів України;
- визначає квоту представництва, порядок висування та обрання делегатів конференції адвокатів регіонів, З'їзду адвокатів України, їхній регламент;
- забезпечує виконання рішень З'їзду адвокатів України;
- здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України, здійснює контроль за діяльністю рад адвокатів регіонів щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України та надання витягів з нього;
- установлює розмір та порядок сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, забезпечує їх розподіл і використання (якщо З'їздом адвокатів України прийнято рішення про сплату щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування та визначено напрями їх використання);
- визначає розмір плати за складання кваліфікаційного іспиту та розмір відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;
- сприяє діяльності рад адвокатів регіонів, координує їх діяльність;
- сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів;

— приймає рішення про розпорядження коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до призначень коштів і майна, визначених статутом Національної асоціації адвокатів України та рішеннями З'їзду адвокатів України;

— розглядає скарги на рішення, дії, бездіяльність рад адвокатів регіонів;

— визначає друкований орган Національної асоціації адвокатів України;

— забезпечує ведення офіційного веб-сайта Національної асоціації адвокатів України;

— визначає перелік документів, що підтверджують право адвоката іноземної держави на заняття адвокатською діяльністю у відповідній іноземній державі, що додаються таким адвокатом до заяви про його включення до Єдиного реєстру адвокатів України;

— виконує інші функції відповідно до цього Закону та рішень З'їзду адвокатів України.

11.6. Засідання Ради адвокатів України скликаються головою Ради адвокатів України, а у разі його відсутності — одним із заступників голови не рідше одного разу на два місяці. Засідання Ради адвокатів України може бути також скликане за пропозицією не менш як однієї п'ятої від загального складу членів ради.

У разі якщо голова Ради адвокатів України або його заступник не скликає засідання Ради протягом тридцяти днів з дня надходження пропозиції про скликання засідання, члени Ради адвокатів України, які підписали таку пропозицію, приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання Ради адвокатів України. Організаційне бюро має право скликати та забезпечувати проведення засідань Ради, визначати особу, яка головує на засіданні Ради.

11.7. Засідання Ради адвокатів України є повноважним, якщо на ньому присутні більше половини членів Ради. Рішення Ради адвокатів України приймаються більшістю голосів від загальної кількості її членів, у разі рівного розподілу голосів членів Ради голос головуючого на засіданні є вирішальним.

11.8. Голова Ради адвокатів України за посадою є головою Національної асоціації адвокатів України.

11.9. Голова Ради адвокатів України представляє Раду адвокатів України та Національну асоціацію адвокатів України в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, організаціях, установах, перед громадянами.

11.10. Голова Ради адвокатів України забезпечує скликання та проведення засідань Ради адвокатів України, розподіляє обов'язки між своїми заступниками, організовує і забезпечує ведення діловодства Ради адвокатів України, розпоряджається коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до затвердженого кошторису, організовує і забезпечує роботу секретаріату Національної асоціації адвокатів України, вчиняє інші дії, передбачені цим Законом, положенням про Раду адвокатів України, статутом Національної асоціації адвокатів України, рішеннями Ради адвокатів України і З'їзду адвокатів України.

11.11. Голова Ради адвокатів України може отримувати винагороду у розмірі, встановленому З'їздом адвокатів України.

Стаття 12. ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНА КОМІСІЯ АДВОКАТУРИ

12.1. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є колегіальним органом, завданням якого є розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури.

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури підконтрольна і підзвітна З'їзду адвокатів України та Раді адвокатів України.

12.2. До складу Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури входять тридцять членів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, голова і два заступники голови, які обираються шляхом голосування З'їздом адвокатів України. Секретар Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обирається членами комісії шляхом голосування зі складу членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є повноважною за умови обрання не менше двох третин її складу.

12.3. Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури становить п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури більше ніж два строки підряд.

Голова, заступник голови, секретар, член Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посади.

Голова, заступник голови, секретар, член Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури не можуть одночасно входити до складу кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

12.4. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури:

- розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
- узагальнює дисциплінарну практику кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
- виконує інші функції відповідно до цього Закону.

12.5. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури за наслідками розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури має право:

- залишити скаргу без задоволення, а рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури — без змін;
- змінити рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;
- скасувати рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та ухвалити нове рішення;
- направити справу для нового розгляду до відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та зобов'язати кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури вчинити певні дії.

12.6. Засідання Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше половини членів комісії. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймаються більшістю голосів від загальної кількості членів комісії.

12.7. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржено до суду протягом тридцяти днів з дня його прийняття.

12.8. Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури представляє Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, організаціях, установах, перед громадянами.

Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури забезпечує скликання та проведення засідань Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, розподіляє обов'язки між своїми заступниками, організовує і забезпечує ведення діловодства у Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури, розпоряджається коштами і майном Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури відповідно до затвердженого кошторису, вчиняє інші дії, передбачені цим Законом, положенням про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, рішеннями Ради адвокатів України і З'їзду адвокатів України.

Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може отримувати винагороду у розмірі, встановленому З'їздом адвокатів України або Радою адвокатів України.

12.9. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є юридичною особою і діє відповідно до цього Закону, інших законів України та положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.

12.10. Установчим документом Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури є положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, яке затверджується З'їздом адвокатів України.

12.11. Контроль за фінансово-господарською діяльністю Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури здійснює Вища ревізійна комісія адвокатури, висновки якої передаються на розгляд та затвер-

дження З'їзду адвокатів України, а у період між з'їздами Ради адвокатів України та Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури.

Стаття 13. ВИЩА РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ АДВОКАТУРИ ТА РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

13.1. Для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю Національної асоціації адвокатів України, її органів, рад адвокатів регіонів, Ради адвокатів України, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, діяльністю ревізійних комісій адвокатів регіонів утворюється і діє Вища ревізійна комісія адвокатури.

Вища ревізійна комісія адвокатури підконтрольна і підзвітна З'їзду адвокатів України.

13.2. Голова та члени Вищої ревізійної комісії адвокатури обираються З'їздом адвокатів України строком на п'ять років з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років. Кількість членів Вищої ревізійної комісії адвокатури визначається З'їздом адвокатів України.

Голова, член Вищої ревізійної комісії адвокатури можуть бути достроково відкликані з посади за рішенням З'їзду адвокатів України.

Голова, член Вищої ревізійної комісії адвокатури не можуть одночасно входити до складу ревізійної комісії адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

Голова та члени Вищої ревізійної комісії адвокатури можуть отримувати винагороду за роботу в її складі у розмірі, встановленому З'їздом адвокатів України.

13.3. За результатами перевірок Вища ревізійна комісія адвокатури складає висновки, які подає на розгляд та затвердження З'їзду адвокатів України. Вища ревізійна комісія адвокатури може подавати результати перевірок Раді адвокатів України, Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури.

13.4. Для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю ради адвокатів регіону та кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури утворюється і діє ревізійна комісія адвокатів регіону.

Ревізійна комісія адвокатів регіону підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону, Вищій ревізійній комісії адвокатури.

13.5. Голова та члени ревізійної комісії адвокатів регіону обираються конференцією адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років та адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, місті Києві, Севастополі і відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України, строком на п'ять років. Кількість членів ревізійної комісії адвокатів регіону визначається конференцією адвокатів регіону.

Голова, член ревізійної комісії адвокатів регіону можуть бути достроково відкликані з посад за рішенням конференції адвокатів регіону, яка обрала їх на посаду.

Голова, член ревізійної комісії адвокатів регіону не можуть одночасно входити до складу Вищої ревізійної комісії адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ради адвокатів регіону, Ради адвокатів України, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги.

13.6. За результатами перевірок ревізійна комісія адвокатів регіону складає висновки, які подає на розгляд та затвердження конференції адвокатів регіону. Ревізійна комісія адвокатів може подавати результати перевірок Раді адвокатів України та з'їзду адвокатів України.

Стаття 14. ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ РІШЕНЬ ОРГАНІВ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

14.1. Рішення органів адвокатського самоврядування, прийняті в межах їх повноважень, обов'язкові до виконання адвокатами, адвокатськими об'єднаннями, регіональними органами адвокатського самоврядування, а також у межах реалізації публічних функцій органами влади, їх територіальними

органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності і громадянами.

14.2. Рішення органів адвокатського самоврядування набувають чинності з дня їх прийняття, якщо інше не встановлено законом або самими рішеннями.

Стаття 15. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НААУ. МАЙНО НААУ

15.1. Майно НААУ складають рухоме і нерухоме майно, основні засоби, нематеріальні активи, грошові кошти та інше, відображені в установленому законом порядку в її бухгалтерському балансі.

15.2. НААУ здійснює володіння, користування та розпорядження коштами та іншим майном, що знаходиться у її власності відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та цього Статуту.

15.3. НААУ може утримуватись за рахунок:

- щорічних внесків членів НААУ на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування;
- добровільних внесків членів НААУ, адвокатських бюро, адвокатських об'єднань;
- добровільних внесків фізичних і юридичних осіб;
- інших не заборонених законом джерел.

15.4. Розпорядження майном НААУ здійснюються у межах визначеної цим Статутом компетенції відповідні органи НААУ.

Стаття 16. ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ НААУ. КОНТРОЛЬ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НААУ

16.1. НААУ здійснює первинний (оперативний) та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, складає статистичну інформацію, а також надає відповідно до вимог закону фінансову звітність та статистичну інформацію щодо своєї діяльності, інші дані, визначені законом.

16.2. Фінансова звітність НААУ щорічно оприлюднюється у порядку, затвердженому Радою адвокатів України.

Стаття 17. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО СТАТУТУ НААУ

17.1. Зміни до статуту НААУ вносяться за рішенням З'їзду адвокатів України, за яке проголосували більшість делегатів, що беруть участь у роботі З'їзду.

17.2. Зміни до статуту НААУ підтягають державній реєстрації відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців».

Стаття 18. РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ НААУ

18.1. НААУ не підтягає реорганізації. Ліквідація НААУ може бути здійснена лише на підставі Закону, який встановлює її наслідки.

Голова Національної асоціації адвокатів України,
Голова Ради адвокатів України

(підпис)

Лідія Павлівна Ізвітова

ЗАТВЕРДЖЕНО
УСТАНОВЧИМ ЗІЗДОМ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
«17» листопада 2012 року

ПОЛОЖЕННЯ ПРО РАДУ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. **РАДА АДВОКАТІВ УКРАЇНИ** (далі — **РАУ**) діє у системі органів Національної асоціації адвокатів України, є національним органом адвокатського самоврядування, на який державою покладено виконання у період між з'їздами адвокатів України публічно-представницьких функцій недержавного самоврядного інституту, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання правової допомоги на професійній основі адвокатури України;

2. Повноваження, порядок формування та діяльності РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ визначаються Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та цим Положенням;

3. Найменування РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ:

Повне найменування:

українською мовою — РАДА АДВОКАТІВ УКРАЇНИ;

англійською мовою — UKRAINIAN COUNCIL OF ATTORNEYS;

Скорочене найменування:

українською мовою — РАУ;

англійською мовою — USA.

4. Положення про РАУ затверджується установчим з'їздом адвокатів України. Зміни та доповнення до положення про РАУ вносяться з'їздом адвокатів України;

5. РАУ не має статусу юридичної особи.

До складу Ради адвокатів України входить тридцять членів-адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше п'яти років: по одному представнику від кожного регіону, які обираються конференцією адвокатів регіону, а також голова та два заступники голови Ради адвокатів України, які обираються з'їздом адвокатів України.

Секретар Ради обирається Радою адвокатів України зі складу її членів на першому засіданні шляхом відкритого голосування. Рада адвокатів України може достроково відкликати з посади секретаря Ради.

Члени Ради адвокатів України мають делеговані повноваження на прийняття шляхом голосування на засіданнях Ради обов'язкових для виконання усіма адвокатами України рішень даного органу адвокатського самоврядування.

Рада адвокатів України є повноважною за умови обрання не менше двох третин від її складу.

Строк повноважень голови, заступників голови, секретаря і членів Ради адвокатів України становить п'ять років. Одна й та сама особа не може бути головою, заступником голови, секретарем або членом Ради адвокатів України більше ніж два строки підряд;

6. Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України можуть достроково скласти свої повноваження, які припиняються із дня подання до Ради адвокатів України відповідної заяви;

7. Голова, заступник голови, член Ради адвокатів України зобов'язані брати участь в засіданнях Ради адвокатів України та виконувати доручення Ради адвокатів України, Голови Ради адвокатів України, видані в межах повноважень, наданих законом та актами НААУ;

8. Голова, заступник голови, член Ради адвокатів України, Секретар Ради адвокатів України можуть бути достроково відкликані з посад за рішенням органу адвокатського самоврядування, який обрав їх на посади,

лише у разі систематичного або одноразового грубого невиконання ними своїх обов'язків, передбачених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» або цим Положенням;

9. Голова, заступник голови, секретар, член Ради адвокатів України не можуть одночасно входити до складу ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійної комісії адвокатів регіону, Вищої ревізійної комісії адвокатури, комісії з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;

10. Рада адвокатів України підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України.

II. ПОВНОВАЖЕННЯ РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

1. Рада адвокатів України відповідно до покладених на неї завдань:

1.1. Складає порядок денний, забезпечує скликання та проведення з'їзду адвокатів України;

1.2. Визначає квоту представництва, порядок висування та обрання делегатів конференції адвокатів регіонів, з'їзду адвокатів України;

1.3. Забезпечує виконання рішень з'їзду адвокатів України;

1.4. Здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України, здійснює контроль та координує діяльність рад адвокатів регіонів щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України та надання витягів з нього, затверджує форму витягу з Єдиного реєстру адвокатів України та Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України;

1.5. Затверджує регламент конференції адвокатів регіону; положення про раду адвокатів регіону, положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про ревізійну комісію адвокатів регіону, положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;

1.6. Встановлює розмір та порядок сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, забезпечує їх розподіл і використання;

1.7. Визначає розмір відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, розмір відрахувань рад адвокатів регіону на забезпечення діяльності Ради адвокатів України та інших відрахувань;

1.8. Приймає рішення від імені Національної асоціації адвокатів України про створення рад адвокатів регіонів, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури Автономної Республіки Крим, областей, міста Києва, міста Севастополя, реєстрацію змін до їх установчих документів та змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців;

1.9. Затверджує Регламенти роботи рад адвокатів регіонів та кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя, ревізійної комісії адвокатури регіону;

1.10. Координує та контролює діяльність рад адвокатів регіонів, сприяє їх діяльності та надає їм необхідну методичну допомогу;

1.11. Сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних, соціальних та інших прав адвокатів;

1.12. Приймає рішення про розпорядження коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до призначень коштів і майна, визначених Статутом Національної асоціації адвокатів України та рішеннями з'їзду адвокатів України;

1.13. Затверджує порядок оприлюднення щорічної фінансової звітності Національної асоціації адвокатів України;

1.14. Розглядає скарги на рішення, дії, бездіяльність рад адвокатів регіонів із правом скасування незаконних рішень;

1.15. Визначає друкований орган Національної асоціації адвокатів України;

1.16. Забезпечує ведення та функціонування офіційного веб-сайту Національної асоціації адвокатів України;

1.17. Затверджує перелік документів, що додаються до заяви адвоката іноземної держави про включення до Єдиного реєстру адвокатів України;

1.18. Затверджує зразки свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту, свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, посвідчення адвоката України, посвідчення Голови, заступника голови, секретаря, члена Ради адвокатів України, посвідчення Голови, заступника голови, секретаря, члена Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, посвідчення Голови, члена Вищої ревізійної комісії адвокатури;

1.19. Затверджує порядок складання кваліфікаційних іспитів, програму кваліфікаційних іспитів та методику їх оцінювання, інші документи, передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

1.20. Затверджує порядок проходження стажування, програму та методику оцінювання стажування;

1.21. Затверджує типову форму ордера адвоката, положення про ордер адвоката та порядок ведення реєстру ордерів;

1.22. Затверджує порядок складання радою адвокатів регіону протоколу про адміністративне правопорушення та форму протоколу;

1.23. Розробляє за дорученням з'їзду адвокатів України, органів державної влади та з власної ініціативи проекти законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють діяльність адвокатури, у тому числі щодо соціального захисту адвокатів, професійних прав та гарантій адвокатської діяльності, а також інші проекти нормативно-правових актів у сфері державної політики з питань правової допомоги, захисту та представництва;

1.24. Розробляє пропозиції щодо вдосконалення діючого законодавства та подає їх у встановленому порядку на розгляд суб'єктам законодавчої ініціативи;

1.25. Здійснює правову експертизу проектів законів, інших актів законодавства, що подаються на розгляд Кабінету Міністрів України, та проектів законів, що подаються на розгляд Верховної Ради України іншими суб'єктами права законодавчої ініціативи, нормативно-правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим у сфері державної політики з питань правової допомоги, захисту та представництва;

1.26. Готує зауваження і пропозиції до поданих до Верховної Ради України законопроектів у сфері державної політики з питань правової допомоги, захисту та представництва;

1.27. Вживає відповідно до законодавства заходів щодо усунення державними органами та органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами порушень професійних прав та гарантій адвокатської діяльності; вносить пропозиції про усунення виявлених порушень і недоліків та притягнення до відповідальності посадових осіб, винних у допущених порушеннях;

1.28. Організовує роботу з підготовки щорічного плану заходів щодо діяльності Національної асоціації адвокатів України, здійснює науково-експертне, аналітичне, інформаційне та методологічне забезпечення та моніторинг її виконання;

1.29. Здійснює офіційне опублікування рішень з'їзду адвокатів України, Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України;

1.30. Виступає засновником засобів масової інформації від імені Національної асоціації адвокатів України;

1.31. Визначає порядок та форми підвищення кваліфікації адвокатами, здійснює методичне керівництво та організовує підвищення кваліфікації адвокатів;

1.32. Бере участь в організації роботи з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю «Правознавство» у навчальних закладах незалежно від форми власності та підпорядкування, надає пропозиції щодо підготовки кадрів за юридичними спеціальностями;

1.33. Сприяє органам державної влади та місцевого самоврядування, іншим суб'єктам у розвитку надання правової допомоги з метою реалізації прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб;

1.34. Сприяє координаційній діяльності центральних органів державної влади щодо реалізації державної політики у сфері надання безоплатної правової допомоги, взаємодіє з центральними органами державної влади з питань реалізації Закону України «Про безоплатну правову допомогу»;

1.35. Приймає участь у розробленні та розповсюдженні освітніх програм у сфері захисту прав, свобод і законних інтересів громадян;

1.36. Надає роз'яснення з питань, пов'язаних із адвокатською діяльністю;

1.37. Здійснює інші повноваження на основі та на виконання Конституції та законів України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України;

1.38. Виконує інші функції відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та рішень з'їзду адвокатів України, цього Положення.

2. Рада адвокатів України виконує функцію вищого органу Національної асоціації адвокатів України в період між з'їздами адвокатів України.

III. КЕРІВНИЦТВО РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

1. Голова Ради адвокатів України:

1.1. Є головою Національної асоціації адвокатів України за посадою;

1.2. Представляє Раду адвокатів України та Національну асоціацію адвокатів України в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, підприємствах, організаціях, установах, перед громадянами, міжнародними установами та організаціями;

1.3. Керує роботою Ради адвокатів України, спрямовує діяльність Ради адвокатів України на забезпечення виконання напрямків діяльності НААУ, схвалених з'їздом адвокатів України, та здійснення інших повноважень, покладених на Раду адвокатів України, надає з цією метою доручення членам Ради адвокатів України;

1.4. Забезпечує скликання та проведення засідань Ради адвокатів України, головує на них;

1.5. Формує проект порядку денного Ради адвокатів України;

1.6. Розподіляє обов'язки між своїми заступниками;

1.7. Організовує і забезпечує ведення діловодства Ради адвокатів України;

1.8. Розпоряджається коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до затвердженого кошторису;

1.9. Координує діяльність органів адвокатського самоврядування;

1.10. Приймає рішення щодо забезпечення представництва інтересів НААУ та Ради адвокатів України під час розгляду справ у Конституційному Суді України;

1.11. Вживає заходів щодо захисту прав і свобод, гідності, професійних інтересів адвокатів від протиправних посягань;

1.12. Вживає в межах своїх повноважень заходів щодо заохочення, нагородження відзнаками НААУ і Ради адвокатів України та представлення до державних нагород;

1.13. Організовує і забезпечує роботу секретаріату Національної асоціації адвокатів України (який є одночасно секретаріатом РАУ), вчиняє інші дії, передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цим Положенням, статутом Національної асоціації адвокатів України, рішеннями Ради адвокатів України і з'їзду адвокатів України;

1.14. Взаємодіє з органами державної влади, з органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, а також підприємствами, установами та організаціями;

1.15. Підписує та скріплює печаткою НААУ установчі документи рад адвокатів та кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя;

1.16. Підписує акти Ради адвокатів України;

1.17. Видає накази, розпорядження, роз'яснення, листи, рекомендації з будь-яких інших питань адвокатури, що не віднесені до виключної компетенції Ради адвокатів України, і є обов'язковими до виконання

усіма адвокатами України та адвокатами іноземної держави, які мають намір здійснювати, або здійснюють адвокатську діяльність в Україні;

1.18. Веде переговори і підписує міжнародні угоди, що витікають із завдань НААУ та Ради адвокатів України;

1.19. Координує діяльність консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються в НААУ та Радою адвокатів України;

1.20. Здійснює інші повноваження, передбачені Законом, Статутом НААУ та цим Положенням;

1.21. Може отримувати винагороду у розмірі, встановленому з'їздом адвокатів України.

2. Заступники Голови ради адвокатів України виконують обов'язки Голови Ради адвокатів України за наказом Голови Ради адвокатів України про розподіл повноважень та обов'язків між Заступниками;

3. Секретар Ради адвокатів України обирається Радою адвокатів України зі складу членів Ради адвокатів України. Рада адвокатів України може достроково відкликати з посади секретаря Ради;

4. Рада адвокатів України для забезпечення покладених на неї функцій і діловодства створює секретаріат Ради (який є одночасно секретаріатом Національної асоціації адвокатів України);

5. Організаційно-технічне забезпечення діяльності Ради адвокатів України забезпечується секретаріатом Ради, секретаріат Ради очолює керівник секретаріату Ради адвокатів України, який не входить до складу Ради;

6. Структура секретаріату, штатний розпис секретаріату Ради адвокатів України затверджуються рішенням Ради;

7. Витрати на відрядження Голови, заступників голови, членів Ради адвокатів України (крім витрат на відрядження, пов'язаних із участю в засіданнях РАУ, що фінансуються радами адвокатів регіонів), а також Голови та членів Вищої ревізійної комісії адвокатури в інтересах НААУ на виконання її статутних завдань здійснюються за рахунок НААУ. У випадку, якщо з поважних причин, витрати Членам РАУ на відрядження, пов'язаних з їх участю в засіданнях РАУ не фінансуються радами адвокатів регіонів, такі витрати, як виняток, можуть бути компенсовані НААУ;

8. Рішенням Ради адвокатів України можуть бути створені інші органи та структури НААУ, що забезпечують її статутну діяльність, які можуть мати статус юридичної особи, або відокремленого підрозділу НААУ, або інший;

9. Для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з основних питань адвокатської діяльності при Раді адвокатів України можуть утворюватися постійні або тимчасові консультативні, дорадчі органи тощо;

10. Інформаційний обмін між членами Ради адвокатів України здійснюється у письмовій та/або електронній формі за допомогою електронних адрес, визначених Секретаріатом Ради адвокатів України.

IV. ВЗАЄМОДІЯ РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ З ІНШИМИ ОРГАНАМИ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1. Рада адвокатів України взаємодіє із іншими органами адвокатського самоврядування у межах, визначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Статутом НААУ, цим Положенням;

2. Інформаційний обмін між Радою адвокатів України та іншими органами адвокатського самоврядування здійснюється у письмовій та/або електронній формі. Вимоги щодо надання відомостей і здійснення контролю за їх достовірністю визначаються суб'єктами інформаційного обміну на центральному рівні Радою адвокатів України;

3. За рішенням Ради адвокатів України суб'єкти інформаційного обміну звіряють відомості не менше одного разу на рік;

4. У справі забезпечення надходження та розподілу коштів НААУ здійснює свої повноваження безпосередньо та/або через ради адвокатів в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя.

V. ЗАСІДАННЯ ТА РІШЕННЯ РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

1. Засідання Ради адвокатів України скликаються головою Ради адвокатів України, а в разі його відсутності — одним із заступників голови не рідше одного разу на два місяці. Засідання Ради адвокатів України може бути також скликане за пропозицією не менш як однієї п'ятої від загального складу членів Ради. Голова РАУ головує на засіданнях РАУ, а в разі його відсутності — один із заступників голови;

2. У разі якщо голова Ради адвокатів України або його заступник не скликає засідання Ради протягом тридцяти днів з дня надходження пропозиції про скликання засідання, члени Ради адвокатів України, які підписали таку пропозицію, приймають рішення про утворення організаційного бюро зі скликання Ради адвокатів України. Організаційне бюро має право скликати та забезпечувати проведення засідань Ради, визначати особу, яка головує на засіданні Ради;

3. Засідання Ради адвокатів України є повноважним, якщо на ньому присутні особисто, або приймають участь в порядку, передбаченому п. 4 Розділу V цього Положення, більше половини обраних членів Ради. Ухилення члена Ради адвокатів України від участі у засіданні Ради тягне дисциплінарну відповідальність. Рішення Ради адвокатів України приймаються більшістю голосів від загальної кількості членів, присутніх на засіданні Ради. У разі рівного розподілу голосів членів Ради голос головуючого на засіданні є вирішальним;

4. Рада адвокатів України вправі приймати рішення методом електронного голосування. У випадку, якщо член РАУ, що з поважних причин не може особисто бути присутнім на засіданні РАУ, він може прийняти участь в засіданні РАУ за допомогою засобів зв'язку (відеоконференція, Скуре-конференція тощо);

5. Члени Ради адвокатів України скликаються шляхом направлення їм повідомлення про засідання РАУ:

5.1. На поштові (електронні) адреси, які вони надали РАУ, чим визначили їх належними та призначеними для повідомлення про скликання Ради адвокатів України, або

5.2. по факсу за номером телефону, який вони надали РАУ, чим визначили його належними та призначеними для повідомлення про скликання Ради адвокатів України, або

5.3. На електронні адреси, які їм визначені (надані) Радою адвокатів України.

5.4. Секретаріат РАУ може розмістити оголошення про засідання РАУ на офіційному веб-сайті НААУ.

6. Член Ради адвокатів України, який без поважних причин не приймає участі в засіданнях Ради адвокатів України, не виконує або неналежним чином виконує доручення Ради адвокатів України, може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності;

7. Відомості про ухилення члена Ради від участі у засіданнях Ради адвокатів України скеровуються Головою Ради адвокатів України до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, яка визначає регіональну КДКА, іншу ніж регіон, конференція адвокатів якого обрала члена Ради для розгляду питання про порушення дисциплінарного провадження та прийняття рішення про притягнення такого члена Ради адвокатів України до дисциплінарної відповідальності;

8. Рішення Ради адвокатів України, прийняті в межах її повноважень, обов'язкові до виконання адвокатами, адвокатськими об'єднаннями, бюро, регіональними органами адвокатського самоврядування, а також у межах реалізації публічних функцій органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх територіальними органами, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності і громадянами;

9. На засіданнях РАУ можуть бути присутні представники засобів масової інформації. Засоби масової інформації, які бажають бути присутніми на засіданнях РАУ подають заявки про це до Секретаріату РАУ для їх акредитації. Такі заявки повинні бути подані засобом масової інформації в Секретаріат РАУ в строк не пізніше ніж за три дні до засідання РАУ;

10. Член РАУ допускається до участі в засіданні РАУ за умови надання ним або радою адвокатів регіону витягу з протоколу конференції адвокатів регіону про його обрання на цю посаду;

11. Рішення Ради адвокатів України оприлюднюються на офіційному сайті НААУ, а також можуть бути оприлюднені у засобах масової інформації, які визначаються Головою Ради або Радою адвокатів України.

ЗАТВЕРДЖЕНО
РІШЕННЯМ РАДИ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ
№ 26 від «17» грудня 2012 року
Із змінами та доповненнями, внесеними
Рішенням Ради адвокатів України
№ 111 від «06» квітня 2013 року
Із змінами та доповненнями, внесеними
Рішенням Ради адвокатів України
№ 149 від «01» червня 2013 року
Із змінами, затвердженими
Рішенням Ради адвокатів України
№ 184 від «27» липня 2013 року
Із змінами, затвердженими
Рішенням Ради адвокатів України
№ 220 від «27» вересня 2013 року

ПОРЯДОК ВЕДЕННЯ ЄДИНОГО РЕЄСТРУ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Стаття 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Єдиний реєстр адвокатів України — це електронна база даних, яка містить відомості про чисельність і персональний склад адвокатів України, адвокатів іноземних держав, які відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» набули права на зайняття адвокатською діяльністю, та про обрані адвокатами організаційні форми адвокатської діяльності.

1.2. Рада адвокатів України забезпечує ведення ЄРАУ, координує діяльність, здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення рад адвокатів регіонів щодо внесення ними відомостей до ЄРАУ та надання витягів з нього згідно цього Порядку.

1.3. Внесення відомостей до ЄРАУ здійснюється радами адвокатів регіонів та Радою адвокатів України за правилами цього Порядку.

1.4. Рада адвокатів України забезпечує технічне і технологічне створення та супроводження програмного забезпечення ЄРАУ, надання реєстраторам доступу до нього, збереження і захист даних, що містить ЄРАУ, надає роз'яснення, проводить навчання щодо наповнення та користування ЄРАУ, а також виконує інші функції, передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цим Порядком.

1.5. ЄРАУ ведеться державною мовою.

1.6. Ради адвокатів регіонів та Рада адвокатів України забезпечують відповідність відомостей, що вносяться до ЄРАУ, даними документів, на підставі яких здійснюється їх внесення.

Стаття 2. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ДО ЄРАУ

2.1. Відомості до ЄРАУ вносяться за дворівневим принципом. Перший рівень внесення відомостей до ЄРАУ забезпечується радами адвокатів регіонів, Другий рівень внесення відомостей до ЄРАУ забезпечується Радою адвокатів України.

2.2. Рада адвокатів регіону призначає відповідальну особу (осіб) — адміністратора бази даних ЄРАУ, який вносить відомості до ЄРАУ на Першому рівні на підставі інформації та документів, передбачених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та актами НААУ стосовно адвокатів, яким видано свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, адвокатів, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено чи припинено, адвокатів іноземної держави, стосовно яких прийнято рішення кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури про включення до ЄРАУ, інші відомості, передбачені Законом та цим Порядком.

2.3. Між відповідальною особою — адміністратором бази даних ЄРАУ та радою адвокатів регіону укладається договір про конфіденційність та нерозголошення третім особам будь-яких відомостей, які стали відомі йому під час роботи з ЄРАУ. Договором передбачається персональна відповідальність осіб за розголошення відомостей про паролі доступу до бази даних ЄРАУ та передачу їх третім особам або неналежну організацію діяльності щодо збереження таємниці, нерозголошення відомостей, порушення правил даного Порядку, у тому числі дисциплінарна. Робоча станція (комп'ютер) адміністратора бази даних ЄРАУ ради адвокатів регіону повинна знаходитись в ізольованих приміщеннях, обладнаних системами контролю доступу сторонніх осіб.

2.4. Начальник відділу ведення бази даних ЄРАУ або Керівник Секретаріату Ради адвокатів України надає уповноваженій особі ради адвокатів регіону під розписку паролі доступу до адміністративної частини бази ЄРАУ відповідного регіону та відповідні налаштування з правами доступу. Для отримання паролів доступу до адміністративної частини бази ЄРАУ відповідного регіону та відповідних налаштувань з правами доступу рада адвокатів регіону подає до Ради адвокатів України заяву із копією договору про конфіденційність та нерозголошення відомостей, укладеним з адміністратором бази даних ЄРАУ ради адвокатів регіону, завіреною печаткою. Голови рад адвокатів регіонів мають право отримувати від Ради адвокатів України право доступу до ЄРАУ першого рівня відповідної ради адвокатів регіону.

(пункт 2.4. доповнено згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 06.04.2013 р. № 111)

2.5. З метою забезпечення збереження конфіденційності інформації та усунення можливих збоїв у роботі електронної бази даних ЄРАУ, паролі доступу до адміністративної частини бази ЄРАУ регіону та відповідні налаштування з правами доступу можуть змінюватись Начальником відділу ведення бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України, про що негайно повідомляється голова ради адвокатів регіону, шляхом направлення йому електронного листа на службову електронну адресу. Паролі також можуть бути змінені Начальником відділу ведення бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України у разі задоволення заяви голови ради адвокатів регіону.

2.6. Начальник відділу ведення бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України проводить інструктаж щодо роботи з базою даних ЄРАУ з адміністраторами бази даних ЄРАУ ради адвокатів регіону.

2.7. При внесенні даних (відомостей) до ЄРАУ адміністратор бази даних ЄРАУ ради адвокатів регіону слідує командам системи електронної бази даних ЄРАУ.

2.8. Відомості, що підлягають внесенню до ЄРАУ, включаються до нього адміністратором бази даних ЄРАУ ради адвокатів регіону не пізніше дня, наступного за днем отримання радою адвокатів регіону відповідної інформації, крім випадків, встановлених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та рішеннями Ради адвокатів України.

(пункт 2.8. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2013 р. № 149)

2.9. Інформація, внесена до ЄРАУ у відповідності до правил системи бази даних ЄРАУ адміністратором бази даних ЄРАУ ради адвокатів регіону, є відомостями (інформацією) Першого рівня і є не доступними (не відкритими) для користувачів на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

2.10. Відповідальність за достовірність, повноту та точність інформації (відомостей), внесеної/их на Першому рівні, несуть персонально голови відповідних рад адвокатів регіонів. Відповідальність за достовірність, повноту та точність інформації (відомостей), внесеної/их на Другому рівні, несе персонально відповідальний заступник Голови Національної асоціації адвокатів України, згідно наказу № 1 про розподіл функціональних повноважень та обов'язків між заступниками Голови Ради адвокатів України від 19 листопада 2012 року.

(пункт 2.10. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

2.11. Відомості (інформація) Першого рівня, внесені до ЄРАУ адміністратором бази даних ЄРАУ ради адвокатів регіону (адміністратори Першого рівня), щоденно обробляються адміністратором бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України на Другому рівні.

(пункт 2.11. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

2.12. До адміністраторів бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України (адміністратори Другого рівня) висуваються ті ж самі вимоги, що й до адміністраторів Першого рівня щодо укладення договору про конфіденційність та збереження таємниці інформації. Паролі доступу до ЄРАУ адміністраторам Першого та Другого рівнів видаються під розписку Начальником відділу ведення бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України. Начальник відділу ведення бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України несе персональну відповідальність за організацію збереження конфіденційної інформації, яка стала відома йому та адміністраторам Другого рівня під час роботи з ЄРАУ. Начальник відділу ведення бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України має право подати клопотання до Голови або заступників Голови Національної асоціації адвокатів України щодо зміни паролів доступу адміністраторам бази даних ЄРАУ Першого та Другого рівнів у випадку, якщо вважатиме за необхідне.

(пункт 2.12. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

2.13. Адміністратори бази даних ЄРАУ Секретаріату Ради адвокатів України перевіряють правильність, повноту та точність інформації (відомостей), внесеної на Першому рівні, слідуючи вказівкам системи бази даних, корегують її у випадку необхідності та затверджують її. При внесенні відомостей до бази даних ЄРАУ адміністратор Першого рівня направляє адміністратору Другого рівня за допомогою електронної пошти чи, слідуючи командам програмного продукту (системи) бази даних ЄРАУ, електронну версію (скан-копії) документів, на підставі яких такі відомості внесено.

(пункт 2.13. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

2.14. У випадку виявлення адміністратором Другого рівня неповноти, сумнівів щодо достовірності чи неточності відомостей (інформації), внесених до бази даних ЄРАУ Першим рівнем, адміністратор Другого рівня може витребувати додаткове підтвердження таких відомостей у раді адвокатів регіону, які остання зобов'язана надати адміністратору Другого рівня невідкладно. Додаткові відомості надаються згідно процедури взаємодії між Першим та Другим рівнем, передбаченої п. 2.13 цього Порядку.

(пункт 2.14 у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

2.15. В момент затвердження відомостей Першого рівня адміністратором Другого рівня вони отримують статус відомостей (інформації) Другого рівня і стають активними та відкритими на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України для загального доступу.

2.16. При внесенні інформації (відомостей) до ЄРАУ адміністраторами ЄРАУ як Першого, так і Другого рівня система бази даних ЄРАУ автоматично фіксує прізвище особи, яка внесла відомості до ЄРАУ, час та дату внесення таких відомостей.

2.17. Програмне забезпечення ЄРАУ є власністю Національної асоціації адвокатів України і розробляється підрядними організаціями (підприємствами) на замовлення Національної асоціації адвокатів України. Національна асоціація адвокатів України укладає договір на розробку, обслуговування та супровід програмного забезпечення ЄРАУ зі спеціалізованою організацією (підприємством).

2.18. Електронна база даних ЄРАУ знаходиться на сервері, визначеному Національною асоціацією адвокатів України, та підлягає обов'язковому систематичному резервному копіюванню на спеціальні носії з метою збереження даних від втрати.

Стаття 3. ВІДОМОСТІ, ЯКІ ВНОСЯТЬСЯ ДО ЄРАУ

3.1. До ЄРАУ вносяться такі відомості про адвокатів:

3.1.1. Прізвище, ім'я та по батькові адвоката;

3.1.2. Номер і дата видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, номер і дата прийняття рішення про його видачу (номер і дата прийняття рішення про включення адвоката іноземної держави до Єдиного реєстру адвокатів України);

3.1.3. Найменування і місцезнаходження організаційної форми адвокатської діяльності, номери засобів зв'язку;

3.1.4. Адреса робочого місця адвоката, номери засобів зв'язку;

3.1.5. Інформація про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

3.1.6. Інші відомості, передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

3.2. Адресою робочого місця адвоката є місцезнаходження обраної адвокатом організаційної форми адвокатської діяльності або адреса фактичного місця здійснення адвокатської діяльності, якщо вона є відмінною від місцезнаходження обраної адвокатом організаційної форми адвокатської діяльності, згідно заяви адвоката. У разі наявності декількох адрес робочих місць адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України за заявою адвоката вноситься лише одна адреса робочого місця.

3.3. Адвокат протягом трьох днів з дня зміни відомостей про себе, що внесені або підлягають внесенню до Єдиного реєстру адвокатів України, письмово повідомляє про такі зміни раду адвокатів регіону за адресою свого робочого місця, крім випадків, якщо ці зміни вносяться на підставі рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

3.4. В день видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю до ЄРАУ вносяться відомості, передбачені п. 3.1. цього Порядку, крім відомостей, передбачених п.п. 3.1.3., дані про які вносяться до ЄРАУ протягом часу, встановленого відповідною радою адвокатів регіону після виконання адвокатом вимог, передбачених п. 3.3. цього Порядку.

3.5. Дані щодо адвокатів, які отримали свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю з порушенням чинного законодавства України, до Єдиного реєстру адвокатів України не вносяться. Не вносяться до ЄРАУ також відомості, які оформлені та подані з порушенням вимог закону та актів НААУ.

У разі виявлення фактів включення до ЄРАУ таких відомостей інформація про них скеровується Головою НААУ чи його заступниками до ВКДКА для прийняття відповідного рішення.

(пункт 3.5. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

3.6. Якщо до Єдиного реєстру адвокатів України були внесені відомості про адвокатів, які отримали свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю або свідоцтва про складання кваліфікаційних іспитів після 19 листопада 2012 року у відповідних радах адвокатів регіону або кваліфікаційно-дисциплінарних комісіях адвокатури, положення про яких не затверджувались та належна їх державна реєстрація не здійснювалась, інформація скеровується до ВКДКА для прийняття відповідного рішення.

(пункт 3.6. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.07.2013 р. № 184)

3.7. До Єдиного реєстру адвокатів України вносяться відомості про помічників адвокатів, а саме:

3.7.1. прізвище, ім'я, по батькові помічника адвоката;

3.7.2. інші відомості, передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

(пункт доповнено згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2013 р. № 149

нумерацію пункту змінено згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.07.2013 р. № 184)

3.8. Запис в ЄРАУ щодо помічників адвоката вноситься до відомостей ЄРАУ (електронна картка бази даних щодо конкретного адвоката в ЄРАУ) про адвоката, за яким такий помічник закріплений.

(пункт доповнено згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2013 р. № 149

нумерацію пункту змінено згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.07.2013 р. № 184)

Стаття 4. ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ВІДОМОСТЕЙ, ЩО МІСТЯТЬСЯ В ЄРАУ

(стаття 4 зі змінами згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2013 р. № 149)

4.1. До відомостей, що містяться в ЄРАУ, вносяться зміни у разі:

4.1.1. Зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.1.2. Поновлення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.1.3. Підпункт 4.1.3. виключено;

(згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 06.04.2013 р. № 111)

4.1.4. Припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.1.5. Зміни адреси робочого місця адвоката;

4.1.6. Зміни прізвища, імені та по батькові адвоката;

4.1.7. Зміни організаційної форми адвокатської діяльності;

4.1.8. Внесення відомостей про помічників адвоката.

(підпункт 4.1.8. доповнено згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 01.06.2013 р. № 149)

4.2. Відомості, які вносяться до ЄРАУ у випадку зупинення права на заняття адвокатською діяльністю:

4.2.1. Дата зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.2.2. Підстава зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.2.3. Дата, до якої зупинено право на заняття адвокатською діяльністю, якщо такий строк визначено;

4.2.4. Заява адвоката або назва органу, який прийняв рішення про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.3. Відомості, які вносяться до ЄРАУ у випадку поновлення права на заняття адвокатською діяльністю:

4.3.1. Дата, з якої поновлено право на заняття адвокатською діяльністю;

4.3.2. Підстава для поновлення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.3.3. Назва органу, який прийняв рішення про поновлення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.4. Відомості, які вносяться до ЄРАУ у випадку припинення права на заняття адвокатською діяльністю шляхом анулювання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю:

4.4.1. Дата припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.4.2. Підстава припинення права на заняття адвокатською діяльністю;

4.4.3. Заява адвоката, подання встановлених законом документів або назва органу, який прийняв рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

4.5. У випадку зміни відомостей, які вносяться до ЄРАУ, адвокат зобов'язаний протягом трьох днів повідомити Раду адвокатів регіону про ці зміни.

4.6. Заява про внесення змін до ЄРАУ подається адвокатом до Ради адвокатів регіону за адресою його робочого місця. Заява адвоката про внесення змін до ЄРАУ повинна містити відомості, передбачені п. 3.1. статті 3 цього Порядку.

(пункт 4.6 у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.1. У випадку необхідності внесення змін в ЄРАУ щодо адреси робочого місця адвоката з одного регіону в інший адвокат отримує в раді адвокатів регіону за поточною адресою робочого місця трансферний витяг з ЄРАУ, про що подає заяву.

(підпункт 4.6.1. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.2. У заяві про видачу трансферного витягу адвокат зазначає раду адвокатів регіону, на території діяльності якої буде знаходитись його нове робоче місце. Зазначається лише одна рада адвокатів регіону.

(підпункт 4.6.2. у новій редакції згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.3. У момент формування та видачі трансферного витягу запис про такого адвоката в ЄРАУ стає доступним для адміністратора ЄРАУ Першого рівня ради адвокатів регіону, вказаного адвокатом за новою адресою його робочого місця (після підтвердження його відповідно адміністратором Другого рівня) на термін 30 днів з моменту формування та видачі такого трансферного витягу. Трансферний витяг підписується головою ради адвокатів регіону або уповноваженою ним особою, скріплюється печаткою ради адвокатів регіону. Трансферний витяг формується базою даних ЄРАУ автоматично та відповідає затвердженій Радою

адвокатів України формі витягу з ЄРАУ. Додатково трансферний витяг має містити обов'язкові реквізити, а саме: назву та адресу ради адвокатів регіону, до якої переміщується адвокат згідно поданої ним заяви (п. 4.6.2 цього Порядку), термін дії трансферного витягу (трансферне вікно).

(пункт 4.6. доповнено підпунктом 4.6.3. згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.4. Якщо адвокат протягом 30 днів (далі по тексту «трансферне вікно») з дати формування трансферного витягу не звернувся з заявою про внесення відомостей в ЄРАУ за новою адресою робочого місця, трансферне вікно автоматично закривається системою, а отриманий трансферний витяг стає недійсним. Адвокат вправі повторно за необхідності звернутись за новим трансферним витягом.

(пункт 4.6. доповнено підпунктом 4.6.4. згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.5. Трансферний витяг не видається, якщо адвокат не сплатив щорічний внесок на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування.

(пункт 4.6. доповнено підпунктом 4.6.5. згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.6. Усі розпочаті дисциплінарні провадження проти адвоката, який звернувся за отриманням трансферного витягу на день його видачі, продовжують здійснюватись відносно такого адвоката в тій раді адвокатів регіону, до якої адвокат звернувся за таким витягом.

(пункт 4.6. доповнено підпунктом 4.6.6. згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.7. Отримавши трансферний витяг, адвокат протягом строку дії «трансферного вікна» подає до ради адвокатів регіону, яка вказана в трансферному витягу, де буде знаходитись нова адреса робочого місця адвоката, заяву про внесення змін до ЄРАУ щодо зміни адреси робочого місця.

(пункт 4.6 доповнено підпунктом 4.6.7 згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.8. Заява, передбачена п. 4.6.7 цього Порядку, повинна містити відомості, зазначені у п. 3.1. статті 3 цього Порядку. До такої заяви додаються належно засвідчені копії документів на їх підтвердження (договір оренди, безоплатного користування, свідоцтво про право власності на приміщення тощо), нотаріально посвідчена копія свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та дійсний трансферний витяг (оригінал) з Єдиного реєстру адвокатів України;

(пункт 4.6. доповнено підпунктом 4.6.8. згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.9. Отримавши заяву від адвоката, вказану в п. 4.6.7., рада адвокатів регіону за новою адресою робочого місця адвоката вносить відповідні зміни до запису про такого адвоката в ЄРАУ, слідуючи командам системи електронної бази даних ЄРАУ. При виявленні адміністратором Другого рівня фактів дублювання записів, що були помилково допущені, такі дублюючі записи видаляються Начальником відділу ведення бази даних ЄРАУ Секретаріату Національної асоціації адвокатів України.

(пункт 4.6. доповнено підпунктом 4.6.9 згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.6.10. Після підтвердження адміністратором Другого рівня відомостей, внесених до ЄРАУ, в трансферній процедурі адміністратором Першого рівня такі відомості стають активними в ЄРАУ, а трансфер адвоката є завершеним. З цього моменту оператор Першого рівня ради адвокатів регіону за попередньою адресою робочого місця адвоката втрачає доступ до запису в ЄРАУ про такого адвоката.

(пункт 4.6. доповнено підпунктом 4.6.10 згідно із Рішенням Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.7. У заяві про внесення змін у зв'язку зі зміною прізвища, імені та по батькові адвоката зазначаються відомості, передбачені п.п. 3.1.1. цього Порядку. До заяви додається нотаріально посвідчений документ про зміну прізвища;

4.8. У заяві адвоката про внесення змін у зв'язку зі зміною організаційної форми адвокатської діяльності зазначаються відомості, передбачені п.п. 3.1.3. цього Порядку;

4.9. У заяві адвоката про внесення відомостей, що містяться в ЄРАУ, щодо помічника адвоката вказуються відомості, передбачені пунктом 3.7 цього Порядку, та додаються документи, передбачені Положенням про помічника адвоката, що затверджується Радою адвокатів України. При цьому до ЄРАУ може бути внесена адреса офісу адвоката, де саме знаходиться робоче місце помічника адвоката, у випадку, якщо у адвоката є декілька адрес робочого місця.

(пункт 4.9. у новій редакції згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.10. У випадку особистого подання адвокатом заяви про внесення змін до відомостей, що містяться в ЄРАУ, до заяви додаються копії свідоцтва про право заняття адвокатською діяльністю та інших документів, передбачених цим Порядком, а їх оригінали пред'являються посадовим особам рад адвокатів регіону для огляду.

(пункт 4.10. у новій редакції згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.11. У випадку надсилання адвокатом заяви про внесення будь-яких змін до відомостей, що містяться в ЄРАУ, засобами поштового зв'язку справжність підпису адвоката на заяві засвідчується нотаріально і до заяви додаються нотаріально завірени копії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю та інші документи, передбачені цим Порядком.

(пункт 4.11. у новій редакції згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

4.12. Внесення будь-яких змін до відомостей, що містяться в ЄРАУ, а також надання трансферного витягу відбувається виключно за умови сплати таким адвокатом щорічного внеску на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування. У випадку несплати щорічного внеску зміни до відомостей, що містяться в ЄРАУ про такого адвоката, не вносяться, а запис про нього стає неактивним до моменту сплати заборгованості.

(статтю 4 доповнено пунктом 4.12 згідно Рішення Ради адвокатів України від 01.06.2013 р. № 149)

(пункт 4.12. доповнено згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

Стаття 5. ПОРЯДОК ВІДШКОДУВАННЯ ВИТРАТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВЕДЕННЯМ ЄРАУ

5.1. У випадку, якщо Радою адвокатів України буде встановлено плату за первинне внесення відомостей до ЄРАУ, підтвердження, внесення змін до ЄРАУ, такі відомості вноситимуться виключно за наявності підтвердження внесення такої плати;

5.2. Витрати, пов'язані з веденням ЄРАУ, відшкодовуються в розмірах і порядку, що встановлюються Радою адвокатів України;

5.3. Кошти, отримані за внесення відомостей та змін до ЄРАУ, використовуються виключно для відшкодування витрат, пов'язаних з веденням ЄРАУ. Тільки надлишкові кошти можуть бути використані за рішенням Ради адвокатів України на інші цілі.

Стаття 6. ПОРЯДОК КОРИСТУВАННЯ ЄРАУ, ВИТЯГ З ЄРАУ

6.1. Рада адвокатів України і відповідні ради адвокатів регіонів за запитами правоохоронних органів, юридичних та фізичних осіб, адвокатів або інших осіб видають витяги з ЄРАУ за правилами, встановленими цим Порядком;

6.2. Інформація, що внесена до Єдиного реєстру адвокатів України, є відкритою та доступною у режимі перегляду на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України www.unba.org.ua;

(пункт 6.2. доповнено та викладено у новій редакції згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

6.3. Для цілей, передбачених чинним законодавством України, витяг з ЄРАУ видається виключно Радою адвокатів України або радою адвокатів регіону.

(пункт 6.3. викладено у новій редакції згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

6.4. Витяги з ЄРАУ видаються безоплатно;

6.5. Витяг з ЄРАУ, якщо він видається безпосередньо Радою адвокатів України чи радою адвокатів регіону, видається та посвідчується відповідно головою Ради адвокатів України (заступниками) чи уповноваженим на це працівником або головою ради адвокатів регіону чи уповноваженим на це членом ради і скріплюється печаткою відповідної ради;

(пункт 6.5. доповнено та викладено у новій редакції згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

6.6. Витяг з ЄРАУ передається запитувачу особисто чи направляється листом за наявності фінансової можливості у рад адвокатів регіону, Ради адвокатів України;

(пункт 6.6. доповнено та викладено у новій редакції згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

6.7. ЄРАУ доступний користувачам на офіційному веб-сайті НААУ — www.unba.org.ua;

6.8. З метою ведення Єдиного реєстру адвокатів України дозволяється обробка персональних даних фізичних осіб відповідно до законодавства з питань захисту персональних даних адвокатів;

6.9. Відповідальними за достовірність відомостей, що надаються для внесення до ЄРАУ, в порядку внесення змін є особи, які надали цю інформацію;

(пункт 6.9. викладено у новій редакції згідно Рішення Ради адвокатів України від 27.09.2013 р. № 220)

6.10. Форма та зміст витягу з ЄРАУ затверджується Радою адвокатів України.

Стаття 7. НАБРАННЯ ЧИННОСТІ, ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ ДО ПОРЯДКУ

7.1. Будь-які зміни та доповнення до цього Порядку вносяться за рішенням Ради адвокатів України в порядку, передбаченому Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

7.2. Цей Порядок набирає чинності з дня його затвердження Радою адвокатів України;

7.3. Встановити, що з метою первісного формування ЄРАУ адвокати України зобов'язані в строк до 10 січня 2013 року подати до Ради адвокатів України відомості, передбачені статтею 17 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», для внесення їх до Єдиного реєстру адвокатів України, про що розмістити оголошення на сайті НААУ;

7.4. До завершення повного формування органів адвокатського самоврядування в регіонах України відомості до ЄРАУ вносяться Радою адвокатів України. Голова Ради адвокатів України своїм розпорядженням надає доступ до ведення ЄРАУ Першого рівня радам адвокатів регіонів, які розпочали свою роботу;

7.5. Інформація про ради адвокатів регіонів, які мають право доступу Першого рівня ведення ЄРАУ розміщується на сайті НААУ;

7.6. Після отримання від Ради адвокатів України права доступу Першого рівня ведення ЄРАУ відповідною радою адвокатів регіону до неї адвокатами, адреси робочого місця яких знаходиться цьому регіоні, скеровуються відомості, вказані в п. 7.3. статті 7 даного Порядку;

7.7. Встановити, що прострочення адвокатом надання (підтвердження) відомостей, передбачених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та цим Порядком, є невиконанням рішень органів адвокатського самоврядування і тягне за собою накладення дисциплінарного стягнення на адвоката, передбаченого законом;

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ**РАДА АДВОКАТІВ УКРАЇНИ****РІШЕННЯ № 24****Про затвердження Положення про встановлення розміру та порядку сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування**

«17» грудня 2012 року

м. Київ

Відповідно до пункту 6 частини четвертої статті 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Рада адвокатів України **вирішила:**

1. На підставі рішення Установчого з'їзду адвокатів України від 17 листопада 2012 року встановити розмір щорічного внеску адвоката на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування у розмірі однієї мінімальної заробітної плати станом на 01 січня поточного року, в якому такі внески сплачуються.
2. Встановити розподіл щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування між Національною асоціацією адвокатів України та радами адвокатів регіонів відповідно у відношенні 30 відсотків (НААУ) та 70 відсотків (рада адвокатів регіону).
3. Затвердити Положення про щорічні внески адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, що додається.
4. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити ради адвокатів регіонів (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя).
5. Це рішення набирає чинності з дня його прийняття.

Голова Ради адвокатів України**Л. П. Ізовітова****Секретар Ради адвокатів України****П. М. Гречківський**

Затверджено
рішенням Ради адвокатів України № 72
від «16» лютого 2013 року

ПОЛОЖЕННЯ про щорічні внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування (нова редакція)

Це Положення визначає порядок сплати, розподілу та використання внесків на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування (далі — «внески») в структурі Національної асоціації адвокатів України, відповідно до положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

1. Загальні положення

1.1. Внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування — грошові кошти, що надходять організаційним формам адвокатського самоврядування, які мають статус юридичної особи, відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі — Закон), з метою забезпечення гарантій незалежності Адвокатури України від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, будь-яких інших органів, установ, організацій, фізичних і юридичних осіб для реалізації органами адвокатського самоврядування повноважень, визначених Законом:

1. від адвокатів України щорічно в порядку та розмірі, визначеними відповідно до цього Положення та актами НААУ, Ради адвокатів України на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування;

2. від фізичних і юридичних осіб, відповідно до положень Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;

3. від регіональних органів адвокатського самоврядування з джерел, визначених Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» для забезпечення реалізації адвокатського самоврядування на загальнонаціональному рівні Радою адвокатів України, Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури, Вищою ревізійною комісією адвокатури.

1.2. Розмір внесків визначається відповідно до положень статті 58 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», актів НААУ Радою адвокатів України.

1.3. Рада адвокатів України встановлює розмір, порядок сплати внесків, їх розподіл і напрямки використання для забезпечення ефективної реалізації повноважень адвокатського самоврядування.

1.4. Рада адвокатів регіону здійснює контроль за своєчасною сплатою внесків адвокатами, адреса робочого місяця яких знаходиться у цьому регіоні та веде облік щорічних внесків у відповідності до рекомендацій Ради адвокатів України.

1.5. Рада адвокатів України координує процес та здійснює загальний контроль за сплатою адвокатами України щорічних внесків, контролює та координує роботу рад адвокатів регіонів щодо адміністрування ними в установленому актами НААУ порядку сплати адвокатами щорічних внесків, їх розподілу та використання.

1.6. Фінансова звітність органів адвокатського самоврядування щорічно оприлюднюється у порядку, затвердженому Радою адвокатів України.

2. Щорічні внески адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування

2.1. Сплата щорічного внеску на реалізацію повноважень органів адвокатського самоврядування, відповідно до рішень з'їзду адвокатів України, Ради адвокатів України, актів НААУ, є професійним обов'язком кожного адвоката.

2.2. Для адвокатів України встановлюється єдиний порядок сплати щорічних внесків — шляхом одноразового перерахування повної суми щорічного внеску у національній валюті України на банківські рахунки органів адвокатського самоврядування, оприлюднені у спосіб, визначений п. 2.12. цього Положення.

2.3. Розмір щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування визначається виходячи з принципів розумності, співмірності, фінансової необтяжливості для адвокатів та достатності фінансового забезпечення реалізації повноважень радами адвокатів регіонів, Радою адвокатів України, Вищою ревізійною комісією адвокатури, Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури регіонів.

2.4. Розмір щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування є однаковим для всіх адвокатів.

2.5. Адвокати сплачують щорічні внески до 31 березня поточного року.

2.6. Особи, які склали присягу адвоката України та отримали свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю, сплачують щорічний внесок у повному розмірі, незалежно від того, в якому місяці поточного року таке свідоцтво отримано.

2.7. Адвокати, право на заняття адвокатською діяльністю яких було зупинено, після поновлення такого права сплачують щорічний внесок за рік, в якому таке право поновлено у повному обсязі.

2.8. Адвокати, вказані в пунктах 2.6. та 2.7. цього Положення, зобов'язані сплатити щорічні внески не пізніше 5 робочих днів відповідно з дня отримання свідоцтва про право на зайняття адвокатською діяльністю чи з дня поновлення права на зайняття адвокатською діяльністю.

2.9. Якщо останній день сплати щорічного внеску адвокатом припадає на святковий, вихідний, неробочий день або на день, в який банківські установи не працюють, останнім днем вважається наступний робочий/банківський день, що слідує за святковим, вихідним, неробочим днем або днем, в який банківські установи не працювали.

2.10. Щорічний внесок вважається сплаченими з моменту надходження коштів на банківські рахунки органів адвокатського самоврядування, відповідно до цього Положення.

2.11. У разі зупинення чи припинення права на заняття адвокатською діяльністю сплачені адвокатом щорічні внески за рік, в якому відбулось таке зупинення чи припинення, не повертаються, а залишаються у розпорядженні Національної асоціації адвокатів України та відповідної ради адвокатів регіону.

2.12. Рада адвокатів України та рада адвокатів відповідного регіону забезпечують доведення до відома адвокатів інформації щодо розміру та порядку сплати щорічних внесків шляхом розміщення її на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України, а також у приміщенні ради адвокатів відповідного регіону або у інший спосіб, який забезпечує доступ адвокатів до зазначеної інформації.

2.13. Ради адвокатів регіонів зобов'язані забезпечити адвокатів регіону зразком платіжного документа для сплати обов'язкового щорічного внеску, передбаченого цим Положенням, для здійснення платежу через фінансову установу.

2.14. Адвокат для здійснення оплати щорічного внеску може самостійно згенерувати квитанцію на офіційному веб-сайті НААУ www.unba.org.ua відповідно до встановленого системою сайту автоматичного алгоритму у спеціальному розділі та оплатити його через будь-яку банківську установу України або ж здійснити оплату щорічного внеску за допомогою електронних платіжних систем (Інтернет — еквайрингу), використовуючи сайт НААУ, у випадку наявності такої технічної можливості у НААУ на момент сплати щорічного внеску.

2.15. Порушення адвокатом порядку та строків сплати щорічних адвокатських внесків вважається невиконанням рішення органу адвокатського самоврядування та відповідно вважається дисциплінарним проступком.

2.16. У випадку порушення адвокатом порядку сплати щорічних внесків, а також/чи прострочення

встановлених цим Положенням строків їх сплати понад один місяць до нього за поданням Ради адвокатів України або ради адвокатів регіону застосовується дисциплінарне стягнення у вигляді попередження.

2.17. У випадку порушення адвокатом порядку сплати щорічних внесків, а також/чи прострочення встановлених цим Положенням строків їх сплати понад три місяці до нього за поданням Ради адвокатів України або ради адвокатів регіону застосовується дисциплінарне стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року.

2.18. Якщо після закінчення строку дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю адвокатом протягом одного року буде вчинено повторно порушення строків та/чи порядку сплати щорічних внесків, до такого адвоката може бути застосовано дисциплінарне стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України.

3. Внески фізичних і юридичних осіб

3.1. Належним джерелом фінансування забезпечення діяльності органів адвокатського самоврядування визнаються:

3.1.1. Добровільні внески адвокатів, адвокатських бюро, адвокатських об'єднань, які надійшли на банківські рахунки Національної асоціації адвокатів України, рад адвокатів регіонів.

3.1.2. Добровільні внески, які надійшли від адвокатів, адвокатських бюро, адвокатських об'єднань, мають спрямовуватися виключно на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, відповідно до положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», за напрямками, визначеними Радою адвокатів України, радами адвокатів регіону.

3.1.3. Добровільні внески, сплачені адвокатами, адвокатськими бюро, адвокатськими об'єднаннями в межах спеціальних проектів або програм Національної асоціації адвокатів, рад адвокатів регіону, можуть бути спрямовані виключно на забезпечення програмних заходів.

3.1.4. Органам адвокатського самоврядування забороняється спонукати адвокатів, адвокатські бюро, адвокатські об'єднання до сплати добровільних внесків шляхом створення преференцій або спеціального становища для окремих осіб або адвокатських утворень у професійній діяльності або при реалізації повноважень органами адвокатського самоврядування.

3.1.5. Облік добровільних внесків адвокатів, адвокатських бюро, адвокатських об'єднань здійснюється за методикою, затвердженою Радою адвокатів України.

3.2. Добровільні внески фізичних і юридичних осіб, які надійшли у розпорядження органів адвокатського самоврядування, мають спрямовуватися виключно на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, відповідно до положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», за напрямками, визначеними Радою адвокатів України, радами адвокатів регіону, або спеціальних проектів/програм НААУ, регіональних рад адвокатів.

3.2.1. Умови отримання добровільних внесків від фізичних і юридичних осіб для забезпечення цілей адвокатського самоврядування не можуть суперечити або у будь-який інший спосіб впливати та/або обмежувати принцип незалежності Адвокатури України як правового інституту, представницьких органів адвокатури, окремих адвокатів.

3.2.2. Облік добровільних внесків фізичних і юридичних осіб здійснюється за методикою, затвердженою Радою адвокатів України.

4. Внески регіональних органів адвокатського самоврядування

4.1. Ради адвокатів регіонів, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіонів, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури здійснюють свої повноваження в структурі Національної асоціації адвокатів України.

4.2. Рада адвокатів України як орган НААУ може прийняти рішення про встановлення періодичних або разових внесків регіональними органами адвокатського самоврядування з джерел, визначених Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», для забезпечення реалізації адвокатського самоврядування на загальнонаціональному рівні Національною асоціацією адвокатів України, Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури, Вищою ревізійною комісією адвокатури.

4.3. Рада адвокатів України своїм рішенням може встановлювати спрямування та систему розподілу щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування через ради адвокатів регіонів, а у випадку, якщо рада адвокатів регіону не створена як юридична особа або/та не має поточного рахунку, щорічні внески адвокатів сплачуються на поточний рахунок НААУ.

4.4. При надходженні щорічних внесків на поточні рахунки рад адвокатів регіонів, відкриті спеціально для приймання і зарахування грошових коштів, що надходять у вигляді щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, банківська установа на кінець кожного операційного дня перераховує на спеціально для цього відкритий поточний рахунок НААУ відсоток (згідно затвердженого РАУ розподілу внесків між регіональними радами та НААУ) від кредитового обороту за день. У договорі банківського рахунку, на який поступають щорічні внески адвокатів, рада адвокатів регіону надає доручення банківській установі про автоматичне без додаткового узгодження договірне списання вказаного вище відсотка на поточний рахунок НААУ.

4.5. Рада адвокатів України своїм рішенням може залучати до реалізації спільних програм Національної асоціації адвокатів України на виконання визначених законом повноважень кошти, які надходять до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури як відрахування кваліфікаційно-дисциплінарних комісій на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, кошти від плати за складання кваліфікаційного іспиту.

5. Напрямки спрямування та порядок використання внесків

5.1. Спрямування грошових коштів, які надходять на реалізацію повноважень органів адвокатського самоврядування, визначається на підставі Закону, актів НААУ та цього Положення, з урахуванням пріоритетів, визначених регіональними конференціями адвокатів та з'їздом адвокатів України.

5.2. Використання коштів відбувається на підставі кошторисів. Основні статті видатків кошторисів РАУ, регіональних рад адвокатів, кваліфікаційно-дисциплінарних регіонів, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури затверджується рішенням Ради адвокатів України.

5.3. Обсяг видатків може визначатися у відсотковому відношенні до запланованих надходжень за напрямками, у порядку, передбаченому пунктом 5.1. цього Положення, виходячи з фактичних надходжень, з подальшим затвердженням звітів про виконання кошторисів, відповідно до Закону.

5.4. Видатки першого року функціонування органів адвокатського самоврядування після формування у порядку, встановленому розділом X Закону, можуть здійснюватись тимчасово, до затвердження кошторисів, у межах витрат, визначених установчими конференціями адвокатів регіонів, установчим з'їздом адвокатів України.

6. Порядок затвердження, внесення змін та доповнень до цього Положення

6.1. Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження Радою адвокатів України.

6.2. Норми та вимоги цього Положення доводяться Радою адвокатів України до відома органів Національної асоціації адвокатів України через його оприлюднення на офіційному веб-сайті НААУ.

6.3. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Ради адвокатів України шляхом викладення даного Положення в новій редакції.

6.4. Усі питання, не врегульовані цим Положенням і Статутом Національної асоціації адвокатів України, вирішуються відповідно до вимог чинного законодавства України.

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Ради адвокатів України
від 16 лютого 2013 року № 85

зі змінами, затвердженими
рішенням Ради адвокатів України
від 27 вересня 2013 року № 219

ПОРЯДОК підвищення кваліфікації адвокатів України

1. Дія цього Порядку поширюється на адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність у формах, визначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

2. Підвищення свого професійного рівня (підвищення кваліфікації) є важливим професійним обов'язком адвокатів, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення ними своїх професійних знань, вмінь та навичок, здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його застосування.

3. Підвищення кваліфікації адвокатів спрямовано на:

- зміцнення їх правових навичок;
- підвищення рівня усвідомлення ними правил адвокатської етики;
- підвищення рівня усвідомлення прав людини та основоположних свобод;
- навчання повазі до прав та інтересів клієнтів;
- навчання захисту прав клієнтів і сприянню їхньому здійсненню;
- навчання сприянню належному здійсненню судочинства та реалізації права на справедливий суд;
- заохочення до участі у наданні безоплатної правової допомоги;
- інше поглиблення, розширення й оновлення їх професійних знань, вмінь та навичок.

4. Загальна організація процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється Національною асоціацією адвокатів України, Радою адвокатів України та реалізується НААУ, радами адвокатів регіону, ВКДКА, кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури.

5. Національна асоціація адвокатів України:

- організовує та проводить заходи з підвищення кваліфікації адвокатів;
- здійснює іншу діяльність, що пов'язана з організацією та проведенням заходів підвищення кваліфікації адвокатами;
- видає методичні та інформаційні посібники з питань підвищення кваліфікації адвокатів.

6. Ради адвокатів регіону:

- ведуть облік і щорічно узагальнюють інформацію про підвищення кваліфікації адвокатів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі;
- видають адвокатам свідоцтво про підвищення кваліфікації Додаток 1 до цього Порядку;
- видають методичні та інформаційні посібники з питань підвищення кваліфікації адвокатів.

У регіонах, де кількість адвокатів за даними ЄРАУ перевищує три тисячі осіб, можуть бути створені центри підвищення кваліфікації, засновниками яких є ради адвокатів регіонів.

7. Рада адвокатів України:

- встановлює порядок та форми підвищення кваліфікації адвокатів;
- координує роботу рад адвокатів регіону з питань підвищення кваліфікації адвокатів;

— створює Центр підвищення кваліфікації адвокатів при Національній асоціації адвокатів України (Центр підвищення кваліфікації адвокатів НААУ);

— створює Експертну раду з питань акредитації та сертифікації з підвищення кваліфікації адвокатами при НААУ (Експертна рада з питань акредитації та сертифікації НААУ);

8. Експертна рада з питань акредитації та сертифікації НААУ утворюється НААУ за рішенням Ради адвокатів України як постійно діючий колегіальний робочий орган при НААУ з метою організаційно-методичного забезпечення питань акредитації професійних програм підвищення кваліфікації та сертифікації осіб, які допускаються до організації та/або проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатами, проведення таких акредитації та сертифікації. Експертна рада з питань акредитації та сертифікації НААУ діє відповідно до Положення про Експертну раду з питань акредитації та сертифікації НААУ, яке затверджується Радою адвокатів України.

Експертною радою з питань акредитації та сертифікації НААУ затверджуються:

— критерії (умови) акредитації професійних програм підвищення кваліфікації адвокатами та сертифікації осіб, які допускаються до організації та/або проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів;

— положення про акредитацію професійних програм підвищення кваліфікації адвокатів та сертифікації осіб, які допускаються до організації та/або проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів;

— порядок акредитації професійних програм підвищення кваліфікації адвокатів та сертифікації осіб, які допускаються до організації та/або проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів.

Головою Експертної ради з питань акредитації та сертифікації НААУ є Голова НААУ та Ради адвокатів України за посадою.

Чисельність та персональний склад Експертної ради з питань акредитації та сертифікації НААУ затверджується її Головою.

9. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури:

— проводять заходи з підвищення кваліфікації адвокатів;

— здійснюють за дорученням НААУ, Ради адвокатів України, рад адвокатів регіону іншу діяльність, що пов'язана з організацією та проведенням заходів підвищення кваліфікації адвокатів.

10. Видами підвищення кваліфікації адвокатів, що забезпечують його безперервність, є:

— навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатів у вищих навчальних закладах III та IV рівня акредитації, які мають відповідні ліцензії Міністерства освіти і науки України, а також сертифікат про акредитацію цих програм, виданий Експертною радою з питань акредитації та сертифікації НААУ, форма якого встановлена у Додатку 2 до цього Порядку;

— участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових, науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах, програмах тощо, які організуються та проводяться за участі чи погодження НААУ, Експертної ради з питань акредитації та сертифікації НААУ, Ради адвокатів України, рад адвокатів регіону, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури в Україні та за кордоном;

— участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових, науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах тощо, які організуються та проводяться загальнодержавними місцевими, всеукраїнськими та міжнародними об'єднаннями адвокатів та іншими громадськими організаціями юристів, в Україні та за кордоном, згідно програм, які акредитовані Експертною радою з питань акредитації та сертифікації НААУ, а експерти-доповідачі мають відповідні сертифікати про допуск до організації та/або проведення заходів підвищення кваліфікації адвокатів;

— участь у конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах та інших заходах, що організуються або проводяться Координаційним центром з надання правової допомоги або центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги згідно програм, які акредитовані Експертною радою з питань акредитації

та сертифікації НААУ, а експерти-доповідачі мають відповідні сертифікати про допуск до організації та/або проведення заходів підвищення кваліфікації адвокатів;

— навчання у Школах адвокатської майстерності та центрах підвищення кваліфікації при радах адвокатів регіону в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, а експерти-доповідачі мають відповідні сертифікати про допуск до організації та/або проведення заходів підвищення кваліфікації адвокатів;

— публікації наукових або науково-практичних статей у друкованих або електронних фахових та інших професійних виданнях (газетах, журналах та інших періодичних виданнях) в Україні та за кордоном;

— видання монографій, підручників, посібників тощо;

— інша діяльність, визначена у Додатку 3 до цього Порядку.

Адвокати мають право вільно обирати види підвищення своєї кваліфікації, брати участь у будь-яких заходах з підвищення кваліфікації адвокатів, що проводяться органами адвокатського самоврядування незалежно від регіону його проведення, або інших, акредитованих Експертною радою НААУ, заходах, із отриманням відповідних сертифікатів.

11. Професійні програми підвищення кваліфікації передбачають навчання:

а) за загальною складовою — удосконалення та оновлення знань і умінь з правових, методологічних, етичних та інших питань професійної діяльності адвоката;

б) за галузевою складовою — здобуття додаткових знань, умінь з новітніх досягнень у певній галузі права чи сфері діяльності.

Професійні програми підвищення кваліфікації адвокатів, які розробляються вищими навчальними закладами III та IV рівня акредитації відповідно до наданих рекомендацій і акредитаційних стандартів, потребують додаткової акредитації Експертною радою з питань акредитації та сертифікації НААУ.

З метою оцінки результатів засвоєння професійних програм підвищення кваліфікації може проводитись підсумковий контроль шляхом проведення тестування.

Адвокати, які успішно пройшли тестування за професійними програмами, отримують сертифікат про проходження навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатами за формою, встановленою у Додатку 4 до цього Порядку.

Підвищення кваліфікації адвокатів за професійними програмами за загальною складовою протягом перших трьох років адвокатської діяльності здійснюються обов'язково.

12. Юридичні та фізичні особи, які організують та/або проводять заходи підвищення кваліфікації адвокатів на постійній основі (два і більше заходів на рік), отримують сертифікат (свідоцтво) про допуск до організації та/або проведення заходів підвищення кваліфікації адвокатів Експертної ради з питань акредитації та сертифікації НААУ за формою, встановленою у Додатку 5 до цього Порядку. Не потребують отримання сертифіката про допуск до організації та/або проведення заходів підвищення кваліфікації адвокатів Національна асоціація адвокатів України, Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури регіону, центри підвищення кваліфікації, засновниками яких є ради адвокатів регіону.

З метою віднесення заходу професійного спрямування до заходів з підвищення кваліфікації адвокатів, визначених цим Порядком, його організатори не пізніше як за місяць до його проведення звертаються до Експертної ради з питань акредитації та сертифікації НААУ для отримання відповідної акредитації. Таке звернення має містити:

— найменування організатора заходу;

— дату, місце проведення заходу із визначеною кількістю місць для слухачів;

— програму заходу із зазначенням його теми та тривалості;

— перелік доповідачів/лекторів/тренерів/експертів заходу, які пройшли акредитацію Експертною радою з питань акредитації та сертифікації НААУ;

— дані щодо оплатної участі адвокатів у заході з підвищення кваліфікації.

Національна асоціація адвокатів України реєструє звернення та направляє його до Експертної ради з питань акредитації та сертифікації НААУ для прийняття рішення.

Експертна рада з питань акредитації та сертифікації НААУ при прийнятті рішення про акредитацію заходу з підвищення кваліфікації адвокатів, за участь у якому адвокати мають сплачувати кошти, може прийняти рішення про його акредитацію за умови встановлення відсотка участі у цьому заході адвокатів на безкоштовній основі.

За результатами участі адвоката у заході підвищення кваліфікації адвокатів йому видається відповідний сертифікат за формою, встановленою у Додатку 6 до цього Порядку.

13. З метою оцінювання підвищення кваліфікації адвокатів встановлюється відповідний період оцінювання тривалістю у три роки.

14. За основу оцінювання підвищення кваліфікації адвокатів приймається система залікових балів, визначена у Додатку № 3 цього Порядку, — один заліковий бал дорівнює одній годині навчання, якщо інше не встановлено цим Порядком.

Адвокат має отримати не менше 30 залікових балів протягом періоду оцінювання визначеного пунктом 13 цього Порядку.

Адвокат має отримати не менше 10 залікових балів кожного року, протягом періоду оцінювання визначеного пунктом 13 цього Порядку.

Надлишок залікових балів, отриманих протягом періоду оцінювання, може бути перенесений до наступного періоду оцінювання у кількості, що не перевищує 10 балів.

Адвокат має отримати не менше ніж 6 залікових балів за навчання з питань етики та стандартів професійної діяльності протягом трирічного періоду оцінювання, визначеного пунктом 13 цього Порядку.

У разі тривалої (понад трьох місяців) втрати працездатності або з інших поважних причин, за рішенням ради адвокатів регіону адвокат може бути звільнений від обов'язку підвищення кваліфікації протягом періоду оцінювання повністю або частково.

Адвокат зобов'язаний самостійно вести облік залікових балів, зберігати сертифікати про участь у заходах щодо підвищення кваліфікації (Додаток 6) та сертифікати про проходження навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатами (Додаток 4), інші документи, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом періоду оцінювання та не менше року після його закінчення.

Не пізніше 31 січня кожного року адвокат зобов'язаний надати раді адвокатів регіону картку обліку залікових балів, форма якої встановлена у Додатку 7 до цього Порядку, та копії документів, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом минулого року.

Зазначені документи можуть бути витребувані у адвоката у разі надходження до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури скарг (окремих ухвал, подань, постанов) про порушення, вчинені адвокатом або про низький рівень якості наданої ним правової допомоги та враховуються при розгляді дисциплінарної справи, а також при невиконанні адвокатом вимог абзацу восьмого цього пункту Порядку.

15. Адвокатам, які виконали вимоги абзацу третього пункту 14 цього Порядку, радою адвокатів регіону видається Свідоцтво про підвищення кваліфікації, форма якого встановлена у Додатку 1 до цього Порядку.

16. Фінансування підвищення кваліфікації адвокатів може здійснюватися за рахунок коштів НААУ, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, рад адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, регіональних, загальнодержавних та міжнародних спілок та асоціацій адвокатів, інших громадських організацій, адвокатських об'єднань, адвокатів та інших джерел, не заборонених законодавством.

17. До адвокатів, які не виконують обов'язку щодо постійного вдосконалення своїх знань і професійної майстерності, не виконують вимог цього Порядку, можуть бути застосовані заходи дисциплінарної відповідальності у порядку, передбаченому чинним законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність, за невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків.

ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Отримані адвокатами залікові бали, сертифікати та інші документи, що підтверджують підвищення кваліфікації адвокатів, здобуті останніми до затвердження Радою адвокатів України Порядку підвищення кваліфікації адвокатами України від 16 лютого 2013 року, зараховуються адвокатам як підвищення їхньої кваліфікації за попередній період.

2. На осіб, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено, поширюється обов'язок щодо підвищення кваліфікації.

Додаток 1

До Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України

РАДА АДВОКАТІВ РЕГІОНУ

Серія*

№

СВІДОЦТВО про підвищення кваліфікації адвокатом

Видане адвокату _____ (прізвище, ім'я та по батькові адвоката)

Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № _____ від «___» _____ року видане «___» _____ року _____ (найменування регіональної КДКА, Ради адвокатів _____, яка видала свідоцтво) _____ про те, що він(вона) підвищив(ла) професійну кваліфікацію протягом періоду оцінювання 20___ — 20___ роки.

Дата видачі: «___» _____ 20___ рік.

Голова РАР _____

(Прізвище та ініціали)

* При виготовленні свідоцтв про підвищення кваліфікації, відповідно до регіону їм присвоюються наступні серії:

Рада адвокатів АР Крим — АК;
Рада адвокатів Вінницької області — ВН;
Рада адвокатів Волинської області — ВЛ;
Рада адвокатів Дніпропетровської області — ДП;
Рада адвокатів Донецької області — ДН;
Рада адвокатів Житомирської області — ЖТ;
Рада адвокатів Закарпатської області — ЗР;
Рада адвокатів Запорізької області — ЗП;
Рада адвокатів Івано-Франківської області — ІФ;
Рада адвокатів Кіровоградської області — КР;
Рада адвокатів міста Києва — КВ;
Рада адвокатів Київської області — КС;
Рада адвокатів Луганської області — ЛГ;

Рада адвокатів Львівської області — ЛВ;
Рада адвокатів Миколаївської області — МК;
Рада адвокатів Одеської області — ОД;
Рада адвокатів Полтавської області — ПТ;
Рада адвокатів Рівненської області — РН;
Рада адвокатів міста Севастополь — СТ;
Рада адвокатів Сумської області — СМ;
Рада адвокатів Тернопільської області — ТР;
Рада адвокатів Харківської області — ХВ;
Рада адвокатів Херсонської області — ХС;
Рада адвокатів Хмельницької області — ХМ;
Рада адвокатів Черкаської області — ЧК;
Рада адвокатів Чернівецької області — ЧЦ;
Рада адвокатів Чернігівської області — ЧН.

Додаток 2До Порядку підвищення
кваліфікації адвокатів України**Національна асоціація адвокатів України
Експертна рада з питань акредитації та сертифікації**

Серія

№

**СЕРТИФІКАТ
про акредитацію професійної програми підвищення кваліфікації адвокатів**

Експертна рада з питань акредитації та сертифікації _____ засвідчує, що професійна програма підвищення кваліфікації адвокатами: «_____ (назва програми) _____», розроблена (назва вищого навчального закладу III та IV рівня акредитації), відповідає критеріям (умовам) акредитації професійних програм підвищення кваліфікації адвокатів та сертифікації осіб, які допускаються до організації та/або проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів.

Підстава: Рішення Експертної Ради з питань акредитації та сертифікації
№ _____ від «_____» _____ 20____ року.

Сертифікат діє до «_____» _____ 20____ року.

Видано: «_____» _____ 20____ року.

Голова
Експертної ради
з питань акредитації та сертифікації _____ (Прізвище та ініціали)

Додаток 3До Порядку підвищення
кваліфікації адвокатів України**Діяльність, що зараховується як підвищення кваліфікації адвокатів**

№	Діяльність що зараховується як підвищення кваліфікації адвокатів	Кількість залікових балів
1.	Навчання за акредитованими професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатів у вищих навчальних закладах III та IV рівня акредитації (у тому числі програмами дистанційного навчання)	1 академічна година — 1 бал, але не більше 24 балів
2.	Викладання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатів у вищих навчальних закладах III та IV рівня акредитації (у тому числі програмами дистанційного навчання)	1 академічна година — 1 бал
3.	Участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових, науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, майстер-класах, тренінгах тощо, які організуються та проводяться за участі Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, рад адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури	1 академічна година — 1 бал

№	Діяльність що зараховується як підвищення кваліфікації адвокатів	Кількість залікових балів
4.	Участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових, науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, майстер-класах, тренінгах тощо, які організуються та проводяться вищими навчальними закладами, місцевими, всеукраїнськими та міжнародними об'єднаннями адвокатів та іншими громадськими організаціями юристів, в Україні та за кордоном	1 академічна година — 1 бал
5.	Участь у конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах та інших заходах, що організуються або проводяться Координаційним центром з надання правової допомоги або центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги	1 академічна година — 1 бал
6.	Виступ з доповіддю, презентацією або науковим повідомленням на міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, майстер-класах, тренінгах тощо, які організуються та проводяться за участі Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, рад адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, Координаційним центром з надання правової допомоги або центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги вищими навчальними закладами, місцевими, всеукраїнськими та міжнародними об'єднаннями адвокатів та іншими громадськими організаціями юристів в Україні та за кордоном	5 балів
7	Навчання у Школах адвокатської майстерності та центрах підвищення кваліфікації при радах адвокатів регіону в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі	1 академічна година — 2 бали
8	Викладання у Школах адвокатської майстерності та центрах підвищення кваліфікації при радах адвокатів регіону в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі	1 академічна година — 3 бали
9.	Публікації наукових або науково-практичних статей у друкованих і електронних наукових та науково-практичних фахових виданнях (газетах, журналах та інших періодичних виданнях) в Україні та за кордоном	1 друкований аркуш — 1 бал
11.	Видання монографій, підручників, посібників (у тому числі у співавторстві)	1 видання — 10 балів
12	Здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук при здійсненні адвокатської діяльності	30 балів
13	Здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук при здійсненні адвокатської діяльності	45 балів
14.	Навчання за професійними програмами у вищих навчальних закладах III та IV рівня акредитації (у тому числі програмами дистанційного навчання), з отриманням відповідного свідоцтва вищого навчального закладу, участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових, науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, майстер-класах, тренінгах тощо, у галузях, суміжних з адвокатською діяльністю	1 академічна година — 2 бали
15.	Річна підписка на профільне видання	1 бал — за кожне видання, але не більше 2 балів на рік

Додаток 4

До Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України

Найменування вищого навчального закладу III — IV рівня акредитації

Серія*

№

**СЕРТИФІКАТ
про проходження навчання за професійною програмою
підвищення кваліфікації адвокатами**

_____ (найменування вищого навчального закладу III — IV рівня акредитації, ліцензія Міністерства освіти і науки України від _____ № _____) засвідчує, що адвокат _____ (прізвище, ім'я, по батькові), свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю (№ __ дата видачі, орган, що видав) пройшов навчання за професійною програмою підвищення кваліфікації адвокатів «(назва програми)».

Видано: «__» _____ 20__ року.
Тривалість заходу _____ година/години.

Підвищення кваліфікації адвокатів проведено на підставі рішення Експертної ради з питань акредитації та сертифікації № _____ від _____ 20__ р. (про акредитацію професійних програм підвищення кваліфікації адвокатами)

Голова/Керівник

(Прізвище та ініціали)

Додаток 5

До Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України

**Національна асоціація адвокатів України
Експертна рада з питань акредитації та сертифікації**

Серія

№

**СЕРТИФІКАТ
про допуск до організації та/або проведення заходів
підвищення кваліфікації адвокатів**

Експертна рада з питань акредитації та сертифікації при Національній асоціації адвокатів України засвідчує, що _____ (найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи) має право на організацію та/або проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів України за темою (темами) «назва теми (тем)» _____.

Рівень сертифікації другий, перший (потрібне підкреслити).

Підстава: Рішення Експертної ради з питань акредитації та сертифікації № _____ від «__» _____ 20__ року.

Видано: «__» _____ 20__ року.

Додаток 6До Порядку підвищення
кваліфікації адвокатів України**Національна асоціація адвокатів України/ВКДКА/Рада адвокатів
регіону/ Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія регіону/Координаційний
центр з надання правової допомоги/ центр з надання безоплатної
вторинної правової допомоги/громадське об'єднання**

Серія*

№

**СЕРТИФІКАТ
про участь у заході підвищення кваліфікації адвокатів**

НААУ/ВКДКА/Рада адвокатів регіону/Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія регіону/Координаційний центр з надання правової допомоги/центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги/громадське об'єднання _____ засвідчує, що адвокат _____ (прізвище, ім'я, по батькові), свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю (№ __ дата видачі, орган, що видав) взяв (ла) участь у заході (назва заходу, тема заходу).

Видано: «__» _____ 20__ року.
Тривалість заходу _____ година/години.

Підвищення кваліфікації адвокатів проведено на підставі рішення Експертної ради з питань акредитації та сертифікації № _____ від _____ 20__ р. (про допуск юридичних чи фізичних осіб до проведення заходів підвищення кваліфікації адвокатів).

Голова/Директор/Керівник

(Прізвище та ініціали)

* При виготовленні сертифікатів про підвищення кваліфікації, відповідно до регіону та суб'єкта, що їх замовляє, їм присвоюються наступні серії:

Національна асоціація адвокатів України, Рада адвокатів України — АА
Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури України — ВК
Рада адвокатів/КДКА АР Крим — АК;
Рада адвокатів/КДКА Вінницької області — ВН;
Рада адвокатів/КДКА Волинської області — ВЛ;
Рада адвокатів/КДКА Дніпропетровської області — ДП;
Рада адвокатів/КДКА Донецької області — ДН;
Рада адвокатів/КДКА Житомирської області — ЖТ;
Рада адвокатів/КДКА Закарпатської області — ЗР;
Рада адвокатів/КДКА Запорізької області — ЗП;
Рада адвокатів/КДКА Івано-Франківської області — ІФ;
Рада адвокатів/КДКА Кіровоградської області — КР;
Рада адвокатів/КДКА міста Києва — КВ;
Рада адвокатів/КДКА Київської області — КС;
Рада адвокатів/КДКА Луганської області — ЛГ;

Рада адвокатів/КДКА Львівської області — ЛВ;
Рада адвокатів/КДКА Миколаївської області — МК;
Рада адвокатів/КДКА Одеської області — ОД;
Рада адвокатів/КДКА Полтавської області — ПТ;
Рада адвокатів/КДКА Рівненської області — РН;
Рада адвокатів/КДКА міста Севастополь — СТ;
Рада адвокатів/КДКА Сумської області — СМ;
Рада адвокатів/КДКА Тернопільської області — ТР;
Рада адвокатів/КДКА Харківської області — ХВ;
Рада адвокатів/КДКА Херсонської області — ХС;
Рада адвокатів/КДКА Хмельницької області — ХМ;
Рада адвокатів/КДКА Черкаської області — ЧК;
Рада адвокатів/КДКА Чернівецької області — ЧЦ;
Рада адвокатів/КДКА Чернігівської області — ЧН;
Координаційний центр з надання правової допомоги, центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги — КЦ;
Громадські об'єднання — ГО.

Додаток 7
До Порядку підвищення
кваліфікації адвокатів України

КАРТКА ОБЛІКУ ЗАЛІКОВИХ БАЛІВ

Прізвище, ім'я та по батькові адвоката _____, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № _____ від «___» _____ року видане «___» _____ року (найменування органу, яким видано свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю).

Період: 201____ рік

№	Дата проведення заходу	Назва заходу	Організатор заходу	Форма участі (слухач або доповідач)	Тема доповіді або теми, прослухані учасником	Кількість отриманих балів

Дата подання картки

Підпис адвоката

НОВИЙ ЄРАУ: АКТУАЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ

Лідія Ізовітова,

Голова Національної асоціації адвокатів України,
Ради адвокатів України

Зараз у адвокатському середовищі активно обговорюється тема актуалізації даних про адвокатів у їхній профільній електронній базі даних — Єдиному реєстрі адвокатів України. Новий Реєстр функціонує менше року, а умови внесення даних до нього відрізняються від встановлених раніше. Тому у адвокатів виникає чимало запитань, пов'язаних з правовим статусом інформації, внесеної до Реєстру, умов внесення даних про себе та своїх помічників, порядку внесення змін до інформації, яка вже міститься у ЄРАУ. Як не прикро це визнавати, але чимало адвокатів не до кінця обізнані із Порядком ведення ЄРАУ та приписами профільного Закону, які регламентують механізм функціонування Реєстру.

Відсутність чіткого розуміння ситуації породжує чимало чуток та може призводити до помилок при поданні адвокатами інформації про себе. Тому ми звернулися до очільниці Ради адвокатів України Лідії Павлівни Ізовітової з проханням надати роз'яснення з тих питань, які найчастіше задають адвокати щодо нового ЄРАУ.

Ред.: 19 листопада цього року Національна асоціація адвокатів України відзначила річницю із дня її створення. Яким чином адвокати об'єдналися і на чому базується їх членство в НААУ?

Л. І.: Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.12 р. № 5076-VI набрав чинності із 15.08.12 р. Він не тільки визначив правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні, але й встановив, що з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування утворюється НААУ.

З моменту державної реєстрації її статуту, а це відбулося саме 19.11.12 р., її членами, відповідно до Закону, стали всі особи, які мали на той час свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

Ред.: Чи це означає, що відомості про всіх членів НААУ ми можемо побачити у Єдиному реєстрі адвокатів України?

Л. І.: На превеликий жаль, поки що ні. Це не тотожні поняття. В основі членства в НААУ є лише наявність у особи свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, які раніше видавались кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури, а на цей час — радами адвокатів регіонів.

Єдиний реєстр адвокатів України діє на підставі ст. 17 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Порядку ведення Єдиного реєстру адвокатів України, затвердженого 17.12.12 р. Радою адвокатів України.

Вперше на підставі приписів Закону встановлено, що інформація про чисельність і персональний

склад як адвокатів України, так і адвокатів іноземних держав, які набули права на заняття адвокатською діяльністю в Україні, а також про обрані адвокатами організаційні форми їх діяльності, має збиратися, зберігатися та обліковуватися в Єдиному реєстрі адвокатів України. Тобто мова йде про внесення до ЄРАУ інформації стосовно усіх адвокатів України.

Законом визначено і початок функціонування Єдиного реєстру адвокатів України — не пізніше п'яти місяців з дня набрання ним чинності, за повідомленням Ради адвокатів України на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

ЄРАУ розпочав свою дію вчасно, через п'ять місяців із дня набрання чинності новим Законом, а саме із 16.01.13 р., за відповідним повідомленням РАУ.

Рішенням Ради адвокатів України № 26 від 17.12.12 р., яке є обов'язковим для виконання усіма адвокатами України, визначено дату — 10.01.13 р., до якої адвокати зобов'язані були надати передбачені Законом відомості для внесення їх до Єдиного реєстру адвокатів України.

Закон також визначає і органи, які вносять відомості до ЄРАУ, — ради адвокатів регіонів та Рада адвокатів України. Однак подавати цю інформацію до зазначених органів адвокатського самоврядування мають самі адвокати. Також адвокат протягом трьох днів має повідомити про зміну відомостей про себе, які підлягають внесенню у ЄРАУ.

Наразі, як ми бачимо, не всі адвокати, що мають свідоцтва на право заняття адвокатською діяльністю, виконали означені вимоги Закону та Порядку.

Ред.: А яка доля Єдиного реєстру адвокатів України, який формувала ВККА при КМУ? Ви продовжуєте його формування?

Л. І.: До цього часу не всі адвокати розуміють, що ЄРАУ, який сьогодні ведуть ради адвокатів регіонів та Рада адвокатів України, є новим реєстром.

Також не всі розуміють: цей новий ЄРАУ не є продовженням старого, який формувала ВККА при КМУ відповідно до Указу Президента України від 30.09.99 р. № 1240/99 та Постанови ВККА при КМУ від 10.03.2000 р. № 1, яким було затверджено відповідне Положення про Єдиний реєстр адвокатів України.

Названий Указ Президента України втратив чинність 31.10.12 р., а в частині, яка стосується ЄРАУ, — із 16 січня 2013 року, з дня введення у дію відповідних положень нового Закону, зокрема ст. 17 щодо ЄРАУ. Таким чином, із 16.01.13 р. старий ЄРАУ, сформований ВККА при КМУ, не діє.

Правонаступником ВККА при КМУ, у тому числі щодо сформованого ним ЄРАУ, є Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, яка не наділена повноваженнями по його подальшому формуванню.

Ред.: Чи продовжує формувати РАУ старий реєстр адвокатів і яке він має значення?

Л. І.: Не тільки ВКДКА, але ж і Рада адвокатів України не продовжує ведення раніше створеного і на даний час не діючого ЄРАУ, не вносить до нього жодних відомостей та не знищує їх, у зв'язку із припиненням його дії, на підставі зазначених вище нормативних актів.

Чим є для нас наразі старий ЄРАУ? Фактично це банк даних щодо свідоцтв про право на заняття адвокатською діяльністю, які коли-небудь видавалися КДКА тим особам, які склали кваліфікаційні іспити. Саме КДКА надавали відомості про них до ЄРАУ у 10-денний термін після видачі свідоцтв.

Яке значення має старий ЄРАУ? Можна сказати, що це реєстр осіб, які мали свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю на 19 листопада минулого року, а простіше — список членів НААУ.

Ред.: Які наслідки для тих адвокатів, які мають адвокатські свідоцтва, але не внесли відомостей про себе і, зокрема, про адресу робочого місця до чинного ЄРАУ? Чи має право на професійну діяльність адвокат, який до цього часу не подав своїх відомостей для внесення до ЄРАУ? Чи є якісь професійні та інші обмеження?

Л. І.: До 16.01.14 р. адвокати, інформація про яких не внесена до ЄРАУ, не мають жодних професійних обмежень.

З 16.01.14 р., через рік після початку функціо-

нування ЄРАУ, набере чинності ст. 45 КПК України. Із цієї дати захисниками можуть бути тільки адвокати, відомості про яких включено до ЄРАУ, крім тих, право на адвокатську діяльність яких припинено або зупинено.

Тобто із цієї дати, з 16.01.14 р., для деяких адвокатів розпочнуться певні професійні обмеження, пов'язані із існуванням ЄРАУ та відсутністю відомостей про адвоката у ньому.

У прямій залежності від відомостей про адвоката в ЄРАУ його право на участь у адвокатському самоврядуванні.

Закінчився період дії Перехідних положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Адвокати провели установчі конференції адвокатів в регіонах, установчий з'їзд адвокатів України, обрали членів органів адвокатського самоврядування.

Згадайте, право на участь в установчих конференціях мали лише адвокати, які одержали свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю за рішенням КДКА відповідного регіону, навіть якщо вони проживали в іншому регіоні. Саме за цією ознакою були обрані також адвокати до органів регіонального самоврядування та представників регіонів до вищих органів адвокатського самоврядування.

Зовсім за іншими критеріями визначене право адвокатів на участь в органах адвокатського самоврядування з 16.01.13 р., з дати введення в дію положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» щодо ЄРАУ, зокрема ст. 17 та інших.

Згідно цих, вже нових, критеріїв, брати участь у роботі регіональних органів адвокатського самоврядування, бути членами регіональних органів адвокатського самоврядування можуть лише адвокати, адреси робочих місць яких знаходяться у відповідному регіоні згідно запису в ЄРАУ.

Непоодинокими є випадки, коли адвокати, які були обрані членами регіональних органів адвокатського самоврядування установчими конференціями адвокатів, знехтували вимогами Закону і не тільки до 16.01.13 р., але і до цього часу не внесли своїх відомостей до ЄРАУ з адресою робочого місця у відповідному регіоні, як того вимагає Закон. Вони втратили не тільки своє членство в органах адвокатського самоврядування відповідного регіону (радах адвокатів регіону, КДКА, ревізійних комісіях, до яких їх було

обрано установчою конференцією адвокатів регіону), але і право на участь у конференції адвокатів регіону, яка також є органом адвокатського самоврядування.

Таким чином, право на участь в адвокатському самоврядуванні наразі у повній залежності від того, чи вніс адвокат відомості про себе до ЄРАУ відповідно до вимог Закону та Порядку ведення ЄРАУ.

На превеликий жаль, не всі адвокати до цього часу ознайомилися із новим Законом, їх листи про те, «куди поділись їх відомості у ЄРАУ», свідчать, що положень нового Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» вони, на жаль, не знають.

Втім, треба усвідомлювати, що вітчизняне законодавство за останній рік серйозно змінилося. Особливо у частині, яка регламентує здійснення адвокатської діяльності. За цей рік ми зробили величезний крок від пострадянської моделі адвокатури до сучасної європейської. Багатьом країнам знадобилися десятиріччя для того, щоб прийти до ідеї демократичної саморегульованої системи адвокатури. Ми, наголошу ще раз, зробили великий ривок вперед усього за один рік.

Звісно, це непросто. Ми усі маємо не тільки вивчити нові правила здійснення адвокатської діяльності. Ми маємо привчитися жити за ними.

Адже доведеться напружувати м'язи для того, щоб робити кожний крок. Подекуди й напружувати мозок, щоб визначати, у якому напрямку цей крок треба зробити. Але якщо ми хочемо нормально рухатись, ми маємо стати самодостатніми, посправжньому незалежними, сильними. А для цього ми повинні навчитися ще одній дуже важливій речі — навчитися поважати самих себе. Навчитися поважати свою професію і правила, які встановлені для нас Законом і рішеннями органів адвокатського самоврядування.

Кожен адвокат має усвідомити, що заклики про дотримання законності, які проголошують ті, хто не знає власних спеціальних законів, виглядають, м'яко кажучи, непереконливо.

Я не сумніваюся, що переважна більшість адвокатів витримає напруження перехідного періоду, і з кожним наступним роком система адвокатури, яку ми разом почали будувати, буде зміцнюватись. Я бажаю усім сил та наснаги для нових звершень, а також поваги, на яку заслуговують професіонали найвищого ґатунку!

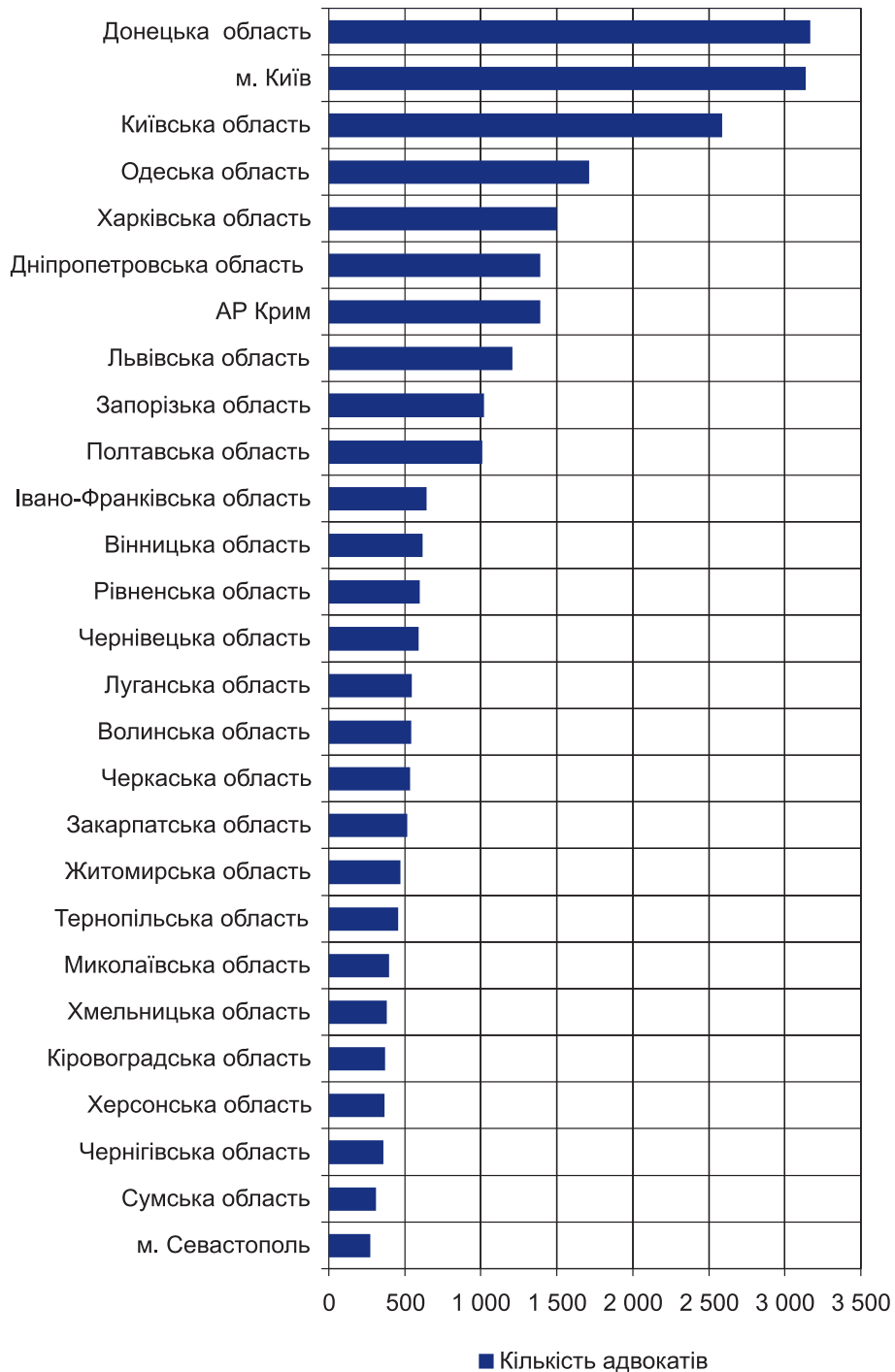

КІЛЬКІСТЬ АДВОКАТІВ, ВНЕСЕНИХ У ДІЮЧИЙ ЄДИНИЙ РЕЄСТР АДВОКАТІВ УКРАЇНИ з 01.01.2013 р. по 05.12.2013 р.

Регион	Кількість адвокатів
м. Севастополь	269
Сумська область	306
Чернігівська область	357
Херсонська область	361
Кіровоградська область	367
Хмельницька область	376
Миколаївська область	392
Тернопільська область	454
Житомирська область	466
Закарпатська область	512
Черкаська область	531
Волинська область	537
Луганська область	542
Чернівецька область	587
Рівненська область	593
Вінницька область	614
Івано-Франківська область	641
Полтавська область	1 005
Запорізька область	1 016
Львівська область	1 204
АР Крим	1 388
Дніпропетровська область	1 388
Харківська область	1 497
Одеська область	1 707
Київська область	2 584
м. Київ	3 135
Донецька область	3 163
Всього:	25 992

КІЛЬКІСТЬ АДВОКАТІВ, ВНЕСЕНИХ У ДІЮЧИЙ ЄРАУ З 1 СІЧНЯ ПО 5 ГРУДНЯ 2013 РОКУ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Валентин Гвоздій,

заступник Голови Національної асоціації адвокатів України,
Ради адвокатів України

Інститут адвокатури має конституційно-правові засади і у цьому контексті адвокатура покликана забезпечувати низку ключових завдань, таких як захист від кримінального переслідування, реалізація положень законодавства України про систему безоплатної допомоги громадянам тощо. Говорячи сьогодні про оподаткування адвокатської діяльності, слід зазначити, що об'єктом оподаткування адвокатської діяльності є сама адвокатська діяльність, яка згідно із Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» може здійснюватися у трьох формах, при цьому адвокати не повинні бути дискримінованими при оподаткуванні жодних цих форм.

ЩО МИ МАЄМО СЬОГОДНІ

Розглянемо по формах здійснення адвокатської діяльності сьогоднішню проблематику, яка виникла з приводу оподаткування адвокатської діяльності.

Перша проблема: оподаткування індивідуальної форми здійснення адвокатської діяльності.

Згідно зі ст. 13 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою. Сьогодні адвокати, для того щоб застосувати спрощену систему оподаткування, змушені реєструватися фізичними особами — підприємцями, що їм, до речі, дозволено **листом ДПА № 1530/Г/17-0415 від 14.03.2006 «Щодо порядку оподаткування доходів від здійснення індивідуальної адвокатської діяльності» та Порядком обліку платників податків і зборів**, в якому чітко передбачено, що якщо фізична особа зареєстрована як підприємець та при цьому така особа здійснює незалежну професійну діяльність, така фізична особа обліковується в органах доходів і зборів як фізична особа — підприємець із ознакою того, що здійснює незалежну професійну діяльність.

На нашу думку, визначення самозайнятої особи суперечить і виключає існування підприємництва, а можливість, яку надає своїм листом ДПА, свідчить про те, що такий адвокат повинен реєструватися як фізична особа — підприємець для того, щоб фактично здійснювати адвокатську діяльність, що є недопус-

тимим, на наш погляд, оскільки кошти, які отримує адвокат за адвокатську діяльність, не є коштами за здійснення підприємницької діяльності, якою адвокатська не є.

На жаль, в Україні вже є випадки, коли податкова нараховує податкові зобов'язання за гонорари, які отримувалися адвокатами, зареєстрованими платниками єдиного податку, і такі адвокати притягуються до відповідальності. Тобто відсутні основні принципи оподаткування: прозорість та чесність.

Більша частина адвокатів змушена реєструватися як фізична особа — підприємець, для того щоб уникнути надмірного податкового навантаження. Але це взагалі нівелює зміст поняття «адвокатська діяльність» та зрівнює адвокатів з підприємцями, хоча вони такими не є.

Як свідчить офіційна статистика, станом на жовтень 2013 року всього сім тисяч сімсот із сорока тисяч адвокатів перебувають на обліку у податкових органах як самозайняті особи, тобто адвокати, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально.

Це призводить до того, що для більшості осіб, які здійснюють адвокатську діяльність індивідуально, ставка податку у 15—17 % є занадто високою, оскільки, крім податкового навантаження, така особа зазнає додаткових витрат на забезпечення своєї діяльності. До таких витрат, зокрема, можна включити сплату орендної плати за користування приміщенням, фінан-

сування належного технічного забезпечення для робочого місця адвоката та інші витрати.

Звідси стає очевидною обґрунтованість і доцільність закріплення на законодавчому рівні, зокрема, у нормах Податкового кодексу України, можливості обрання адвокатом, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, спрощеної системи оподаткування, що приведе до зменшення рівня податкового навантаження на відповідних осіб.

Наступна проблема: оподаткування діяльності адвокатських бюро та об'єднань.

Складність тут полягає у тому, що на сьогодні жодним нормативно-правовим актом не визначено особливості правового статусу цих юридичних осіб. З одного боку, по своїй суті адвокатське бюро чи об'єднання — це форми здійснення адвокатської діяльності. Відповідно оподатковуватись має саме адвокатська діяльність. З іншого боку, такі юридичні особи є юридичними особами загального права, і вони є суб'єктами оподаткування.

Також договір про надання правової допомоги, відповідно до ч. 3 ст. 14 та ч. 5 ст. 15 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», підписується клієнтом та адвокатським бюро чи об'єднанням. У зв'язку з цим виникає запитання: хто надає правову допомогу — адвокат чи бюро (об'єднання)? Оскільки правову допомогу надає адвокат, який є або членом

цього адвокатського утворення, або його засновником, у нас одразу виникає суперечність із логікою оподаткування, за якою оподатковуватись має діяльність юридичної особи, а не адвоката, який фактично надає послугу. Тому виходить, що дохід, який надходить у вигляді гонорарів, оподатковується двічі: спершу податок сплачує юридична особа, а потім адвокат.

Відкритим залишається питання, як цей дохід повинен отримати в порядку розподілення адвокат, оскільки бюро та об'єднання не є акціонерним товариством чи товариством з обмеженою відповідальністю, яке може мати статутний (складений) капітал. Тому проблематика діяльності декількох адвокатів, які працюють як команда, залишається відкритою. І питання, як розподіляти цей дохід і як він у такому випадку має виплачуватися, за якими ставками мають бути сплачені податки та інше, залишаються відкритими. Це питання на разі «підвисло у повітрі», що унеможливило нормальне функціонування таких форм здійснення адвокатської діяльності, як бюро та об'єднання.

ЩО Б МИ ХОТИЛИ МАТИ ЗАВТРА

Національна асоціація адвокатів України стурбована ситуацією, що виникла навколо оподаткування адвокатської діяльності. Тому ми підготували проект змін до Податкового кодексу України, які тезисно мають виглядати таким чином:

1	<p>Для адвокатів — самозайнятих осіб: передбачити у Податковому кодексі України можливість застосування спрощеної системи оподаткування адвокатської діяльності, яка здійснюється індивідуально за правилами, передбаченими для фізичних осіб — підприємців, без реєстрації адвоката як ФОП</p>
2	<p>Для адвокатських бюро та об'єднань: — чітко визначити можливість укладення партнерської угоди між адвокатами в адвокатському об'єднанні; — надати таким формам адвокатської діяльності, як бюро та об'єднання, статус неприбуткових організацій, оскільки по своїй суті вони не є окремим суб'єктом надання правової допомоги <i>(Тобто вони будуть утримуватися на внески адвокатів, будуть звичайними юридичними особами, але неприбутковими. Кошти, які надходять за виконання договорів про надання правової допомоги, будуть розподілятися між учасниками юридичної особи відповідно до партнерської угоди. При цьому адвокат-партнер, учасник чи засновник сплачуватиме податки з отриманого ним особисто доходу за формою, яку він обрав згідно з Податковим кодексом, в тому числі через можливість застосування спрощеної системи оподаткування.)</i></p>

Перелічені зміни в найближчій перспективі будуть подані до Верховної Ради України через суб'єкта законодавчої ініціативи, як того вимагає процедура.

Сподіваємося, що нам вдасться досягти успіху та змі-

нити ситуацію на краще. Ми прикладаємо для цього усі зусилля, активно лобіюємо інтереси адвокатури, оскільки саме НААУ покликана дбати про захист прав та законних інтересів усіх адвокатів нашої держави.

ОГЛЯД ПРОВАДЖЕНЬ, ЗДІЙСНЕНИХ ВКДКА ПРОТЯГОМ РОКУ: СТАТИСТИКА, ТИПОВІ ПОМИЛКИ

Валентин Загарія,

Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

За підсумками першого року функціонування Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (далі — ВКДКА) в системі Національної асоціації адвокатів України можемо вести мову про тенденцію до збільшення кількості проваджень, що порушуються за скаргами на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури регіонів (далі — КДКА). Так, за період з січня по листопад 2013 року на засіданнях ВКДКА було прийнято 127 рішень, при цьому 47 з них — про скасування рішення КДКА та направлення справи на новий розгляд.

Високі кількісні показники діяльності ВКДКА значною мірою пов'язані з неоднаковим застосуванням законодавства та численними порушеннями, що мають місце під час реалізації КДКА регіонів своїх повноважень.

Перш за все слід зазначити, що в різних КДКА існувала суперечлива практика ще на стадії порушення дисциплінарної справи відносно адвоката.

Відповідно до ч. 3 ст. 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі — Закон) рішення про порушення дисциплінарної справи або про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено протягом тридцяти днів з дня його прийняття до ВКДКА або до суду.

Так, поширеними є випадки звернення до ВКДКА осіб зі скаргами на рішення КДКА про порушення дисциплінарної справи, на підставі чого ВКДКА згідно з ч. 2 ст. 42 Закону протягом десяти днів з дня отримання скарги витребує матеріали дисциплінарної справи у відповідної КДКА. Строк оскарження такого рішення до ВКДКА відповідно до ч. 3 ст. 39 Закону становить тридцять днів з дня його прийняття.

Водночас норма ч. 1 ст. 40 Закону встановлює обов'язок дисциплінарної палати КДКА розглянути дисциплінарну справу відносно адвоката протягом тридцяти днів з дня її порушення. Окрім того, відповідно до ч. 1 ст. 42 Закону оскарження рішення не зупиняє його дії.

Однак КДКА регіону зазвичай сприймає факт оскарження до ВКДКА її рішення про порушення дисциплінарної справи як підставу для зупинення провадження у справі до моменту прийняття рішення ВКДКА за наслідками розгляду скарги.

Слід зауважити, що Закон не передбачає подібної підстави для зупинення провадження у справі та не пов'язує факт подання скарги на рішення КДКА про порушення дисциплінарної справи із правом КДКА не розглядати скаргу по суті до прийняття ВКДКА відповідного рішення, внаслідок чого невжиття заходів по розгляду скарги протягом визначеного Законом

строку може бути підставою для звернення із скаргою на бездіяльність КДКА.

У пошуках шляхів вирішення ситуації, за якої КДКА фактично позбавлена можливості продовжувати розгляд справи після направлення матеріалів до ВКДКА, КДКА пропонувалось надсилати копії матеріалів на запит ВКДКА та продовжувати розгляд справи або звертатись до ВКДКА листом з проханням повернути вказані матеріали для забезпечення належного розгляду скарги у встановлений Законом строк. Перший варіант не позбавлений суперечностей, оскільки Інструкцією з діловодства у регіональних органах адвокатського самоврядування не передбачена можливість розгляду скарги на підставі наявних копій матеріалів справи. Вважаємо за доцільне створювати практику звернення КДКА регіонів до ВКДКА з листами про повернення матеріалів дисциплінарних справ, які підлягають розгляду та прийняттю рішення по суті справи.

Як свідчить практика, дисциплінарні палати КДКА в порушення вимог Закону, встановлюючи вплив строку притягнення до дисциплінарної відповідальності, відмовляють в порушенні дисциплінарної справи відносно адвокатів з посиланням на недоцільність притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

Слід зауважити, що на стадії порушення дисциплінарної справи вирішується питання про наявність або відсутність у діях адвоката дисциплінарного проступку, а питання про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності або звільнення від неї підлягають з'ясуванню на стадії прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Так, предметом розгляду на засіданні ВКДКА 17 жовтня 2013 року стала скарга громадянина І. на рішення дисциплінарної палати КДКА Донецької області від 17 травня 2013 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи відносно адвоката В. у зв'язку зі впливом строку притягнення до дисциплінарної відповідальності. Рішенням ВКДКА вказану скаргу було задоволено частково, рішення дисциплінарної палати КДКА скасовано, а дисциплінарну справу направлено на новий розгляд. Упереджуючи прийняття подібних рішень на місцях, ВКДКА в описовій частині рішення вказала на неприпустимість відмови в порушенні дисциплінарного провадження з підстав не-

доцільності притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності, у тому числі у зв'язку зі впливом строку, оскільки ці питання повинні вирішуватись на стадії прийняття рішення у справі.

Актуальним наразі є питання про обов'язковість повідомлення скаржника та адвоката про дату, час та місце проведення засідання КДКА, на якому вирішується питання про порушення дисциплінарного провадження.

Стаття 39 Закону не встановлює обов'язку дисциплінарної палати КДКА регіону під час вирішення питання про порушення дисциплінарної справи повідомляти адвоката, відносно якого ініціюється питання про дисциплінарну відповідальність, а також особу, яка звернулася з відповідною скаргою, про місце, день та час відповідного засідання дисциплінарної палати КДКА регіону. Пункт 6.4.1 Регламенту КДКА регіону також не передбачає прямого обов'язку повідомлення зазначених осіб, встановлюючи, що вони запрошуються для участі в засіданні у випадках, передбачених законодавством України, Положенням про КДКА та цим Регламентом. Водночас положення регіональних КДКА передбачають, що дисциплінарна справа може розглядатися на засіданні палати за наявними документами без запрошення особи, яка звернулася зі скаргою, та адвоката, відносно якого надійшла скарга.

Зазначена правова позиція підтверджується судовою практикою, зокрема рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 16.08.13 р. у справі № 826/7876/13-а за адміністративним позовом Сегреньової Л. В. до ВКДКА про скасування рішення та зобов'язання вчинити дії. Суд не врахував доводи скаржниці щодо неповідомлення її про дату та час засідання дисциплінарної палати КДКА та вказав на відсутність у законодавстві вимоги щодо участі особи, яка звернулася зі скаргою на поведінку адвоката, в засіданні дисциплінарної палати на етапі розгляду (перевірки) цієї заяви (скарги). Таким чином, ВКДКА наголошує на тому, що на стадії порушення дисциплінарного провадження відносно адвоката не застосовується принцип змагальності, у зв'язку з чим неповідомлення скаржника та адвоката про дату та час засідання не є підставою для скасування відповідного рішення дисциплінарної палати КДКА.

Слід особливо підкреслити також питання місця здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвоката, який є членом органу адвокатського самоврядування. Загальне правило, визначене ч. 3 ст. 33 Закону, встановлює, що дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється КДКА за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України.

Втім, ст. 63 Правил адвокатської етики передбачає виключення з цього правила у випадках звернення із скаргами щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики адвокатів, яких обрано до органів адвокатського самоврядування, згідно якої ВКДКА забезпечує перерозподіл та направлення таких заяв скарг для розгляду до КДКА іншого регіону, ніж регіон, в якому зазначений адвокат входить до органів адвокатського самоврядування. ВКДКА на виконання вимог ст. 52 Закону, ч. 2 розділу I Положення про ВКДКА, зобов'язана дотримуватися та виконувати Правила адвокатської етики, затверджених Установчим з'їздом адвокатів 17.11.12 р. (далі — Правила адвокатської етики). Ці норми також підкріплені пунктами 3.10.2, 3.10.3 Регламенту Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, відповідно до яких ВКДКА може направити заяву (скаргу) про дисциплінарний проступок адвокатів, які обрані до органів адвокатського самоврядування, для розгляду до КДКА іншого регіону.

Водночас Положеннями про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури встановлено, що КДКА регіону не має права розглядати справи про дисциплінарні правопорушення адвокатів, які обрані до органів адвокатського самоврядування відповідного регіону, та зобов'язана направити зазначену скаргу в 10-денний термін разом із відповідними матеріалами до ВКДКА з метою прийняття останньою рішення щодо місця розгляду скарги.

Так, на засіданні 13 листопада 2013 року за результатами розгляду скарги громадянина М. та громадянки М. на рішення дисциплінарної палати КДКА Херсонської області від 13 серпня 2013 року про відмову в порушенні дисциплінарної справи відносно адвоката А. ВКДКА дійшла висновку про необхідність скасування зазначеного рішення та направлення матеріалів скарги для розгляду до КДКА іншого регіону

з огляду на наступне. Дисциплінарною палатою під час проведення перевірки та прийняття рішення по скарзі не було встановлено факт членства адвоката А. в органах адвокатського самоврядування. У свою чергу, адвокат А. була обрана до складу ревізійної комісії адвокатури Херсонської області, внаслідок чого дисциплінарна палата КДКА Херсонської області була неповноважною розглядати скаргу на вказаного адвоката. На стадії порушення провадження у справі проблеми діяльності КДКА регіонів не вичерпуються. Досить поширеною була практика дублювання рішень дисциплінарної палати та КДКА регіону про притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів.

Проблематика існування подвійних рішень, перш за все, пов'язана з буквальним тлумаченням абзацу 2 ч. 3 ст. 31 та абзацу 2 ч. 3 ст. 32 Закону, що відбувається на стадії прийняття рішення у справі. З цього приводу варто зазначити, що використання при формулюванні норм вказаних статей поняття «рішення КДКА» ще не дає підстав вести мову про необхідність повторного затвердження повним складом КДКА рішення, прийнятого на засіданні дисциплінарної палати КДКА.

Так, згідно з ч. 3 ст. 33 Закону, дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється КДКА регіону за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України. Частиною 3 ст. 50 Закону передбачено, що КДКА діє у складі кваліфікаційної та дисциплінарної палат. Абзацом 2 ст. 50 Закону встановлено, що у передбачених цим Законом випадках повноваження КДКА здійснює її кваліфікаційна або дисциплінарна палата. Законодавець в ч. 1 ст. 41 Закону визначив, що за результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата КДКА приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи. Відповідно до п.п. «б» п. 8.7 розділу 8 Регламенту КДКА регіону окремими документами КДКА визначеної форми, які видаються від імені КДКА, є рішення КДКА та палат КДКА про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю внаслідок накладення на адвоката дисциплінарного стягнення.

Системний аналіз наведених норм дозволяє вирішити проблему дублювання рішень дисциплінарної палати та КДКА на основі висновку про самостійний характер рішення дисциплінарної палати КДКА, яке не потребує будь-якого повторного затвердження та є окремим різновидом рішення КДКА. Це питання є принциповим у діяльності органів адвокатського самоврядування, оскільки момент зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю, а також початок перебігу строку оскарження рішення про притягнення адвоката до відповідальності пов'язується саме з днем прийняття відповідного рішення дисциплінарною палатою КДКА.

Передбачуваності практиці з цього питання додало рішення Ради адвокатів України № 251 від 19.11.13 р., яким Регламент КДКА регіону було доповнено п. 8.12, викладеним у такій редакції: «Рішення кваліфікаційної та дисциплінарної палат, як документи КДКА окремо визначеної форми, є рішеннями кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, що видаються від імені КДКА за підписами Голови та Секретаря палати».

Важливим є також питання, що ВКДКА має робити у випадку, коли жоден з проектів рішення, що був винесений на розгляд ВКДКА, не набрав встановленої Законом кількості голосів, а саме — більшості голосів від загальної кількості членів комісії. Непоодинокими на засіданнях ВКДКА під час розгляду скарг були випадки, коли жодна з поданих на голосування пропозицій не отримувала достатньої кількості голосів. Вказану проблему вирішила Рада адвокатів України шляхом прийняття рішенням № 248 від 19.11.13 р. про затвердження роз'яснення щодо порядку прийняття рішення ВКДКА. Відповідно до абзацу 6 вказаного роз'яснення у разі коли за задоволення скарги особи на рішення КДКА або за іншу внесену пропозицію не проголосувало 16 і більше членів ВКДКА, вона вважається відхиленою, що також є рішенням

ВКДКА, яке не потребує окремого голосування.

Такий підхід видається більш зваженим, ніж пропозиція відкласти розгляд справи за вказаних обставин, оскільки Регламент ВКДКА не визнає неприйняття рішення у справі підставою для відкладення її розгляду до наступного засідання ВКДКА.

Варто зазначити, що за підсумками першого року з моменту створення нових дисциплінарних органів адвокатури всі КДКА регіонів зареєстровані та положення про них затверджені Радою адвокатів України, однак досі потребують вирішення проблеми діяльності КДКА, які діяли без затвердження положення про них.

Відповідно до ч. 10 ст. 50 Закону КДКА є юридичною особою і діє відповідно до цього Закону, інших законів України та положення про КДКА. Згідно з ч. 11 ст. 52 Закону установчим документом КДКА є положення про КДКА, яке затверджується Радою адвокатів України.

Так, 13.11.13 р. на засіданні ВКДКА рішення КДКА Чернігівської області від 05.02.13 р. та 12.02.13 р. про видачу 21 особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю були визнані недійсними у зв'язку з тим, що на час їх прийняття положення КДКА Чернігівської області не було затверджено Радою адвокатів України. Зазначене слід вважати достатньою підставою для визнання неправомірними дій КДКА Чернігівської області та її кваліфікаційної палати, які були вчинені за відсутності установчого документа.

Підсумовуючи зазначимо, що протягом першого року діяльності ВКДКА активно виявляла типові помилки, які мали місце під час здійснення проваджень в КДКА регіонів. З метою подолання існуючих проблем та попередження їх виникнення в подальшому ВКДКА формує одноманітну практику розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність КДКА регіонів, а також на виконання своїх повноважень узагальнює дисциплінарну практику на місцях.

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК ВСУ щодо кваліфікації дій спеціального суб'єкта, які порушують право особи на захист

Правовий висновок Верховного Суду України (далі — ВСУ), якого дійшли судді на засіданні Судової палати у кримінальних справах 24.10.13 р. по справі № 5-34к13, буде цікавий усім адвокатам. Мова йде про кваліфікацію дій слідчого, який не просто позбавив права обвинуваченого на захист, а й частково підробив документи по справі. Питання про порушення службовими особами сторони обвинувачення права підозрюваного (обвинуваченого) на захист не втрачають своєї гостроти. Адвокати під час здійснення своєї діяльності неодноразово стикаються зі скаргами своїх клієнтів на подібні порушення. Тому ми приділимо рішенням ВСУ по справі № 5-34к13 максимальну увагу.

Ось стисла фабула справи.

ОСОБА_1 визнано винуватим у тому, що він як **слідчий** СВ К-ського РВ ГУМВС України в Донецькій області в період з 27 жовтня по 30 листопада 2010 року **під час проведення досудового слідства у кримінальній справі** про обвинувачення ОСОБА_3 за ч. 3 ст. 296 Кримінального кодексу України (далі — КК) склав постанову про притягнення як обвинуваченого і протокол про ознайомлення з матеріалами справи, **підробив у них підпис захисника ОСОБА_4 і виконав процесуальні дії без участі цього захисника.**

Ці дії суд розцінив як зловживання службовим становищем працівником правоохоронного органу, що виявилось у грубому порушенні права обвинуваченого на захист, а факт складання процесуальних документів — як службове підроблення.

Апеляційний суд Донецької області ухвалою від 10.08.12 р. вирок щодо ОСОБА_1 змінив та ухвалив вважати його засудженим за ч. 3 ст. 364 КК із застосуванням ст. 77 КК, ч. 2 ст. 69 КК до позбавлення волі на строк п'ять років з позбавленням права обіймати посади у правоохоронних органах на строк три роки, без конфіскації майна; за ч. 1 ст. 366 КК — до обмеження волі на строк один рік з позбавленням права обіймати посади у правоохоронних органах на строк три роки; за ч. 1 ст. 374 КК — до арешту на строк шість місяців з позбавленням права обіймати посади у правоохоронних органах на строк три роки.

На підставі ст. 70 КК ОСОБА_1 визначено остаточне покарання — позбавлення волі на строк п'ять років з позбавленням права обіймати посади у правоохорон-

них органах на строк три роки, без конфіскації майна. ОСОБА_1 позбавлено спеціального звання — лейтенант міліції.

Колегія суддів судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (далі — Колегія ВССУ) ухвалою від 06.06.13 р. судові рішення щодо ОСОБА_1 залишила без змін.

У заяві до ВСУ засуджений ОСОБА_1 порушив питання про перегляд ухвали Колегії ВССУ з розгляду цивільних і кримінальних справ від 06.06.13 р. з підстав неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм кримінального закону щодо подібних суспільно небезпечних діянь, що потягло ухвалення різних за змістом судових рішень. У своїй касаційній заяві ОСОБА_1 просив скасувати ухвалу Колегії ВССУ з розгляду цивільних і кримінальних справ від 06.06.13 р., а справу — направити на новий касаційний розгляд.

Обґрунтовуючи свої вимоги, ОСОБА_1 зазначив, що оскільки його визнано винуватим за ч. 1 ст. 374 КК, яка є спеціальною нормою по відношенню до ст. 364 КК і за правилами кваліфікації має перевагу перед останньою. Засуджений вважає, що в його діях відсутній і склад злочину, передбачений ч. 1 ст. 366 КК.

Як на приклад неоднакового застосування судом касаційної інстанції одних і тих самих норм кримінального закону щодо подібних суспільно небезпечних діянь, ОСОБА_1 посилається на ухвали ВСУ від 05 жовтня 2006 року та від 25 березня і 27 травня 2008 року.

Судова палата у кримінальних справах Верховного Суду України дійшла висновку, що заява підлягає задоволенню частково з огляду на таке.

Відповідь на порушені у заяві питання щодо неоднакового застосування однієї і тієї самої норми закону про кримінальну відповідальність, а відтак рішення про необхідність втручання чи невтручання в оспорене судове рішення залежить від висновку про правильність застосування норми закону про кримінальну відповідальність. Правильне застосування норми закону передбачає встановлення і юридичне закріплення точної відповідності між ознаками вчиненого діяння і ознаками складу злочину, передбаченого кримінально-правовою нормою.

Фактичні підстави кваліфікації, встановлені судами

першої й апеляційної інстанцій, фактично отримали схвалення в рішенні суду касаційної інстанції.

Однією із стадій кримінально-правової кваліфікації є вибір правової норми, яка підлягає застосуванню. Ця стадія включає в себе етапи впорядкування (систематизацію, градацію) зібраних фактичних даних; попередньої правової оцінки; розмежування складів діянь та вибору правової норми, яка підлягає застосуванню.

Наступною стадією кваліфікації є встановлення відповідності між ознаками діяння і нормою. На цій стадії, зокрема, вирішуються (можуть вирішуватися) питання подолання конкуренції норм закону про кримінальну відповідальність. Одним із видів конкуренції в кримінальному праві є конкуренція статей, які передбачають загальну та спеціальну норми. За такої конкуренції одна з них (яка передбачає загальну норму) охоплює визначене коло діянь, а інша (спеціальна норма) — частину цього кола, тобто різновиди діянь, передбачених загальною нормою. У спеціальній нормі мають бути всі ознаки загальної норми, тоді як спеціальна норма має містити і свої специфічні ознаки, які виділяють її із загальної норми. При цьому слід виходити з того, що співвідношення (зіставлення) двох складів злочинів як загального і спеціального можливе за таких умов: 1) обидва склади злочинів є або матеріальними, або формальними; 2) при виключенні (умовному) із КК спеціального складу злочину, передбачені ним дії повністю охоплюватимуться об'єктивною стороною загального складу, за винятком тих дій, які додатково були передбачені у спеціальному складі як його додаткові ознаки. Такі дії або вважатимуться декриміналізованими, або ж повинні визнаватися ознаками іншого складу злочину.

Відсутність ознак співвідношення виключає конкуренцію правових норм і необхідність її подолання. Тоді за певних обставин виникають питання кваліфікації сукупності злочинів чи їх суміжність.

Суспільно небезпечне діяння, поставлене за провину ОСОБА_1, було розцінене як таке, що містить три склади злочинів, передбачених ч. 3 ст. 364, ч. 1 ст. 374 і ч. 1 ст. 366 КК.

Злочин, передбачений ст. 374 КК, є злочином з формальним складом. Об'єктом цього злочину є нормальна законна діяльність, зокрема, слідчого під час здійснення ним процесуальних повноважень щодо забезпечення інтересів правосуддя. Слідчий як спеціальний суб'єкт цього злочину підпадає під поняття службова особа, визначення якого дається в ст. 18 КК і примітці до ст. 364 КК. Як представник влади він, виходячи з його правового становища, може виконувати інші функції, що входять

до кола його повноважень. Проте, виходячи з конститутивних положень ч. 1 ст. 374 КК, ця норма закону охороняє інтереси правосуддя не від усіх дій суб'єкта цього злочину, а тільки виключно окремі, специфічні діяння, взяті нею під її охорону, — право на захист підозрюваного, обвинуваченого.

Натомість злочин, передбачений ч. 1 ст. 364 КК, є злочином з матеріальним складом, обов'язковою ознакою об'єктивної сторони якого є наслідки у виді заподіяння істотної шкоди об'єктам кримінально-правової охорони, зазначеним у диспозиції ч. 1 ст. 364 КК. Об'єктом цього злочину є нормальна діяльність органів державної влади та органів самоврядування. Цією нормою закону охороняються правовідносини у сфері службової діяльності, за винятком тих, які підпадають під охорону інших норм закону про кримінальну відповідальність (наприклад, група злочинів проти правосуддя, передбачених ст. ст. 371 — 374 КК).

Зіставлення (порівняння) норм, передбачених ч. 1 ст. 374 КК і ч. 1 ст. 364 КК (основний склад) та ч. 3 тієї ж статті (кваліфікований склад), дає підстави для висновку про те, що за змістом та видовими ознаками (особливо якщо припустити, що діяння, передбачене ч. 1 ст. 374 КК, відсутнє в цьому Кодексі), ці норми права не співвідносяться між собою як загальна і спеціальна. Діяння, передбачене ч. 1 ст. 374 КК, — це один із різновидів службового зловживання, що містить окрему, самостійну кримінально-правову заборону на вчинення дій, визначених цією нормою, а саме: не допускати чи не надавати своєчасно захисника, а також іншим чином грубо порушувати права підозрюваного, обвинуваченого на захист.

Стаття 364 КК не встановлює кримінальної відповідальності за вчинення цих дій, оскільки склад цього злочину передбачає настання наслідків та причиновий зв'язок між цими наслідками та діями службової особи. Тоді як ч. 1 ст. 374 КК таких наслідків не передбачає і криміналізує діяння, передбачені її диспозицією.

У зв'язку з цим **не можна погодитися із твердженням, викладеним у заяві про наявність конкуренції між зазначеними нормами права. Водночас викладені доводи в заяві щодо неправильного застосування ч. 3 ст. 364 КК слід визнати слушними.** Інкриміноване засудженому діяння повністю охоплюється диспозицією ч. 1 ст. 374 КК, а тому не потребує окремої (додаткової) кваліфікації ще й за ч. 3 ст. 364 КК. Кваліфікація як зловживання службовим становищем була б прийнятною, якщо би слідчий, окрім діяння, передбаченого ч. 1 ст. 374 КК, вчинив інше діяння, яке не підпадає під ознаки диспозиції цієї статті (наприклад, вдався до незаконних методів слідства).

У контексті конкретних обставин даної справи слід зазначити, що касаційний суд у своєму рішенні фактично визнав, що діяння, які утворюють склад злочину — порушення права на захист, одночасно можуть бути наслідками зловживання службовим становищем. Такі висновки суду є неприпустимими.

Аналіз зазначених норм права в аспекті фактичних обставин справи дає підстави зробити висновок, що **коли службова особа**, визначення якої дається в ст. 18 КК і у примітці до ст. 364 КК (під яке підпадає слідчий, прокурор чи суддя), **зловживає службовим становищем і посягає на правовідносини в сфері правосуддя, які охороняються групою самостійних норм закону про кримінальну відповідальність, то таке зловживання має розцінюватись як один із різновидів посягання на правосуддя і кваліфікуватися за однією з відповідних статей за такі злочини. Зазначене зловживання не потребує окремої кваліфікації за ст. 364 КК.** Винятки можуть бути в тому разі, коли зазначений суб'єкт злочину, окрім злочину проти правосуддя, вчиняє інше діяння, що охоплюється диспозицією ст. 364 КК, і утворює реальну сукупність злочинів.

Висновок касаційного суду у рішенні, наданому для порівняння, відповідає зазначеній правовій позиції і водночас ілюструє неоднаковість у правозастосуванні. Оскільки оспорене рішення щодо ОСОБА_1 в частині кваліфікації його дій за ч. 3 ст. 364 КК, як встановив ВСУ,

є незаконним і суперечить сталій практиці застосування цієї норми, воно підлягає скасуванню. Скасування цього рішення і приведення його у відповідність до правової позиції ВСУ забезпечить однаковість у правозастосуванні.

Верховний Суд України не погодився із викладеними у заяві ОСОБА_1 доводами про неправильність кваліфікації дій засудженого за ч. 1 ст. 366 КК. Правозастосовна практика виробила сталу правову позицію, що випливає із нормативного розуміння положень ст. 366 КК, про те, що у разі вчинення певних дій, пов'язаних із використанням службових повноважень і поєднаних із службовим підробленням, як правило утворюють сукупність злочинів. Оскільки засудженому інкриміновано злочин проти правосуддя, який не передбачає відповідальності за службове підроблення, а факт такого підроблення мав місце, то ці дії й отримали окрему кваліфікацію за ч. 1 ст. 366 КК.

Отже, заява ОСОБА_1 була задоволена ВСУ частково, ухвала Колегії ВССУ від 06.06.13 р. щодо ОСОБА_1 скасована, а справа направлена на новий касаційний розгляд.

З повним текстом постанови Верховного Суду України у цій справі можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Суду (<http://www.scourt.gov.ua>) у підрозділі «Постанови у справах кримінальної юрисдикції» за наступним посиланням: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/C2A91F32C11587F9C2257C350028A52D>

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК ВСУ щодо зворотної дії у часі кримінального закону, який пом'якшує відповідальність особи

Вітчизняне кримінальне законодавство за останній рік зазнало численних змін. А тому пропонуємо звернути увагу на правовий висновок ВСУ, якого дійшли судді на засіданні Судової палати у кримінальних справах 07.11.13 р. по справі № 5-42к13, щодо дії кримінального закону у часі. Особливо корисною у практичній діяльності адвокатів буде аргументація ВСУ щодо принципів ультра ретроактивності кримінального закону (можливості зворотної дії закону у часі).

Вироком Б-ського районного суду Тернопільської області від 23.03.12 р. ОСОБА_1.1 засуджено до основного покарання за ч. 1 ст. 366 КК у вигляді штрафу у розмірі **200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (далі — нмдг), тобто 3400 грн.**; за ч. 1 ст. 368 КК до штрафу у розмірі **500 нмдг, що становить 8500 грн.**

На підставі ч. 1 ст. 70 КК за сукупністю злочинів визначено остаточне покарання у виді штрафу **в розмірі 8500 грн.**

Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 25.06.13 р. судові рішення щодо ОСОБА_1.1 змінено у частині додаткового покарання у виді позбавлення права обіймати посади, пов'язані з виконанням розпорядчо-владних функцій, а на підставі ч. 1 ст. 70 КК за сукупністю злочинів, передбачених ч. 1 ст. 366 КК, ч. 1 ст. 368 КК, визначено остаточне основне покарання у вигляді штрафу у розмірі 8500 грн.

У заяві про перегляд судового рішення ВСУ заступник Генерального прокурора України просить скасувати ухвалу Колегії ВССУ від 25.06.13 р. щодо ОСОБА_1.1 у зв'язку з неоднаковим застосуванням судом касаційної інстанції

одних і тих самих норм кримінального закону щодо подібних суспільно небезпечних діянь, що потягло ухвалення різних за змістом судових рішень.

Неоднакове застосування ч. 1 ст. 366 КК прокурор обґрунтовує положенням ч. 2 ст. 5 КК про те, що закон про кримінальну відповідальність, що встановлює злочинність діяння, посилює кримінальну відповідальність або іншим чином погіршує становище особи, не має зворотної дії в часі. Він зазначає, що редакція ч. 1 ст. 366 КК в аспекті посилення кримінальної відповідальності, зокрема збільшення розміру штрафу, змінювалась декілька разів.

Зокрема, 07.04.11 р. був прийнятий Закон № 3207-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» (далі — Закон № 3207-VI), який набрав чинності 01.07.11 р. Згідно з цим законом розмір основного покарання у виді штрафу за ч. 1 ст. 366 КК був збільшений з 50 до 250 нмдг. Аналіз зазначеного, на думку прокурора, дає підстави стверджувати, що **в період з 5 січня до 1 липня 2011 року ч. 1 ст. 366 КК діяла в редакції Закону від 05.04.01 р.**

Як встановив суд, **ОСОБА_1.1 вчинила службове підроблення 19.04.11 р., тобто у той період, коли діяла редакція Закону від 05.04.01 р.**, за змістом якої максимальний розмір основного покарання у виді штрафу становив 50 нмдг (850 грн.), а тому, як зазначає прокурор, призначення ОСОБА_1.1 за ч. 1 ст. 366 КК основного покарання у виді штрафу у розмірі 200 нмдг (3400 грн.) є незаконним.

На підтвердження неоднакового застосування судом касаційної інстанції кримінального закону прокурор посилається на ухвалу Колегії ВССУ від 21.03.13 р., з якої вбачається, що засуджений вчинив службове підроблення в березні 2011 року. По цій справі касаційна інстанція дійшла висновку, що до засудженого має бути застосована ч. 1 ст. 366 КК у редакції Закону від 05.04.01 р., а тому змінила рішення судів першої та апеляційної інстанцій та призначила за ч. 1 ст. 366 КК основне покарання у виді штрафу в розмірі 50 нмдг (850 грн.).

На обґрунтування неоднакового застосування ч. 1 ст. 368 КК прокурор посилається на положення ч. 1 ст. 5 КК, згідно з якою закон про кримінальну відповідальність, який пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим способом поліпшує становище особи, має зворотну дію у часі. Як зазначає прокурор, Законом № 3207-VI, який набрав чинності 01.07.11 р., КК було доповнено ст. 368³, частиною третьою якої встановлено відповідальність спеціального суб'єкта — службової

особи юридичної особи приватного права за одержання неправомірної вигоди. З матеріалів справи вбачається, що ОСОБА_1.1 була службовою особою юридичної особи приватного права. **Порівнюючи санкцію ч. 1 ст. 368 КК (у редакції Закону від 05.04.01 р.), за якою засуджено ОСОБА_1.1, із санкцією ч. 3 ст. 368³ КК (у редакції Закону від 07.04.11 р.), прокурор вважає, що новий закон пом'якшує кримінальну відповідальність**, зокрема, щодо службових осіб юридичної особи приватного права.

На підтвердження неоднакового застосування судом касаційної інстанції кримінального закону прокурор посилається на ухвалу Колегії ВССУ від 03.04.13 р., згідно з якою дії засудженого, який, будучи директором ІНФОРМАЦІЯ_3 приватної форми власності, 04.08.08 р. отримав хабар у розмірі 80000 грн., були перекваліфіковані з ч. 2 ст. 368 КК на ч. 3 ст. 368³ КК (у редакції Закону від 07.04.11 р.).

Обговоривши питання наявності підстав для перегляду ухвали Колегії ВССУ від 25.06.13 р. за умовами та в порядку, передбаченими п. 1 ч. 1 ст. 400¹² КПК 1960 року, колегія суддів Судової палати ВСУ встановила, що суспільно небезпечні діяння, щодо яких касаційним судом постановлені оскаржувана ухвала та ухвали, що додані для порівняння, є подібними, а одні й ті самі норми кримінального закону щодо цих діянь застосовані неоднаково і це потягло ухвалення різних за змістом судових рішень.

Предметом перегляду цієї справи є неоднакова позиція суду касаційної інстанції щодо чинності закону про кримінальну відповідальність у часі та його зворотної дії.

Як зазначив у своїй постанові ВСУ, темпоральна (часова) дія кримінального закону забезпечується єдністю двох принципів — ультраактивності та ретроактивності. Так, за загальним правилом, злочинність і караність, а також інші кримінально-правові наслідки діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, що діяв на час вчинення цього діяння (ч. 2 ст. 4 КК) — принцип ультраактивності дії кримінального закону. Втім, якщо закон про кримінальну відповідальність скасовує злочинність діяння, пом'якшує кримінальну відповідальність або іншим чином поліпшує становище особи, то він має зворотну дію у часі (ч. 1 ст. 5 КК) — принцип ретроактивності дії кримінального закону.

До набрання чинності Законом № 3207-VI відповідальність службових осіб за отримання хабара була передбачена ст. 368 КК, яка охоплювала діяння будь-яких службових осіб — як юридичних осіб публічного права,

так і юридичних осіб приватного права. Змінами кримінального закону, що відбулися у зв'язку із набранням чинності вказаним Законом, законодавець виокремив самостійні склади злочинів, які вчиняються службовими особами юридичних осіб, залежно від порядку їх створення, зокрема визначив відповідальність спеціального суб'єкта — службової особи юридичної особи приватного права за одержання неправомірної вигоди.

Порівняння санкції ч. 1 ст. 368 КК у редакції Закону від 05.04.01 р. з санкцією ч. 3 ст. 368³ КК у редакції Закону від 07.04.11 р. свідчить, що новий закон пом'якшує кримінальну відповідальність, а отже, відповідно до вимог ч. 1 ст. 5 КК має зворотню дію в часі, тобто поширюється на осіб, які вчинили відповідні діяння до набрання цим законом чинності.

За аналогічних обставин такі ж суспільно небезпечні діяння отримали іншу кримінально-правову оцінку касаційного суду.

Зазначене свідчить про неправильність висновків

суду касаційної інстанції і вказує на незаконність оскаржуваної ухвали касаційного суду.

У своїй постанові від 07.11.13 р. по справі № 5-42кц13 Верховний Суд України констатував, що наразі ВСУ фактично законодавчо позбавлений можливості ухвалення нового рішення, для постановлення якого необхідне втручання не тільки в рішення суду касаційної інстанції, перегляд якого дозволений законом, але і втручання в судові рішення судів нижчої ланки, перегляд яких законом обмежено. А тому ухвала Колегії ВССУ від 25.06.13 р. щодо ОСОБА_1.1 була скасована, а справа направлена на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

З повним текстом постанови Верховного Суду України у цій справі можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Суду (<http://www.scourt.gov.ua>) у підрозділі «Постанови у справах кримінальної юрисдикції» за наступним посиланням: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/0392720E0FF85A39C2257C2F004627AD>

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК ВСУ ЩОДО РОЗМЕЖУВАННЯ ШАХРАЙСТВА І ЗАВОЛОДІННЯ ЧУЖИМ МАЙНОМ ШЛЯХОМ ЗЛОВЖИВАННЯ СЛУЖБОВИМ СТАНОВИЩЕМ

Як повідомляється на офіційному сайті Верховного Суду України, ВСУ на засіданні Судової палати у кримінальних справах 14.11.13 р. розглянув справу № 5-30кц13 щодо розмежування шахрайства (ст. 190 КК) і заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК).

При розгляді цієї справи ВСУ зробив такий висновок. Визначальна ознака, яка відокремлює (відмежовує) таку форму злочину проти власності, як заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовим становищем, від інших форм посягання на чужу власність, полягає в тому, що безоплатне одержання чужого майна на користь винної особи чи на користь іншої особи (осіб) відбувається через умисне протиправне використання можливостей службового становища. Предмети майна, на яке спрямована злочинна поведінка службової особи, можуть мати різне правове становище. Зокрема, не виключається можливість заволодіння майном, на яке не поширюється компетенція службової особи або яке їй не ввірене й не перебуває у її відання, чи на майно із державною формою власності. Злочинне використання службового становища може виражатися у формі рішень, вказівок чи іншої спонукальної (зобов'язальної)

інформації. Як правило, ці рішення формуються завуальовано (приховано) від осіб (фізичних чи юридичних), які наділені правомочностями щодо майна, на яке спрямована протиправна поведінка винної особи. Ці особи під впливом таких рішень або вказівок (підстави, вимоги, умови тощо) не знають (можуть не знати) дійсної природи цих дій (документів) і фактично піддаються обману, внаслідок якого відбувається перехід майна на користь службової особи. Така форма обману ніби уподібнює його з обманом (дезінформацією), до якого вдаються винні особи під час заволодіння чужим майном шахрайським способом.

Проте обман, який застосується при викраденні чужого майна шляхом використання службового становища, має свої особливі, специфічні ознаки, які відрізняють його від обману при шахрайстві. Ця відмінність полягає в тому, що в першому випадку в основі обману (дезінформації), до якої вдається винна особа, завжди перебуває протиправне використання нею свого службового становища; без застосування можливостей службового становища обман є неіснуючим і нездійсненним. Цей обман є різновидом обману, який через підвищену суспільну небезпеку і специфічні ознаки був криміналізований в окрему

форму злочинів проти власності. У другому ж випадку заволодіння майном можливе без протиправного використання службового становища.

Із повним текстом постанови Верховного Суду України у цій справі можна ознайомитися на офіційному веб-сайті

Суду (<http://www.scourt.gov.ua>) у підрозділі «Постанови у справах кримінальної юрисдикції» за наступним посиланням: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/%28documents%29/CE3AFD6DD514DC20C2257C350028A493>

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК ВСУ щодо індексації розміру аліментів, що визначений судом у твердій грошовій сумі

Як повідомляється на офіційному сайті Верховного Суду України, ВСУ на засіданні Судової палати у цивільних справах 06.11.13 р. розглянув справу № 6-113 цс 13, предметом якої був спір про збільшення розміру аліментів та стягнення суми індексації. При розгляді цієї справи ВСУ зробив правовий висновок, відповідно до якого розмір аліментів, визначений судом у твердій грошовій сумі, на підставі ч. 2 ст. 184 СК України, підлягає індексації за аналогією закону згідно з п. 8 ст. 8 ЦПК України у порядку, передбаченому Законом України «Про індексацію грошових доходів населення».

При обґрунтуванні своєї позиції ВСУ виходив із того, що одним із основних прав дитини є право на утримання, яке кореспондується з конституційним обов'язком батьків утримувати дітей до їх повноліття та знайшло своє закріплення у Сімейному кодексі України. Стягнення аліментів на утримання дитини є одним із способів захисту інтересів дитини, забезпечення одержання нею коштів, необхідних для її життєдіяльності.

Згідно з ч. 3 ст. 181 СК України за рішенням суду кошти на утримання дитини (аліменти) присуджуються у частці

від доходу її матері, батька і (або) у твердій грошовій сумі. Відповідно до ст. 184 СК України передбачена можливість визначення розміру аліментів на утримання дитини у твердій грошовій сумі. Це відповідна (фіксована) сума коштів на утримання дитини, яка не є одноразовим платежем, а твердою грошовою сумою, визначеною судом на утримання дитини до її повноліття.

Частина 2 ст. 184 СК України передбачає, що визначений судом у твердій грошовій сумі розмір аліментів підлягає індексації відповідно до закону.

Оскільки спеціального закону про індексацію аліментів не прийнято, а в Україні діє Закон України «Про індексацію грошових доходів населення», ВСУ дійшов висновку про необхідність застосування аналогії закону.

З повним текстом постанови Верховного Суду України у цій справі можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Суду (<http://www.scourt.gov.ua>) у підрозділі «Постанови у справах цивільної юрисдикції» за наступним посиланням: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/0C150F96C6765779C2257C23004B121F](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/0C150F96C6765779C2257C23004B121F)

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК ВСУ у справі про відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої внаслідок ДТП

Верховний Суд України на засіданні Судової палати у цивільних справах 06.11.13 р. розглянув справу № 6-108цс13, предметом якої був спір щодо відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої внаслідок дорожньо-транспортної пригоди.

ВСУ зробив правовий висновок, що відповідно до аналізу норм ст. 1167, 1172, 1187, 1188 ЦК України шкода (у тому числі моральна), завдана внаслідок дорожньо-транспортної пригоди з вини водія,

який на відповідній правовій підставі керував автомобілем, що належить роботодавцю, відшкодовується власником (володільцем) цього джерела підвищеної небезпеки, а не безпосередньо винним водієм.

ВСУ відзначає, що положення ст. 1187, 1188 ЦК України є спеціальними по відношенню до ст. 1166, 1167 ЦК України, у зв'язку з чим перевага у застосуванні має надаватися спеціальним нормам.

Так, ст. 1187, 1188 ЦК України відносяться до спеціаль-

них деліктів, які передбачають особливості суб'єктного складу відповідальних осіб (коли обов'язок відшкодування шкоди покладається не на безпосереднього заподіювача, а на іншу вказану у законі особу — власника джерела підвищеної небезпеки) та встановлюють покладення відповідальності за завдання шкоди незалежно від вини заподіювача.

Стаття 1187 ЦК України встановлює особливого суб'єкта, відповідального за завдання шкоди джерелом підвищеної небезпеки. Згідно з ч. 2 ст. 1187 ЦК України таким суб'єктом є особа, яка на відповідній правовій підставі (право власності, інше речове право, договір підряду, оренди тощо) володіє транспортним засобом, механізмом, іншим об'єктом, використання, зберігання або утримання якого створює підвищену небезпеку.

Не є таким суб'єктом і не несе відповідальності перед потерпілим за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки, особа, яка керує транспортним засобом у зв'язку з виконанням своїх трудових (службових) обов'язків на підставі трудового договору (контракту) із особою, яка на відповідній правовій підставі (право власності, інше речове право, договір підряду, оренди тощо) володіє транспортним засобом.

Положення ч. 1 ст. 1188 ЦК України про застосування принципу вини у разі завдання шкоди внаслідок взаємодії джерел підвищеної небезпеки не скасовує попереднього правила про відповідальність саме власника (володільця) джерела підвищеної небезпеки (ч. 2 ст. 1187 ЦК України). В такому випадку обов'язок по відшкодуванню шкоди покладається на того власника (володільця) джерела підвищеної небезпеки, з вини водія якого завдана шкода, а не безпосередньо на винного водія.

Отже, аналіз зазначених норм права дає підстави для висновку про те, що шкода, завдана внаслідок дорожньо-транспортної пригоди з вини водія, який на відповідній правовій підставі керував автомобілем, що належить роботодавцю, відшкодовується власником цього джерела підвищеної небезпеки, а не безпосередньо винним водієм.

З повним текстом постанови Верховного Суду України у цій справі можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Суду (<http://www.scourt.gov.ua>) у підрозділі «Постанови у справах цивільної юрисдикції» за наступним посиланням: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/E9CEE6C0120F01A3C2257C23004B118B](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/E9CEE6C0120F01A3C2257C23004B118B)

ПРАВОВИЙ ВИСНОВОК ВСУ у справі про стягнення заборгованості за кредитним договором

06.11.13 р. ВСУ на спільному засіданні Судових палат у цивільних та господарських справах розглянув справу № 6-116цс13, предметом якої був спір щодо стягнення заборгованості за кредитним договором і зробив правовий висновок, згідно з яким початок перебігу строку позовної давності відповідно до ст. 261 ЦК України співпадає з моментом виникнення у зацікавленої сторони права на позов.

Перебіг позовної давності за вимогами кредитора, які впливають з порушення боржником умов договору (графіка погашення кредиту) про погашення боргу частинами (щомісячними платежами) починається стосовно кожної окремої частини, від дня, коли відбулося це порушення.

Позовна давність у таких випадках обчислюється окремо по кожному простроченому платежу.

У разі порушення боржником строків сплати чергових платежів, передбачених договором, відповідно до ч. 2 ст. 1050 ЦК України кредитор протягом усього часу — до встановленого договором строку закінчення виконання останнього зобов'язання вправі заявити в суді

вимоги про дострокове повернення тієї частини позики (разом з нарахованими процентами — ст. 1048 ЦК України), що підлягає сплаті.

Несплачені до моменту звернення кредитора до суду платежі підлягають стягненню у межах позовної давності по кожному із платежів.

У разі встановлення у договорі різних видів цивільно-правової відповідальності за різні порушення його умов одночасне застосування таких заходів відповідальності не свідчить про недотримання положень, закріплених у ст. 61 Конституції України, щодо заборони подвійної цивільно-правової відповідальності за одне і те саме порушення.

З повним текстом постанови Верховного Суду України у цій справі можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Суду (<http://www.scourt.gov.ua>) у підрозділі «Постанови у справах цивільної юрисдикції» за наступним посиланням: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/48FE86E52E98D46DC2257C23004B12BB](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/48FE86E52E98D46DC2257C23004B12BB)

СИСТЕМА БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ: ПЕРШІ РЕЗУЛЬТАТИ ТА УРОКИ

Андрій Вишневецький,

директор Координаційного центру з надання правової допомоги, адвокат

ТРОХИ ЗАГАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Система безоплатної правової допомоги, підвалини формування якої були закладені у Законі «Про безоплатну правову допомогу», принципово змінила підходи до надання правової допомоги за рахунок коштів держави.

До 01.01.13 р. надання адвокатами правової допомоги за рахунок коштів держави характеризувалося такими обставинами:

1	захисник призначався безпосередньо особою, яка проводила дізнання, слідчим або судом
2	призначення захисника підозрюваному, обвинуваченому, підсудному за рахунок коштів держави передбачалося лише у тих випадках, коли участь захисника була обов'язковою відповідно до закону, але підозрюваний не бажав або не міг його запросити, або у випадках, якщо підозрюваний бажав запросити захисника, але за відсутністю коштів чи з інших об'єктивних причин не міг цього зробити
3	не було передбачено жодної інституціональної основи для забезпечення захисту за рахунок коштів держави, яка б передбачала контроль за доступністю та якістю правової допомоги
4	не було передбачено механізмів формування спільних стратегій і тактик захисту, гарантованого державою

З 01.01.13 р. Кримінальний процесуальний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, закони України «Про безоплатну правову допомогу», «Про адвокатуру та адвокатську діяль-

ність» зобов'язують державу забезпечувати надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі — БВПД) із застосуванням принципово інших підходів, а саме:

1	значно розширено перелік категорій осіб, яким гарантується надання БВПД, насамперед — на початкових стадіях кримінального процесу
2	захисники призначаються центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі — центри), що мінімізує ризики незаконного впливу на професійну діяльність адвокатів та усуває інституціональний конфлікт інтересів між стороною державного обвинувачення і слідством з одного боку та стороною захисту з іншого
3	суттєво збільшено розмір оплати послуг адвокатів
4	поступово створюються умови для забезпечення можливості адвокатів використовувати матеріально-технічну базу центрів під час надання БВПД
5	сформована і діє професійна мережа адвокатів для регулярного обміну досвідом та підвищення їх кваліфікації
6	запроваджуються стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги та регулярний моніторинг їх дотримання

З 01.01.13 р. розпочалось надання безоплатної вторинної правової допомоги особам:

1	до яких застосовано адміністративне затримання
2	до яких застосовано адміністративний арешт
3	які затримані за підозрою у вчиненні злочину
4	до яких як запобіжний захід обрано тримання під вартою
5	у кримінальних провадженнях, стосовно яких відповідно до положень КПК захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії

НАШЕ СЬОГОДЕННЯ

З 02.07.12 р. в Україні створено та функціонує 27 центрів з надання БВПД. Вони організують цілодобове надання БВПД з 00 год. 00 хв. 01.01.13 р. на всій території України. Сьогодні в центрах працюють 202 особи, у тому числі 108 чергових позмінно за графіком «доба через три».

Для забезпечення оперативного інформування центрів про випадки затримання осіб, залучення захисника за призначенням та для проведення окремих процесуальних дій цілодобово функціонує єдиний телефонний номер системи безоплатної правової допомоги 0-800-213-103. Дзвінки зі стаціонарних телефонів у межах України за цим номером безкоштовні. Про популярність цього ресурсу говорить статистика. Так, за період з 1 січня по 30 листопада 2013 року на єдиний телефонний номер надійшло 74780 вхідних дзвінків.

Станом на 30.09.13 р. центрами укладено 1989 контрактів та 217 договорів з адвокатами, залученими для надання правових послуг БВПД на постійній та тимчасовій основі відповідно. Відбіркові конкурси проводяться щопівроку, а тому кожен бажаючий може спробувати долучитися до роботи у нашій системі.

Центри з надання БВПД об'єднані в єдину мережу за допомогою Комплексної інформаційно-аналітичної системи, що має елементи електронного інтелекту та повинна забезпечити автоматизацію процесів організації надання безоплатної правової допомоги, оперативний обмін інфор-

мацією між суб'єктами надання БВПД, органами, уповноваженими здійснювати затримання, арешт чи взяття під варту осіб, судами, головними управліннями юстиції в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, узагальнення та візуалізацію статистичної інформації з можливістю її оперативного оброблення і проведення аналізу. На сьогодні Комплексна інформаційно-аналітична система використовується у тестовому режимі усіма центрами з метою виявлення та усунення помилок.

У період з 1 січня по 30 листопада 2013 року центрами з надання БВПД надано 70961 доручення адвокатам, у тому числі 21027 — для надання БВПД особам, затриманим за підозрою у вчиненні злочину; 38426 — для здійснення захисту за призначенням; 9470 — для надання БВПД особам, до яких застосовано адміністративне затримання; 2038 — для участі у проведенні окремих процесуальних дій.

Частка випадків відмови від захисника осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину, поступово знижується і загалом за весь період 2013 року становить 7,2%. Протягом жовтня та листопада частка відмов у порівнянні з минулими місяцями скоротилась майже у 2 рази і наразі не перевищує 4%.

Загалом центрами опрацьовано 40433 процесуальні документи, у тому числі 25602 постанови слідчих, 13991 ухвала судів, 560 ухвал слідчого судді, 280 постанов прокурора щодо призначення адвоката.

НАША СТАТИСТИКА

2013 рік												
Місяць	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Сер	Вер	Жов	Лис	Разом
Затримання за підозрою у вчиненні злочину												
Кількість зареєстрованих повідомлень	1826	2167	2308	2239	1967	2118	2134	2029	2020	2098	1812	22718
Кількість виданих доручень	1746	2025	2109	2088	1824	1978	1965	1861	1875	1916	1640	21027

2013 рік												
Місяць	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Сер	Вер	Жов	Лис	Разом
Кількість виїздів адвокатів	1728	2025	2106	2088	1826	1978	1956	1872	1876	1922	1652	21029
Кількість відмов чергового адвоката виїхати згідно чергувань	99	204	685	246	127	90	131	72	112	36	37	1839
Кількість відмов від адвоката за заявою підзахисного	100	113	105	95	81	59	77	50	67	49	60	856
Кількість випадків невчасного прибуття призначених адвокатів	1	1	6	2	2	4	0	0	0	1	6	23
Адміністративні затримання												
Кількість зареєстрованих повідомлень	1539	2378	2448	2497	1976	2306	2475	2326	1904	1936	1878	23663
Кількість виданих доручень	846	959	950	847	758	842	1023	964	678	838	765	9470
Кількість виїздів адвокатів	841	959	938	842	750	837	1020	956	675	835	763	9416
Кількість відмов чергового адвоката виїхати згідно чергувань	51	258	200	183	44	52	114	40	46	72	42	1102
Кількість відмов від адвоката за заявою підзахисного	195	543	1162	1266	930	1170	1177	1135	1057	917	843	10395
Кількість випадків невчасного прибуття призначених адвокатів	0	0	4	2	0	1	0	0	2	6	0	15
Залучення захисника за призначенням												
Кількість отриманих постанов (ухвал), у тому числі:	2013	2772	3200	4011	3600	3533	3922	3624	3774	4083	3826	38358
ухвал суду	732	1126	1117	1520	1238	1178	1407	1268	1139	1484	1367	13576
ухвал слідчого судді	31	61	29	78	169	31	37	8	13	18	13	488
постанов слідчого	1246	1568	2037	2393	2148	2302	2462	2341	2606	2567	2434	24104
постанов прокурора	4	17	17	20	45	22	16	7	16	14	12	190
Кількість виданих доручень	1952	2764	3210	4047	3614	3559	3929	3629	3811	4092	3819	38426
Кількість доручень, за якими БВПД надано невчасно	4	1	3	0	3	0	1	1	0	3	1	17
Проведення окремої процесуальної дії												
Кількість отриманих постанов (ухвал), у тому числі:	122	135	199	249	232	215	212	183	185	180	163	2075

2013 рік												
Місяць	Січ	Лют	Бер	Кві	Тра	Чер	Лип	Сер	Вер	Жов	Лис	Разом
ухвал суду	4	10	25	41	39	40	52	37	58	50	59	415
ухвал слідчого судді	7	3	4	12	6	5	13	7	5	6	4	72
постанов слідчого	111	114	166	188	178	160	142	130	110	109	90	1498
постанов прокурора	0	8	4	8	9	10	5	9	12	15	10	90
Кількість виданих доручень	120	130	185	241	232	211	210	181	186	180	162	2038
Кількість доручень, за якими БВПД надано невчасно	0	6	0	0	0	4	1	0	0	0	0	11

Фінансування оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, з державного бюджету у 2013 році порівняно з 2012 роком збільшено у 16 разів і становить 29 млн грн., з яких станом на 30.11.13 р. адвокатам вже виплачено понад 22 млн грн.

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Зрозуміло, що формування системи БВПД в контексті зміни законодавчих та організаційних рамок виявило нові проблеми, які потребують оперативного вирішення. Так, проведений Міністерством юстиції аналіз функціонування системи БВПД за перше півріччя 2013 року засвідчив наявність проблемних питань, пов'язаних із забезпеченням гарантованого державою права затриманих осіб на захист та надання БВПД за рахунок держави. Серед них: не стовідсоткове повідомлення та несвоєчасне повідомлення службовими особами органів внутрішніх справ центрів про випадки затримання осіб.

Під час опитування, проведеного Мін'юстом у травні, адвокати, залучені до надання БВПД, зазначали також інші ризики. Це і труднощі доступу захисника, призначеного центром, до затриманої особи в ізоляторах тимчасового тримання, зокрема у нічний час, вихідні і святкові дні; обмеження права осіб на конфіденційне побачення із захисником та відсутність спеціальних приміщень для цього; проведення з особою, яка не мала процесуального статусу підозрюваного, розмов, опитувань, відбирання пояснень, вчинення інших процесуальних дій, що у подальшому можуть призвести до її затримання та/або повідомлення про підозру; спроби фізичного та/або психологічного впливу на затриманого з метою схилання до відмови від захисника та отримання від затриманого відомостей, що можуть бути використані на користь сторони обвинувачення до першого побачення з адвокатом; неповне повідомлення затриманого про підстави затримання, право на захист, інформування близьких родичів та членів сім'ї тощо.

Подолання визначених проблем — один з пріоритетів розвитку системи БВПД.

Так, шляхи їх подолання обговорювалися під час регіональних круглих столів протягом 22—31 травня 2013 року у Вінниці, Кіровограді, Херсоні, Ужгороді, Донецьку, Рівному, Івано-Франківську, Харкові, Сімферополі та Чернівцях, у яких взяло участь понад 340 осіб. Серед запрошених були представники Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ, Уповноваженого ВРУ з прав людини, Мін'юсту, Координаційного центру з надання правової допомоги та регіональних центрів, представники судів, органів прокуратури, органів внутрішніх справ, адвокати, представники правозахисних організацій, науковці.

Також зазначені проблеми були предметом розгляду на засіданні Всеукраїнської міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення, яке відбулося 20.09.13 р., та за результатами якого були прийняті Рекомендації.

Але сприяти розв'язанню зазначених проблем може і підвищення обізнаності громадян про свої права та механізми їх захисту.

Низку завдань і заходів, спрямованих на підвищення рівня поінформованості громадян щодо захисту своїх прав, містить Державна цільова програма формування системи безоплатної правової допомоги на 2013 — 2017 роки (далі — Державна програма), затверджена постановою КМУ від 13.02.13 р. № 394. У рамках зазначеної кампанії за підтримки проекту Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Справедливе правосуддя» виготовлено буклети за темами: затримання за підозрою у вчиненні кримінального злочину; види запобіжних

заходів у кримінальному процесі; що таке угода про визнання винуватості та які її наслідки; право на безоплатну правову допомогу у кримінальному провадженні.

Зараз триває робота над спільним наказом Мін'юсту та МВС України щодо розміщення друкованої продукції системи БВПД у відділках міліції. Сподіваємось, матеріали будуть доступні в офісах правозахисних та громадських організацій, нотаріальних конторах та офісах адвокатів.

Також за підтримки згаданого проекту та Посольства Франції в Україні надруковано плакати та наклейки з інформацією про надання БВПД та номером телефонної «гарячої лінії».

Плакати та наклейки будуть розміщені у приміщеннях чергових частин, кабінетах слідчих, оперативних працівників, кімнатах утримання доставлених та затриманих, салонах службових автомобілів та, зокрема, автомобілів для переміщення підозрюваних, обвинувачених, камерах ізоляторів тимчасового тримання.

Проект «Справедливе правосуддя» також сприяв вивченню двох відеороликів з інформацією про надання БВПД та номером телефонної «гарячої лінії». Протягом серпня — листопада 2013 року відбулося 25674 виходи відповідної соціальної реклами на державних всеукраїнських та місцевих телеканалах. Відповідно до Рекомендацій ВМКМР з правової освіти населення розміщення соціальної реклами про право на захист за рахунок держави буде відбуватися у подальшому.

Одним зі шляхів вирішення проблеми невчасного інформування та неінформування службовими особами органів внутрішніх справ про випадки затримання громадян є впровадження механізму прямого інформування про такі випадки самими затриманими. Впровадження цього механізму ініційовано Координаційним центром з надання правової допомоги для реалізації громадянами свого конституційного права, закріпленого у ст. 59 Конституції України. Відповідно до наказу Координаційного центру від 30.08.13 р. № 35 «Деякі питання прийняття та оброблення центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги повідомлень про випадки затримання осіб» було проведено пілотування відповідних процедур з метою перевірки їх ефективності при практичному застосуванні.

«Пілот» довів свою ефективність. Для того щоб закріпити цей механізм, Мін'юст розробив проект змін до Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб, який схвалено Урядом на засіданні 27.11.13 р.

Оновлений Порядок передбачає наступну процедуру. У разі надходження до центру вхідного телефонного

дзвінка (або письмової заяви) з повідомленням про затримання за підозрою у вчиненні злочину безпосередньо від самої затриманої особи, членів її сім'ї, близьких родичів або інших осіб черговий центру з'ясовує у особи, що звернулася, обов'язкові відомості та реєструє таке повідомлення/заяву у відповідному журналі реєстрації або в комплексній інформаційно-аналітичній системі. Черговий негайно розпочинає перевірку відповідної інформації шляхом направлення від імені центру запиту факсимільним зв'язком на адресу відповідного органу, уповноваженого здійснювати затримання, з проханням підтвердити або спростувати інформацію. У випадку підтвердження уповноваженою службовою особою факту затримання черговий центру діє в порядку, передбаченому Порядком інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання осіб.

НОВІ ПРОЕКТИ ТА ІНІЦІАТИВИ

Функціонування системи БВПД потребує збору інформації, здійснюваного за переліком показників, здатних охарактеризувати основні параметри системи у кожний момент часу, на певній території, а також у порівнянні з попередніми періодами і параметрами систем безоплатної правової допомоги інших країн. Крім того, показники систем безоплатної правової допомоги також мають забезпечити міжвідомчий порівняльний аналіз даних, у першу чергу інформації Міністерства юстиції та Міністерства внутрішніх справ щодо кількості і характеру затримань в Україні, участі захисників у них, результатів такої участі тощо. Наразі Координаційним центром з надання правової допомоги опрацьовано нову форму статистичного спостереження за функціонуванням системи безоплатної вторинної правової допомоги в Україні та готується наказ про її впровадження з 1 січня 2014 року. Загалом вона має понад 600 показників та стосується як окремих видів допомоги, так і результативності доручень центрів, характеристик клієнтів, роботи з партнерами тощо.

Згадана форма статистичного спостереження — лише один з інструментів моніторингу системи безоплатної вторинної правової допомоги.

Координаційним центром розпочато роботу, спрямовану на більш глибокий моніторинг ефективності системи безоплатної правової допомоги в Україні. Так, разом з Міжнародним Фондом «Відродження» ми підтримали ініціативу громадських організацій, серед яких Українська фундація правової допомоги, спрямовану на моніторинг ефективності системи безоплатної правової допомоги в Україні.

Моніторинг проводиться групою незалежних експертів, зокрема, за такими напрямками, як виявлення прогалин національного законодавства та його суперечності міжнародним стандартам; оцінка цільових груп системи надання БВПД; доступність безоплатної правової допомоги для населення тощо.

Ще однією нашою стратегічною ініціативою при формуванні системи є організація обміну досвідом та підвищення кваліфікації адвокатів з метою формування єдиних підходів щодо стратегії і тактики здійснення захисту, гарантованого державою. Починаючи з травня 2013 року з метою подальшої професіоналізації адвокатів до ефективного представлення інтересів клієнта у змагальному процесі згідно з новим КПК, Координаційним центром спільно з Ініціативою верховенства права (ABA ROLI) Американської асоціації юристів у межах проекту «Зміцнення інституту адвокатури в Україні, компонент з проведення тренінгів за нормами КПК для адвокатів, у тому числі для адвокатів, які надаватимуть безоплатну правову допомогу», за сприяння Полтавського, Дніпропетровського, Сумського, Херсонського, Вінницького та Волинського обласних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги проведено низку тренінгів для понад 300 адвокатів, які надають БВПД на постійній основі за контрактом «Ефективний захист у кримінальному процесі».

У ході тренінгу були розглянуті чотири блоки питань: практика ЄСПЛ щодо застосування засад кримінального провадження; сторона захисту як суб'єкт кримінального провадження, новели доказового права; заходи забезпечення кримінального провадження, оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого, прокурора та слідчого судді; особливості проведення окремих слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та судових дій.

У рамках співпраці Координаційного центру з Радою Європи ведеться робота з розвитку мережі адвокатів-тренерів/модераторів обміну досвідом. Діяльність такої мережі забезпечує поширення кращих практик захисту та ефективних підходів по Україні. Група адвокатів-тренерів була сформована Координаційним центром протягом травня 2013 року шляхом анкетування та включає 60 адвокатів, для яких проведено 58-годинний тренінг для тренерів у рамках навчально-орієнтаційної програми, організованої за сприяння проекту Ради Європи «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні», які виступають тренерами-консультантами з питань впровадження новел кримінального процесуального законодавства України у світлі практики Європейського суду з прав людини та є учасниками інформаційно-аналітичної

та навчально-методичної платформи системи безоплатної правової допомоги.

Протягом вересня-листопада поточного року у регіонах адвокатами-тренерами проведено 73 каскадних тренінгів для адвокатів, залучених до надання безоплатної вторинної правової допомоги на постійній основі за контрактом, на теми «Дії захисника при затриманні особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення» та «Дії захисника при вирішенні питання про обрання, продовження, скасування або зміну запобіжного заходу» відповідно до тем методичних рекомендацій, які на них презентуються.

Кількість учасників тренінгів склала 1685 осіб. Сертифікати про підвищення кваліфікації отримують 1160 адвокатів, залучених до роботи в системі на постійній основі.

Для посилення обміну кращим досвідом Координаційним центром ініційовано розроблення серії методичних рекомендацій для адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу. Заплановано близько 20 таких методичок, які охоплюватимуть теми, що стосуються усіх стадій кримінального провадження, починаючи з моменту вступу адвоката у справу.

Надзвичайно важливою для формування ефективної та сталої системи безоплатної правової допомоги є співпраця із зацікавленими сторонами. Серед основних партнерів Координаційного центру — Національна асоціація адвокатів України.

З метою результативної та ефективної реалізації Закону України «Про безоплатну правову допомогу» 19.11.13 р. Головою Національної асоціації адвокатів України Лідією Ізвітковою та Міністром юстиції України Оленою Лукаш було підписано Меморандум про співпрацю.

Меморандум передбачає співпрацю Асоціації та Мін'юсту з наступних напрямів:

- інформаційна взаємодія;
- дотримання гарантій адвокатської діяльності та захист професійних прав адвокатів;
- розроблення, затвердження та впровадження стандартів якості надання безоплатної правової допомоги;
- моніторинг та оцінювання якості надання адвокатами безоплатної правової допомоги;
- підвищення кваліфікації адвокатів.

Це — унікальний для обох сторін спільний програмний документ, який відкриває шлях до вирішення багатьох питань практичної реалізації Закону «Про безоплатну правову допомогу», які не можуть бути в односторонньому порядку врегульовані ні Міністерством юстиції, ні Радою адвокатів України як вищим органом самоврядування у період між з'їздами адвокатів.

Друзі! Як підтверджують численні опитування, практикуючих адвокатів дуже цікавлять зразки різноманітних документів, які доводиться складати під час здійснення адвокатської діяльності. Тому ми вирішили заснувати рубрику, у якій фахівці зможуть обмінюватись шаблонами документів.

Якщо ви хочете бачити у цій рубриці певні типи документів чи бажаєте поділитися з колегами власними шаблонами — звертайтеся з пропозиціями до редакції або до секретаріату НААУ за контактами, які вказані на першій сторінці журналу у вихідних даних.

Редакція дякує адвокатам **Ірині Кузіній** (м. Харків) та **Тетяні Логойді** (м. Дніпропетровськ) за надані зразки процесуальних документів, які ми публікуємо сьогодні.

Слідчому _____
ГУМВС України в _____ області

П. І. Б.,

адвокат, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № XXXX, видане КДКА _____ області

«___» _____ р.,

поштова адреса робочого місця адвоката,

тел. адвоката

у кримінальному провадженні № _____

від _____ р. за ознаками кримінального правопорушення,
передбаченого _____ КК України

КЛОПОТАННЯ

Згідно із п. 14 ч. 3 ст. 42 КПК України, підозрюваний має право ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України.

Відповідно до ст. 221 КПК України, слідчий, прокурор зобов'язаний за клопотанням сторони захисту, потерпілого надати їм матеріали досудового розслідування для ознайомлення, за виключенням матеріалів про застосування заходів безпеки щодо осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також тих матеріалів, ознайомлення з якими на цій стадії кримінального провадження може зашкодити досудовому розслідуванню. Відмова у наданні для ознайомлення загальнодоступного документа, оригінал якого знаходиться в матеріалах досудового розслідування, не допускається.

Під час ознайомлення з матеріалами досудового розслідування особа, що його здійснює, має право робити необхідні виписки та копії.

Згідно із ч. 4 ст. 46 КПК України, захисник користується процесуальними правами підозрюваного, обвинуваченого, захист якого він здійснює, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо підозрюваним, обвинуваченим і не може бути доручена захиснику, з моменту надання документів, передбачених статтею 50 цього Кодексу, слідчому, прокурору, слідчому судді, суду.

На підставі наведеного, керуючись п. 14 ч. 3 ст. 42, ч. 4 ст. 46, ст. 221 КПК України,

ПРОШУ:

1. Надати матеріали досудового розслідування (кримінального провадження) для ознайомлення, виготовлення виписок та копій (за допомогою цифрового фотоапарата).

«___» _____ 2013 року

підпис

П. І. Б.

Слідчому _____
ГУМВС України в _____ області

П. І. Б.,

адвокат, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № _____, видане КДКА _____ області
«___» _____ р.,

поштова адреса робочого місця адвоката,
тел. адвоката

у кримінальному провадженні № _____

від _____ р. за ознаками кримінального правопорушення,
передбаченого _____ КК України

ОПИС

матеріалів кримінального провадження, отриманих для ознайомлення

Дата: «___» _____ 201___ р.

Час ознайомлення: з ___ год. ___ хв. до ___ год. ___ хв.

№ з/п	Кількість аркушів	Документ

Ознайомився _____ /П. І. Б./

Копію опису отримав слідчий _____ /П. І. Б./

Слідчому _____
ГУМВС України в _____ області

П. І. Б.,

адвокат, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № XXXX, видане КДКА _____ області
«__» _____ XXXX р.,
поштова адреса робочого місця адвоката,
тел. адвоката

у кримінальному провадженні № _____
від _____ р. за ознаками кримінального правопорушення,
передбаченого _____ КК України

КЛОПОТАННЯ

Відповідно до п. 9, 10 ч. 3 ст. 42 КПК України, підозрюваний має право брати участь у проведенні процесуальних дій, під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу.

Згідно із ч. 4 ст. 46 КПК України, захисник користується процесуальними правами підозрюваного, обвинуваченого, захист якого він здійснює, крім процесуальних прав, реалізація яких здійснюється безпосередньо підозрюваним, обвинуваченим і не може бути доручена захиснику, з моменту надання документів, передбачених статтею 50 цього Кодексу, слідчому, прокурору, слідчому судді, суду.

На підставі наведеного, керуючись п. 12 ч. 3 ст. 42, ч. 4 ст. 46, ст. 220 КПК України,

ПРОШУ:

1. Забезпечити моє право як захисника підозрюваного _____ на участь у проведенні процесуальних дій, в тому числі слідчих (розшукових) діях, для чого повідомляти мене про їх проведення у порядку ст. ст. 111-112 КПК України.

«__» _____ 2013 року

підпис

П. І. Б.

Слідчому _____
ГУМВС України в _____ області

П. І. Б.,

адвокат, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № XXXX, видане КДКА _____ області
« ____ » _____ XXXX р.,
поштова адреса робочого місця адвоката,
тел. адвоката

у кримінальному провадженні № _____
від _____ р. за ознаками кримінального правопорушення,
передбаченого _____ КК України

КЛОПОТАННЯ про повернення обвинувального акта

Обвинувальний акт, складений _____ р. слідчим СВ _____ РВ ДМУ ГУМВС України в _____ області _____ та затверджений цього ж дня старшим прокурором прокуратури _____ району м. Дніпропетровська _____ не відповідає вимогам ст. 291 КПК України, а тому підлягає поверненню з наступних підстав:

- 1) у вказаному Обвинувальному акті не зазначено всіх анкетних даних обвинуваченого _____, зокрема, відсутні відомості про його громадянство, що є порушенням п. 2 ч. 2 ст. 291 КПК України;
- 2) в Обвинувальному акті від _____ не зазначено анкетні відомості потерпілої, оскільки, окрім її прізвища та ініціалів ім'я та по батькові, в порушення п. 3 ч. 2 ст. 291 КПК України, не вказано відомостей про дату та місце її народження, місце проживання та громадянство;
- 3) в Обвинувальному акті від _____, в порушення п. 4 ч. 2 ст. 291 КПК України, не вказано повністю прізвище, ім'я, по батькові та займана посада слідчого та прокурора;
- 4) кваліфікація дій кожного учасника злочину носить індивідуальний характер, проте, в порушення п. 5 ч. 2 ст. 291 КПК України, в Обвинувальному акті від _____ обвинувачення підозрюваних сформульовані однаково, тобто продубльовані, що унеможливорює визначити роль, участь та результат дій кожного з них в інкримінуємих злочинах та свідчить про відсутність правової оцінки діям всіх учасників кримінального правопорушення;
- 5) в Обвинувальному акті від _____ зазначено, що обставини, що пом'якшують покарання підозрюваних, відповідно до ст. 66 КК України, відсутні, однак це не відповідає дійсності, оскільки, по-перше, під час досудового розслідування підозрювані заявляли про своє щире каяття та активно сприяли розкриттю злочину.

Крім того, виходячи з припису ч. 2 ст. 66 КК України обставинами, що пом'якшують покарання, можуть бути визнані не лише ті, що перелічені в ч. 1 цієї статті, а й інші, наприклад, вчинення злочину особою раніше не судимою; наявність у підозрюваного позитивної характеристики з місця роботи та проживання; відсутність тяжких наслідків, завданих злочином; відсутність вимог матеріального та морального характеру з боку потерпілої до підозрюваних попри їх готовність ще на стадії досудового розслідування добровільно відшкодувати завдані збитки або усунути заповідяну шкоду.

Отже, не зазначення в Обвинувальному акті обставин, що пом'якшують покарання, є порушенням п. 6 ч. 2 ст. 291 КПК України.

6) зі змісту Обвинувального акта від _____ вбачається, що потерпілому злочином завдано шкоду, проте в порушення п. 7 ч. 2 ст. 291 КПК України не вказано її розмір;

7) по кримінальному провадженню було призначено та проведено численну кількість судових експертиз, висновки яких склали окремий том № 2. Однак в порушення п. 8 ч. 2 ст. 291 КПК України в Обвинувальному акті від _____ не зазначено розмір витрат на залучення експерта;

8) відповідно до п. 3 ч. 4 ст. 291 КПК України до обвинувального акта додається, серед іншого, розписка підозрюваного про отримання копії обвинувального акта і реєстру матеріалів досудового розслідування.

Однак зі змісту Обвинувального акта вбачається відсутність серед його додатків розписки підозрюваних про отримання копії обвинувального акта і реєстру матеріалів досудового розслідування.

Враховуючи вищевказане та керуючись ч. 2 ст. 22, ч. 4 ст. 46, ч. 1 ст. 47, п. 3 ч. 3 ст. 314 Кримінального процесуального кодексу України, -

ПРОШУ:

1. Задовольнити дане клопотання.
2. Повернути Обвинувальний акт від _____ прокурору _____ району _____ області, про що постановити відповідну ухвалу.
3. Зобов'язати прокурора _____ району _____ області усунути виявлені недоліки Обвинувального акта від _____, встановивши для цього строк, достатній для виправлення допущених недоліків.

« ____ » _____ 2013 року

підпис

П. І. Б.